

AUDITRAIN

Lytteningsprogram

**Norsk tilpassing av deler av
Geoff Plants Auditrain**

Pedagogs håndbok

Versjon 1.1

Møller kompetancesenter
Statlig spesialpedagogisk støttesystem

Norsk utgave © 2007

Versjon 1.1 2024
Versjon 1.0 2007

Innhold:

Forord

Geoff Plants "AUDITRAIN", forord Etter innholdsfortegnelse

Instruksjon

Instruksjon Etter forord

Leksjon 1

Introdusjon:	Fonemladet historie - [s] "syk sans for humor"	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 1.1 - initial [s]	4
	Liste 1.2 - final [s]	5
	Liste 1.3 - initial [s] vs [l]	6
	Liste 1.4 - initial [sp] vs [p]	7
	Liste 1.5 - initial [sk] vs [k]	8
	Liste 1.6 - initial [st] vs [t]	9
Syntetiske øvelser:	Instruksjon synex 1 - 5	10
	Synex 1 - Tall 1 - 10 (kopi fra Auditrain)	11
	Synex 2 - Tall 1 - 20 (kopi fra Auditrain)	12
	Synex 3 - Tall 1 - 100 (kopi fra Auditrain)	13
	Synex 4 - Tallrekker (kopi fra Auditrain)	14
	Synex 5 - Kjente datoer	15
	Speech tracking	16

Leksjon 2

Introdusjon:	Fonemladet historie - [n] "utdrag fra Thor Heyerdahl: RA"	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 2.1 - initial [n]	4
	Liste 2.2 - final [n]	5
	Liste 2.3 - initial [s] vs [n]	6
	Liste 2.4 - final [s] vs [n]	7
Syntetiske øvelser:	Instruksjon synex 6 - 8	8
	Synex 6 - Kjente datoer	9
	Synex 7 - Kjente datoer	10
	Synex 8 - Kjente datoer	11
	The Barrier Game	12
	Speech tracking	13

Leksjon 3

Introdusjon:	Fonemladet historie - [t] "Om jeg var en Thorsen" og "Fru Nitters datter"	2 - 4
Analytiske øvelser:	Liste 3.1 - initial [t]	5
	Liste 3.2 - final [t]	6
	Liste 3.3 - final [t] vs final [n]	7
	Liste 3.4 - initial [t] vs initial [n]	8
	Liste 3.5 - final [s] vs final [t]	9
	Liste 3.6 - initial [s] vs initial [t]	10
Syntetiske øvelser:	Instruksjon synex 9 - 11	11
	Synex 9 - Navn og årstall - del 1	12
	Synex 10 - Navn og årstall - del 2	13
	Synex 11 - Spille kort	14
	The Barrier Game	16
	Speech tracking	17

Leksjon 4

Introdusjon:	Fonemladet historie - [d] "Fortjener jeg ikke en gratulasjon?".....	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 4.1 - initial [d].....	4
	Liste 4.2 - final [d].....	5
	Liste 4.3 - initial [d] vs initial [s]	6
	Liste 4.4 - final [d] vs final [s].....	7
	Liste 4.5 - final [d] vs final [n]	8
	Liste 4.6 - initial [d] vs initial [n]	9
	Liste 4.7 - final [d] vs final [t]	10
	Liste 4.8 - initial [d] vs initial [t]	11
Syntetiske øvelser:	Instruksjon synex 12	12
	Synex 12 - Spille kort - Del 1	13
	Instruksjon synex 13	14
	Synex 13 - Spille kort - Del 2	15
	The Barrier Game	16
	Speech tracking	17

Leksjon 5

Introdusjon:	Fonemladet historie - [a:] "Et dukkehjem" og "Lille Adam"	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 5.1 - 5.3 og Liste 5.4 - 5.6	4
	Mediale konsonanter: Liste 5.1 - 2 alternativer /a: na:/ vs /a:sa:/.....	5
	Liste 5.2 - 3 alt. /a: na:/ vs /a:sa:/ vs /a:da:/	6
	Liste 5.3 - 4 alt. /a: na:/ vs /a:sa:/ vs /a:da:/ vs /a:ta:/.....	7
	Finale konsonanter: Liste 5.4 - 2 alt. /a:n/ vs /a:s/	8
	Liste 5.5 - 3 alt. /a:n/ vs /a:s/ vs /a:d/	9
	Liste 5.6 - 4 alt. /a:n/ vs /a:s/ vs /a:d/ vs /a:t/.....	10
	(alle lister er kopier fra Auditrain)	
Syntetiske øvelser:	Spørsmål og svar (ikke tilpasset til norsk, se originaleksempler)	
	Speech tracking	11

Leksjon 6

Introdusjon:	Fonemladet historie - [i:] "Tale til britene etter utbruddet av den 2. verdenskrigen"	2
Analytiske øvelser:	Liste 6.1 - [i:] vs [a:].....	3
	Instruksjon 6.2 a/i	4
	Liste 6.2 - analyse a/i [i:] vs [a:].....	5
	Liste 6.3 - 6.5 og Liste 6.6 - 6.8	6
	Mediale konsonanter: Liste 6.3 - 2 alternativer /i: ni:/ vs /i:si/	7
	Liste 6.4 - 3 alt. /i: ni:/ vs /i:si:/ vs /i:di:/.....	8
	Liste 6.5 - 4 alt. /i: ni:/ vs /i:si:/ vs /i:di:/ vs /i:ti:/	9
	Finale konsonanter: Liste 6.6 - 2 alt. /i: n/ vs /i:s/.....	10
	Liste 6.7 - 3 alt. /i: n/ vs /i:s/ vs /i:d/.....	11
	Liste 6.8 - 4 alt. /i: n/ vs /i:s/ vs /i:d/ vs /i:t/.....	12
	(listene 6.3 - 6.8 er kopier fra Auditrain)	
Syntetiske øvelser:	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	13

Leksjon 7

Introdusjon:	Fonemladet historie - [å:] "Ulveslaget"	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 7.1 - [i:] vs [å:].....	4
	Liste 7.2 - [a:] vs [å:].....	5
	Liste 7.3 - 7.5 og 7.6 - 7.8.....	6
	Mediale konsonanter: Liste 7.3 - 2 alternativer /å: nå:/ vs /å:så:/.....	7
	Liste 7.4 - 3 alt. /å: nå:/ vs /å:så:/ vs /å:då:/	8
	Liste 7.5 - 4 alt. /å: nå:/ vs /å:så:/ vs /å:då:/ vs /å:to:/.....	9
	Finale konsonanter: Liste 7.6 - 2 alt. /å: n/ vs /å:s/	10
	Liste 7.7 - 3 alt. /å: n/ vs /å:s/ vs /å:d/	11
	Liste 7.8 - 4 alt. /å: n/ vs /å:s/ vs /å:d/ vs /o:t/.....	12
Syntetiske øvelser:	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	13

Leksjon 8

Introdusjon:	Fonemladet historie - [a] "Ut på Tur aldri Sur.?"	2 - 5
	Instruksjon.....	6
Analytiske øvelser:	Liste 8.1 - [i:] vs [a].....	7
	Liste 8.2 - [å:] vs [a].....	8
	Liste 8.3 - [a:] vs [a].....	9
	Instruksjon til liste 8.4.....	10
	Liste 8.4 - [a] vs [a:], [i:] og [o:].....	11
	Instruksjon til liste 8.5.....	12
	8.5 Test - fravær /tilstedevarrelse av [s]? - initial &/or final [s]?.....	13 - 14
	Instruksjon til liste 8.6.....	15
	8.6 Test - har ordet [a:] , [o:], [i:] i seg ?	16
Syntetiske øvelser:	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	17

Leksjon 9

Introdusjon:	Fonemladet historie - [i] "Fru Nitters datter" og "Da mutter'n triksa"	2 - 5
Analytiske øvelser:	Liste 9.1 - [a:] vs [i]	6
	Liste 9.2 - [å] vs [i]	7
	Liste 9.3 - [i:] vs [i]	8
	Liste 9.4 - [i] vs [a:], [i:], [å:] - hvor er kort i?.....	9
	Instruksjon setningsmatriser	10
	Setningsmatriser sett 1/sett 2	11
	Setningsmatriser 1/2	12 - 13
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	14
	Fraser vi bruker om været.....	15 - 16
	Fraser vi bruker om dager, måneder og datoer	17 - 18
	Speech tracking	19

Leksjon 10

Introdusjon:	Fonemladet historie - [å] "Blondiner er dumme" og "Hva det vil si å være voksen?"	2 - 4
Analytiske øvelser:	Liste 10.1 - [a] vs [å].....	5
	Liste 10.2 - [i:] vs [å]	6
	Liste 10.3 - [å:] vs [å].....	7
	Instruksjon.....	8
	Liste 10.4 - [å] vs [a:], [i:], [å:] - hvor er kort å?	9
	Instruksjon setningsmatriser	10
	Setningsmatriser	11 - 12
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	13
	Fraser vi bruker om ferie.....	14 - 15
	Fraser vi bruker om penger.....	16 - 17
	Speech tracking	18

Leksjon 11

Introdusjon:	Fonemladet historie - [m] og [p] (ikke tilpasset)	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 11.1 - final [m].....	4
	Liste 11.2 - initial [m]	5
	Liste 11.3 - final [p].....	6
	Liste 11.4 - initial [p]	7
	Liste 11.5 - final [p] vs [m]	8
	Liste 11.6 - initial [p] vs [m].....	9
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	10
	Fraser vi bruker om tiden	11 - 12
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	13

Leksjon 12

Introdusjon:	Fonemladet historie - [b] (ikke tilpasset)	2
Analytiske øvelser:	Liste 12.1 - initial [b].....	3
	Liste 12.2 - final [b] vs [m]	4
	Liste 12.3 - initial [b] vs [m]	5
	Liste 12.4 - initial [b] vs [p]	6
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	7
	Fraser vi bruker om mat.....	8 - 9
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	10

Leksjon 13

Introdusjon:	Fonemladet historie - [sj] (ikke tilpasset).....	2
Analytiske øvelser:	Liste 13.1 - initial [sj]	3
	Liste 13.2 - final [n] vs [sj]	4
	Liste 13.3 - initial [n] vs [sj].....	5
	Liste 13.4 - final [d] vs [sj] - (lydkombinasjonen ikke relevant for norsk).....	6
	Liste 13.5 - initial [d] vs [sj].....	7
	Liste 13.6 - final [t] vs [sj].....	8
	Liste 13.7 - initial [t] vs [sj].....	9
	Liste 13.8 - final [s] vs [sj].....	10
	Liste 13.9 - initial [s] vs [sj].....	11
	Liste 13.10 - initial [t] vs [s] vs [sj]	12
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	13
	Fraser vi bruker om lesing	14 - 15
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	16

Leksjonene 14, 15 og 16

Introdusjon:	Fonemladet historie - (ikke tilpasset) - målfonemet ikke relevant for norsk, dvs. stemt s.....	2
Analytiske øvelser:	målfonemet ikke relevant for norsk,dvs stemt s	
Syntetiske øvelser:	Fraser vi bruker om reising	3 - 4
	Fraser vi bruker om å gå på kino	5 - 6
	Fraser om klær	7 - 8
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	9

Leksjon 17

Introdusjon:	Fonemladet historie - [k], [g], [ng]- (ikke tilpasset)	2 - 4
Analytiske øvelser:	(se instruksjon leksjon 7)	
	Liste 17.1 - final [k], [g], [ng] i /a:K/ (kopi fra Auditrain)	5
	Liste 17.2 - final [k], [g], [ng] i /u:K/ (kopi fra Auditrain)	6
	Liste 17.3 - final [k], [g], [ng] i /i:K/ (kopi fra A)	7
	Liste 17.4 - medial [k], [g], [ng] i /a:Ka:/ (kopi fra A)	8
	Liste 17.5 - medial [k], [g], [ng] i /u:Ku:/ (kopi fra A)	9
	Liste 17.6 - medial [k], [g], [ng] i /i:Ki:/ (kopi fraA)	10
	Liste 17.7 - final [k] vs [g]	11
	Liste 17.8 - final [k] vs [g] vs [ng]	12
	Liste 17.9 - initial [k] vs [g].....	13
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	14
	Fraser om utfylling av skjema	15 - 16
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	17

Leksjon 18

Introdusjon:	Fonemladet historie - [v], [f] (ikke tilpasset)	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 18.1 - initial [f]	4
	Liste 18.2 - initial [v]	5
	Liste 18.3 - initial [f] vs [v].....	6
	Liste 18.4 - medial [f] vs [v] i /a:Ka:/ (kopi fra Audit.).....	7
	(se instruksjon leksjon 7)	
	Liste 18.5 - medial [f] vs [v] i u:Ku:/ (kopi fra Audit.).....	8
	Liste 18.6- medial [f] vs [v] i i /i:Ki:/ (kopi fra Auditr.)	9
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	10
	Fraser om bøker	11 - 12
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	13

Leksjon 19

Introdusjon:	Fonemladet historie - [l], [j] (ikke tilpasset).....	2 - 3
Analytiske øvelser:	Liste 19.1-initial [l]	4
	Liste 19.2 - initial [j]	5
	Liste 19.3 - initial [j] vs initial [l].....	6
	Liste 19.4 - initial [t] vs initial [l]	7
	Liste 19.5 - initial [s] vs initial [l].....	8
	Liste 19.6 - initial [d] vs initial [l]	9
	Liste 19.7 - final [d] vs final [l].....	10
	Liste 19.8 - initial [n] vs initial [l]	11
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	12
	Fraser om skolen	13 - 14
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	15

Leksjon 20

Introdusjon:	Fonemladet historie - [r] (ikke tilpasset).....	2
Analytiske øvelser:	(øvrige målfonemer ikke relevant for norsk)	
	Liste 20.1 - initial [r]	3
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	4
	Fraser om dyr og kjæledyr	5 - 6
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	7

Leksjon 21

Introdusjon:	Fonemladet historie - [h] (ikke tilpasset)	2
Analytiske øvelser:	Liste 21.1 - initial [h]	3
	Liste 21.2 - initial [f] vs initial [h]	4
	Liste 21.3 - initial [s] vs initial [h]	5
	Liste 21.4 - initial [sj] vs initial [h].....	6
	Liste 21.5 - initial [t] vs initial [h]	7
	Liste 21.6 - initial [k] vs initial [h]	8
Syntetiske øvelser:	Instruksjon.....	9
	Fraser om sport.....	10 - 11
	Fraser om å gå på butikken / i supermarketdet	12 - 13
	Spørsmål og svar (ikke tilpasset)	
	Speech tracking	14

Vedlegg:

Akvrysningsskjema for hver leksjon	Vedlegg 1
Ordparlister basert på norske språklydkombinasjoner ut fra observerte behov	Vedlegg 2
Kartleggingsmateriale - Pedagog.....	Vedlegg 3
Instruksjoner til kartlegging - Bruker	Vedlegg 4
Lyteøvelser og informasjon til bruker og nærpersoner	Vedlegg 5
Informasjon før opptrening	Vedlegg 6

FORORD

Geoff Plants "AUDITRAIN", - FOR ADULTS WITH HEARING IMPAIRMENT er her forsøkt tilpasset til norsk. Dette er blitt gjort i forståelse med Geoff Plant selv og Medel som utgir Auditrain på engelsk.

Originalen finnes i en terapeutperm og en brukerperm. Vi har funnet det hensiktsmessig å følge det samme mønsteret som Plant legger opp til.

Geoff Plants innledning beskriver metoden og materialet meget detaljert. Vi har her tillatt oss å trekke ut de retningslinjer vi har ansett for viktigst for å kunne følge framgangsmåten hans og har derved utlatt en del informasjon, samt refleksjoner, som også gir et bilde av personen og pedagogen Geoff Plant. Vi anbefaler originalen for å få et fullstendig bilde. Den kan kjøpes hos: Möllerström Medical, tlf. 23 11 32 81, fax 23 11 32 81, e-post: eva.bjureus@mollerstrommedical.com.

Vi har først og fremst konsentrert oss om å tilpasse de analytiske øvelsene, dvs ordparlistene, i den grad språklydene er relevante for norsk. Vi har ikke tilpasset alle øvrige øvelser i alle leksjoner. Grunnet tidsaspektet ble dette for krevende. Men flere av øvelsene er tilpasset slik at den enkelte pedagog kan følge eksemplene og produsere materiale selv. Spørsmål – svar-oppgavene er ikke tilpasset. Speech tracking-oppgavene må man uansett finne fram til selv, tilpasset nivået hos personen med CI (se innledning). Foran hver leksjon har vi valgt å sette opp en innholdsfortegnelse over hva leksjonen inneholder ut fra Plants mal. De øvelser vi ikke har tilpasset har en anmerkning, og det vil være opp til den enkelte å lage passende materiale. Oversikten viser målet for hver leksjon. I originalutgaven finner man en detaljert beskrivelse for målet, noe vi har utlatt grunnet tidsnød, men som kan være nyttig å få innblikk i.

Det er mange veier å gå for å gi personer med CI størst mulig utbytte av sitt implantat. Det som tiltaler oss mest ved Plants metode er muligheten for systematiske skåringer. Dette har vi opplevd svært nyttig. Vi kan dokumentere overfor brukeren resultat og fremgang. Vi har ofte opplevd at brukeren ikke våger å tro på at han oppfatter riktig etter årelang erfaring med misforståelser. Når vi så kan måle oppfattelsen, stiger motivasjonen, noe som er essensielt for fremgang. Et resultat i form av tall gir også pedagogen et mål på progresjonen i det pedagogiske opplegget, noe som gir større trygghet for pedagogen.

Det er mye i vår tilpasning vi skulle ønske vi kunne gjort grundigere og bedre. I utgangspunktet tilpasset vi materialet til bruk i eget arbeid med voksne mennesker med CI, men så at dette kunne komme til nytte og har etter hvert sett det som vårt mål å kunne gi pedagoger et redskap i hånden som grunnlag for å tilpasse opplegget for den enkelte CI-bruker. Derfor er materialet ikke til fingerspissene korrekt verken i norsk språk (flere nonord) og uregelmessigheter i layout. Mangelen på dataverktøy for lydskrift gjør ikke denne korrekt, men gjør "lydskriften" mer tilgjengelig for bruker. Vi håper at både pedagog og bruker ser på materialet som et verktøy til hjelp og er overbærende med feil og mangler. Dersom man blir oppmerksom på store mangler, ta gjerne kontakt slik at vi får rettet de opp.

Vi takker Geoff Plant og Med-el for at de har gitt oss tillatelse til distribuering av Plants store arbeid.

Som vedlegg har vi valgt å legge ved egenprodusert materiale vi har funnet nyttig.
Kanskje kan andre få bruk for det:

- Vedlegg 1: Avkrysningskjema for hver leksjon
- Vedlegg 2: Ordparlister basert på norske språklydkombinasjoner ut fra observerte behov
- Vedlegg 3: Kartleggingsmateriale – Pedagog
- Vedlegg 4: Instruksjoner til kartlegging – Bruker
- Vedlegg 5: Lytteøvelser og informasjon til bruker og nærpersoner
- Vedlegg 6: Informasjon før opptrening

Trondheim, den 6.juni 2006

Kari Endal Neeb, Møller kompetansesenter, Statlig spesialpedagogisk støttesystem
Marion I. Eriksen, Logopedisk senter, Trondheim kommune.

GEOFF PLANTS "AUDITRAIN", - FOR ADULTS WITH HEARING IMPAIRMENT

Materialet er utarbeidet for å gi lyttetrening til voksne og noen tenåringer. Slik hver leksjon er utarbeidet, kan det ta 1 – 2 timer å administrere. Dette vil selvsagt variere avhengig av brukerens spesielle behov. Logopeden bør se på materialet som et forslag. En må ikke anvende hver eneste øvelse i hver leksjon. Velg ut de øvelsene du finner passende for din bruker. Materialet finnes i en terapeutperm og en brukerperm.

- Hver leksjon inneholder **analytiske** og **syntetiske** øvelser.
- **De analytiske øvelsene** introduserer og stiller i kontrast mål-konsonanten/vokalen.
- **De syntetiske øvelsene** gir øvelse i å oppfatte materiale som ligger nært opp til dagligdags kommunikasjon, dvs. setninger og sammenhengende tale.

Hver leksjon er sammensatt av fire deler:

1. Introduksjon til målfonemet via en kort **fonemladet historie**.
2. En serie med **analytiske øvelser** som stiller målfonemet i kontrast til andre konsonanter eller vokaler.
3. En eller flere **syntetiske øvelser** som gir øvelse i taleoppfattelse bare via hørsel (A= auditivt) eller via både hørsel og støtte i munnavlesning (AV =auditivt og visuelt).
4. To økter med **speech tracking** presentert bare auditivt eller auditivt og visuelt.

FONEM-LADEDE HISTORIER

- I hver treningsøkt inngår øvelser hvor en mål-konsonant eller vokal introduseres. Den fonemladede historien introduserer målkonsonanten i varierte ord-omgivelser.
- Kopi av historien ligger i CI-brukerens håndbok. Hvert ord som inneholder mål-kons/vokal er utevet for å gjøre brukeren oppmerksom overfor det auditory signal som følger fonemets produksjon.
- Introduser aktiviteten ved å peke ut målfonemet og produser den i et antall forskjellige ord.
- Spør brukeren om han kan oppfatte målfonemet i hvert ord.
- Det kan hjelpe å produsere målfonemet isolert for å forsikre at det oppfattes.
- Spør brukeren om lyden høres klar og tydelig ut.

Eksempel på fonemladet historie

Lytt etter [s]

Jeg har ofte lurt på om mine foreldre hadde en litt **syk sans** for humor da de **bestemte**

navn på sine barn. Vi var tre **søsken**, mine to **søstre** og meg. Etternavnet vårt var **Sivertsen-Smit**. Et tungvint navn, og før i tiden ble det **sett på som snobbete** å ha dobbelt etternavn.

Foreldrene mine ga hver av oss **søsken** fornavn **som** begynte med en ”s”. Min **eldste søsters** navn var **Susanne, mens** min andre **søster var så** uheldig å bli hetende **Synnøve**. Jeg var den **yngste**. Jeg er **sikker** på at da jeg **så dagens lys**, hadde mine foreldre **bestemt seg** for å opprettholde denne latterlige tradisjonen. **Som et resultat** av denne fikk jeg navnet **Simon**. Det er i **seg selv** ikke noe dårlig navn. Jeg ville vært **tilfreds hvis** navnet mitt var **Simon Pettersen** eller **Simon Hansen**. **Uheldigvis** er det ingen av **disse**. **Mitt navn er Simon Sivertsen-Smit**.

Eksempel på instruksjon i brukerens perm

Fonemladet historie:

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthvet.

Prøv å følge med i teksten.

Lytt etter: S

- Les sakte og tydelig.
- Brukeren følger historien med øynene.
- Dersom dette er vanskelig, følg ordene med fingeren mens hvert ord leses.
- Alternativt: les en setning i gangen og få brukeren til å gjenta den selv.
- Når historien er slutt, spør brukeren om han kunne oppfatte målfonemet.
- Er det vanskelig for brukeren – produser lyden isolert, eller overdriv uttalen av ordene som inneholder målfonemet.
- Fortsett denne prosedyren til brukeren kan oppfatte målfonemet.

ANALYTISK TRENING – ABX ØVELSESLISTER

- Mål: Gi brukeren øvelse i oppdagelse og diskriminasjon av målfonemet i varierte meningsfylte ord og nonsensstavelser.
- De fleste øvelser består av 20 to-alternative lister.
- I noen av øvelsene må brukeren avgjøre om målfonemet er tilstede/ikke tilstede i ordet (*sett* vs *ett*).
- Eller konstrasterer lyden intitalt eller finalt med en annen konsonant (*si* vs *ni*, *gras* vs *gran*).
- Presenteres bare AUDITIVT (broderiramme) – uten munnavlesing (for å kunne konsentrere seg kun om den auditory informasjon for oppdagelse og diskriminasjon av målfonemet).

Vi har fulgt Plants rekkefølge. Plant har i originalutgaven beskrevet bakgrunnen for sine valg. Vi har forsøkt å følge hans prinsipper i oppbygningen av listene. Han anvender hovedsakelig enstavelsesord og oftest konsonant-vokal-mønster. Det norske ordtilfanget strekker ikke alltid til og vi har derfor vært nødt til å bruke både tostavelsesord og nonord for å få jobbet med de aktuelle språklydene. Vi har valgt å beholde de originale betegnelsene på listene for lettere å holde oversikten under tilpasningen.

Materialet er i løpet av høsten 2005 prøvd ut på en rekke nyopererte CI-brukere. Vi har erfart at både non ord og ”sjeldne” norske ord fungerer i øvingssammenheng.

Vi har erfart at enkelte lydforbindelser for eksempel [d] finalt ikke forekommer ofte på norsk, da denne ofte er stum. Vi har likevel valgt å ta med de få ordene vi finner med lydforbindelser vi ikke har så mange av i norsk. Det er viktig å motivere brukerne for trening og tilpasse treningen til den enkelte. Man må supplere listene med lydforbindelser tilpasset det norske språk, og vanskene hos den enkelte bruker. I leksjonene 10-22, finnes noen lydforbindelser som ikke er relevante for norsk. Disse har vi selvsagt utelukket og bare tatt med de lydforbindelser som er relevante for norsk. Vi har også laget egne lister ut fra hva vi vet er lett å forveksle på norsk og ut fra hvilke tilbakemeldinger brukerne av CI har gitt oss.

Analytisk trening - ABX øvelseslister

1. Både instruktør og bruker har øvelsene foran seg. I førstnevntes er stimulusordet understreket. (*si* versus *ni*)
2. Demonstrasjon først: på et separat papir skriv to ord *katt – fotball* ulike i stavelsesantall og si:
3. *Her er to ord. Jeg sier begge og gjentar så et av dem. Hvilket gjentok jeg?*
4. Demonstrer flere ganger med mulighet for munnavlesing slik at man er sikker på at oppgaven er oppfattet. Og til slutt uten munnavlesing. Gå så til listene.

Eksempel på liste med ordpar:

5. <u>SØK</u>	ØK
6. SÅNN	ÅND
7. SI	I
8. SAGN	AGN
9. <u>SÅR</u>	ÅR
10. <u>SAK</u>	AK
11. SELV	EL
12. <u>SAND</u>	AND
13. <u>SEN</u>	EN
14. SÆR	ER
15. <u>SETT</u>	ETT
16. SOM	OM

17. <u>SOPP</u>	OPP
18. <u>SUNN</u>	UNN
19. SØM	ØM
20. <u>SUL</u>	UL
21. SEL	EL
22. SØR	ØR
23. <u>SA</u>	Å
24. SULL	ULL

- Broderirammen foran ansiktet: pek på ordet *sett* – si det – pek på parordet *ett* si det, gjenta målordet - *sett*. *Hvilket ord gjentok jeg?*
- Ved korrekt svar, si at det er riktig. Ved feil svar, fortell dette og gjenta ordene, men med munnavlesning.
- Forsett til neste.
- Denne prosedyren kan brukes på all analytisk trening.
- Antall korrekte svar registreres og summeres ved hver liste.
- Hvis brukerens score er 15/20 (signifikant over sjanse på 5% nivå) eller bedre kan klienten fortsette til neste liste.
- Dersom resultatet er 14/20, trengs mer trening (se Støtteøvelser).
- Mange med CI har ikke behov for en slik presis metode. Dersom en føler det er unødvendig med denne metoden, sier Plant, vurder følgende fremgangsmåte.
- Mer krevende:
- Forklar brukeren at du vil si ordet i en frase: *nummer 1 er SETT, nummer 2 er ETT etc. (se liste)*.
- Alternativt kan man bruke forskjellig fraser:
 - *Pek på ordet _____*
 - *Si ordet _____*
 - *_____ er det neste ordet*
- Varier ikke frasene innenfor en og samme liste.

Støtteøvelser

- **Trinn 1:**
- Velg ut tre – fire ordpar fra listen.
- Skriv de to første ordene (*søk – øk*) og pek på hvert ord når de sies. Gjør dette noen ganger og spør klienten om han kan høre forskjellen på disse to.
- *Vi skal øve på dette ordparet noen ganger. Jeg sier hvert ord og gjentar ett av dem. Fortell hvilket jeg gjentar. Det kan munnavleses.*
- Hvis svaret er riktig, sett en strek under ordet. Ved feil et x. Gjenta prosedyren flere ganger med umiddelbar tilbakemelding. Hvis det blir riktig med munnavlesning, presenter øvelsene auditivt.

- Gi umiddelbar tilbakemelding om riktig /feil svar og presenter hvert ord flere ganger i tilfeldig rekkefølge for å forsikre deg om at brukeren er i stand til å oppfatte forskjellen mellom de to ordene. Dersom brukeren kan utføre øvelsen riktig ved det aktuelle ordpar, re-administrer testen og registrer riktige/feil svar for å se om han er over 5 % nivået. Hvis dette er tilfelle, gå til neste liste.

- **Trinn 2:**

- Følg forrige prosedyre, men legg vekt på forskjellen mellom de to ordene. For eksempel – hvis oppgaven er å avgjøre om det er /s/ – ikke /s/ i ordet kan en forlenge /s/.
- Bruk prosedyren i trinn 1 for å avgjøre om dette hjelper i korrekt utførelse av oppgaven. Hjelper det, la være å forlenge lyden og gjenta trinn 1.

- **Trinn 3:**

- Ta et ordpar og skriv det ned i følgende mønster:

- År år
- sår sår
- år sår
- sår år

- *Er de to ordene jeg sier de samme / ulike?* Pek på ordparene og si dem ved gjennomgåelsen og la brukeren munnavlese.
- Gjenta prosedyren minst to ganger for hvert ordpar.
- Dersom brukeren mestrer det audiovisuelt, gjenta kun auditivt..
- Mestres det auditivt, gå tilbake til trinn 2 (overdrevet art.) og trinn 1 (normal art.)

- **Trinn 4:**

- Hvis brukeren ikke mestrer trinn 3 vil det være urimelig å fortsette med kontrasten kun auditivt.
- Bruk AV forhold med ABX-prosedyren. Flere av kontrastene kan lett diskrimineres ved AV-forhold. Og brukeren skulle kunne skåre bedre enn ”chance level”.
- Forskjellen mellom brukerens utførelse under A og AV forhold bør pekes ut for brukeren og legge vekt på at CI er et munnavlesnings-supplement for brukeren over tid.
- Registrer de kontrastene som er spesielt vanskelig. Over tid kan det være nyttig å vende tilbake til disse for å se om mestring endres over tid.

Oppgaver med non-ord

- Øvelser for å identifisere konsonanter og vokaler.
- Vokal – konsonant- vokal (VKV), og VK nonord.

- Vokalene er /a:K a:/, /i:Ki:/, /u:Ku:/
- Vokalene er valgt fordi de representerer vokalene i ytterposisjoner – i: = trang/patalat (high/front), a: = åpen / lav (low/mid), u:= velar/trang (high /back) (se vokalfirkanten).
- I leksjon 5,6,7 er det analytiske øvelser hvor en kontrasterer alveolare konsonanter /t, d, s, n/ VKV og VK. Vokalen er a:
- Leksjon 6, i: o g 7 o:

Eksempel på oppgaver med non-ord

- Medialt:

• a:na	a:sa	a:da	a:ta
• i:ni	i:si	i:di	i:ti
• å:nå	å:så	å:då	å:tå
- Finalt:

• a:n	a:s	a:d	a:t
• i:n	i:si	i:d	i:t
• å:n	å:s	å:d	å:t
- Brukeren får et ”two-alternative-forced – choice” – å kontrastere [n] og [s] i en liste på 20 med tilfeldig presentasjon av hver konsonant.
- Hvis brukeren klarer 18/20 korrekt økes settet til 3 konsonanter [n], [s], [d].
- Hvis brukeren klarer 18/20 korrekt økes settet til 4 , [s], [n], [d], [t].
- Lignende materiale finnes i leksjon 16.
- Listene skal presenteres Auditivt og bare AV hvis de ikke mestres.
- Hvis 2AFC og 3AFC er for lette bruk 4AFC.
- Leksjon 21,22 har et større sett konsonanter.
- Presenteres under V,A, AV – forhold.
- leksjon 22 kan plottes i ”confusion matrices” og brukerens resultater kan sammenlignes for å bestemme:
 - Hvilken info er tilgjengelig for klienten bare Visuelt.
 - Hvilken info er tilgjengelig for klienten bare Auditivt.
 - Om bruk av hørsel fremmer munnavleningsferdigheten.

Setningsmatriser

- Leksjon 6 – 11 inkludere noen enkle fraser og setninger som del av analytisk program.
- Presenteres A, ved vansker bruk AV.
- Pek på de aktuelle bildene.
- Brukeren gjentar frasen og kan peke på bildene.

- Er oppgaven for lett, introduser en frase.
- *Jeg så ___ i går.* Oppgaven er den samme men den er satt inn i en større sammenheng.
- Matrise oppgaver fint for de med dårlig leseferdighet.

SYNTETISKE ØVELSER

- *Mål:* å gi brukeren øvelse med materiale som ligger nært opp til vanlig kommunikasjon.
- De syntetiske øvelsene gir også mulighet til å benytte de ferdigheter brukeren har fått ved de analytiske øvelsene i en meningsfull sammenheng.
- Øvelsene har ulik vanskegrad.
- Flere av øvelsene gir terapeuten anledning til å tilpasse materialet til brukerens ferdighet, spesielt spørsmål – svar oppgavene.
- Flere leksjoner inneholder spørsmål og svar rundt ulike tema.
- Brukeren har en liste med spørsmål i sin håndbok som han stiller terapeuten - som gir svar – tilpasset oppfattelsesferdigheten til brukeren.

Tydelig tale – ”Clear speech” – Plants referanse til undersøkelser vedr. ”speaking style”

- Picheny, Durlach & Braida (1985): sammenlignet hørselhemmedes evne til å oppfatte vanlig dagligtale og tydelig tale.
- Opptak av nonordsetninger med dagligtale og tydelig tale ble presentert kun via lyd, ikke med munnavlesning.
- Resultatene viste en forbedring på 17 prosentpoeng når det ble brukt tydelig tale.

Karakteristika ved tydelig tale:

- Tydelig tale – som om man snakker i støyfylte omgivelser eller med en person med hørselshemmning.
- Mer omhyggelig uttale av konsonantene.
- God stemme (god kompresjon).
- Tydelige vokaler.
- Unngå å sluke/spise opp ord – slurvet uttale.
- Som et resultat av dette får man:
 - Et nedsatt taletempo som et resultat av bedre ”pauser” mellom ordene.
 - Forlengelse av hver språklyd.
 - Tydelige vokaler.
 - Tydelig uttale av konsonanter, spesielt i slutten av ord.

Tydelig tale forbedrer avlesning:

- Gagne(1995): Opptak av 4 talere som brukte tydelig tale og vanlig dagligtale

- Ved visning av opptakene fikk testpersonene ikke støtte av lyd.
- Skårene viste 10% bedre resultat ved tydelig tale enn ved dagligtale.
- Bør nevnes at det var betydelig variasjon i grad av forbedring funnet fra taler til taler (3 – 18%).

SYNTETISKE ØVELSER

- Plant vektlegger betydningen av at terapeuten anvender tydelig tale spesielt i begynnelsen av øvingsprogrammet. Etter hvert som brukerens oppfattelse øker, bør man nærme seg vanlig samtalestil.
- **Samtaletrening:**
- 10 - 15 minutter av hver leksjon bør settes av til samtale om ulike tema som interesserer brukeren.
- Dette bør anses som en veldig viktig komponent i et helhetlig program da døvblitte voksne erfarer store vanskeligheter med ansikt – til ansikt samtale. Noen utvikler ulike strategier for å ha kontroll over samtalen.
- **Mål:** skape en situasjon hvor bruker og terapeut er likeverdige partnere i samtalen
- Gjøre brukeren oppmerksom på uheldige strategier, men med stor forsiktighet - overtakende /dominerende, passiv, late som han forstår, bløffe.
- Gi brukeren en liste (Leksjon 9) over mulige reparasjonsstrategier som man kan bruke i terapisammenheng.
- Oppmuntre brukeren til å bruke leksjonen til å eksperimentere med ulike reparasjonsstrategier for å finne ut hva som er best for ham. Siden føre de strategiene som en har erfart passer brukeren ut i dagliglivet.
- Når kommunikasjonsbrudd oppstår kan lærer spørre brukeren ”*Hva ønsker du at jeg skal gjøre?*” Istedentfor spontant å prøve å rette opp bruddet.
- Bruker må erfare konsekvensen av ulike reparasjonsstrategier og velge.
- Pass på at brukeren ikke bare blir god til å forstå deg.
- Involver familiemedlemmer/venner i treningsprogrammet ved å observere til å begynne med og så presentere treningsmateriale, kan de lære hvordan de skal bidra. Også for hjemmetrening.
- Oppfordre familie/venner til å snakke så mye som mulig med brukeren, Jo mer øvelse brukeren får jo bedre er muligheten for at kommunikasjonsferdigheter forbedres.

Spørsmål og svar

- Flere leksjoner med spørsmål og svar i programmet.
- En serie med spørsmål i brukerens bok med svarene i lærerens bok.
- Brukeren leser et spørsmål høyt for læreren som da gir det passende svaret (som han må ha lest igjennom på forhånd for å kunne modifisere og utvide setningen etter brukerens ferdighet).

- *Where is Denmark? – Is Denmark a large country?*
- For brukere med dårlige oppfattelse: Svar: *Denmark is in the north of Europe.*
– *No, it's a very small country.*
- For brukere med god oppfattelse: *Denmark is located in the north of Europe in the area of Scandinavia. Denmark's neighbours are Germany, Poland, Sweden and Norway.*
- Lag svarene progressivt lengre etter hvert. På denne måten presenteres mer info ved å bygge ut allerede kjent materiale.
- Oppmuntre brukeren til å lage sine egne spørsmål og svar f.eks. om lærerens eget liv, interesser m.m.
- Hvor er du født?
- Hva er din mors arbeid?
- Hva er din fars arbeid?
- Har du søstre?
- Hva heter de?
- Er de eldre eller yngre enn du?
- Har du noen brødre?
- Hva heter de?
- Er de eldre eller yngre enn du?
- Hvor gikk du på barneskole?
- Hvor gikk du på Gymnas?
- Når bestemte du at du ville arbeide med døve mennesker?
- Hvor mange år har du arbeidet med døve mennesker?
- Har du familiemedlem som er døv?
- Hvor lenge har du arbeidet i din nåværende funksjon?
- Hva er din største interesse utenom arbeid?
- Slik øvelse gir god muligheter for samtaletrening og lærer kan også spørre brukeren.

”Hva folk sier om.....”

- Leksjonene 9 - 22 inneholder - *Hva folk sier om*
 - Været
 - Mat
 - Klær m.m
- Hver liste inneholder 50 setninger relatert til det aktuelle tema.
- Setningene varierer i lengde og antall ord i setningen står i parentes.
- Brukeren informeres om tema.
- Hver setning blir presentert for å identifiseres og gjentas av brukeren.

Eks. på ”Hva folk sier om”

- **Været:**
 - *Det er en fin dag* (5)
 - *Jeg tror det blir snø i ettermiddag.*(7)
 - *Har du hørt værmeldingen for i morgen?*(7)
 - *Det er varslet regn og tåke til i morgen.*(9)
- **Dager, måneder og datoer:**
 - *Jeg har bursdag i morgen.*(5)
 - *Hvilket år er du født?*(5)
 - *Jeg er glad jeg slipper å jobbe lørdag og søndag.* (10)
- Hvis han ikke klarer å gjenta mer enn 1 - 2 ord, oppmuntre til å bruke listen over reparasjonsstrategier.
- Hvis det heller ikke lykkes, la ham se setningen og læreren gjentar minst en gang.
- Registrer de setningene som er spesielt vanskelige for brukeren og bruk dem flere ganger under leksjonen.
- Hvis prosedyrene ovenfor ikke går: la brukeren få to - tre setninger foran seg skriftlig og les dem opp i tilfeldig rekkefølge. Øk antall setninger etter hvert som de mestres.

”The barrier game” - leksjon 2 - 4

- En aktivitet som kan skreddersys brukeren.
- Utstyr: to sett av det samme postkort, bilde, objekt.
- Velger ut 4 kort - et sett til læreren og ett til brukeren, som gis ut ett etter ett.
- Navnene/stedene på kortet må ikke være egnet for sammenblanding.
- Bruker noe tid på å snakke om kortene, stiller spørsmål, oppmuntrer til kommentarer, noe som gjør brukeren trygg i og med at postkortet gir dem kontekstuelle holdepunkter og bakgrunnsinfo.
- Brukeren må følge instruksjonene og legge sitt sett i samme rekkefølge.
- Bruker forutsigbare setninger:
 - *Nr.1 er bjørnen*
 - *Nr.2 er kenguruen*
 - *Nr.3 er slangen*
- Disse gjentas i forskjellig rekkefølge til brukeren er sikker.
- Presenterer 2 bilder/objekter: *Nr. 1 er slangen og nr.2 er bjørnen.*
- Deretter alle 4 bilder/objekter i setningen.
- Oppgavekompleksiteten kan økes ved å gi en beskrivelse av objektene. *Nr.1 er et stort dyr som beveger seg ved å hoppe på bakfottene.*

- Oppgavekompleksiteten kan økes ved antall kort til fem eller seks eller kortene kan være variasjoner over samme tema.

Tallidentifikasjon

- Identifisere tall (pek på / gjenta) 1 – 10, 1 – 20, 1 – 100
- Oppgaven utvides ved
 - *Hvilket tall kommer før/etter...?*
 - *Hva er halvparten av?*
 - *Hva erpluss.....?*
 - *Hva erminus.....?*
 - *Brukeren svarer heller enn å gjenta*
- Presentere et sett med tall: 5 . 68. 90. 34.6.51.25.16
 - *Pek på tallet 90*
 - *Tegn en sirkel rundt tallet 51*
 - *Hvilket er det minste/største tallet?*
 - *Vis meg tallet etter 67*
 - *Hva er $8 + 8$?*
 - *Hvilket tall er halvparten av 50?*
 - *Skriv bokstaven E under tallet 34*

Eks. på instruksjon til tallidentifikasjon

- Synex 3
- Gjenta det tallet jeg sier fra 1 – 100.
- Synex 4
- Jeg sier flere tall etter hverandre. Prøv å gjenta disse.
- Synex 5
- Du har en liste med spørsmål hvor svaret er en dato.
- Les spørsmålet høyt.
- Jeg gir deg svaret.
- Du gjentar svaret.

Tallrekker og kjente datoer

- Tallrekker.
- 1 – 10
- Si to tall som brukeren må gjenta i samme rekkefølge.
- Øk etter hvert fra tre til seks.
- Kjente datoer.
- Brukeren leser spørsmål fra listen.

- *Når døde Olav V?*
- Terapeuten svarer: *17.01.1991*. Bruker gjentar.
- Ved ekspandering: Svar f.eks.: *Kong Olav V døde i den 17.01.1991 i Oslo.*

Eks. på spørsmål – svaroppgaver

1	Når ble Norges grunnlov vedtatt?	17.05.1814
2	Når ble det Norske bibelskap stiftet?	26.05.1816
3	Når er korsmesse om våren?	03.05
4	Når brant Nidaros domkirke?	04.04.1328
5	Når ble Inger Hagerup født?	12.04.1905

Kortspill (leksjon 3 – 4)

- Gjenta – *ruter knekt, hjerter dame.*
- Vis brukeren seks kort og be ham peke på de kortene læreren sier.
- *Dette kortet er svart men det er ikke spar. Det er tallet før sju.*
- *Dette er et billedkort. Men det er verken mann eller kvinne. Det er rødt og det er ikke hjerter.*

Speech Tracking

- Speech tracking gir trening som ligger nært opp til dagligkommunikasjon, dvs., sammenhengende tale.
- Læreren leser fra en forberedt tekst, frase for frase i passende biter. Munnavleseren eller lytteren gjentar ordrett hva taleren har sagt. Hvis mottaker ikke gir den korrekte ordrette gjentagelse, må taleren anvende en oral strategi for å korrigere svaret før man går til den neste frasen. Tiden taes på prosedyren og skåret i antall ord pr minutt.
- 350 korrekt gjentatte ord i 10 min. gir en trackingskåre på 35 ord pr. min. – $350/10=35$ ord pr. min.

Speech Tracking - eksempel

- Læreren stykker opp teksten i deler som han føler er passende for brukeren.
Dersom brukeren gjentar feil, må læreren gjenta frasen til den er riktig gjentatt av brukeren.
- L: One day last week
- B: One day.....
- L: last week
- B:week?
- L: We decided to og for a picnic
- B: *We decided to show four.....*
- L: we decided til GO for a picnic.
- B: *we decided to og for a.....*
- L: PICNIC
- B: *No, I didn't get it.*
- L: PICNIC – you know a meal outdoors.
- B: *No, I can't get that world. Can you give me a clue.*
- L: It's a meal (mimes eating), a meal yo have outdoors, apicninc.
- B: *Oh, a picninc! We decided to og for a picninc.*

Lærers hjelpestrategier

- Gjentagelse – noen ganger med ekstra trykk på ordet.
- Bruk av cues/holdepunkter.
- Lydere / stave – fonem etter fonem, gjenta setningen.
- Andre modifikasjoner:
- Noen gir lister til bruker som kan bidra til oppklaring:
 - *Si det på en annen måte.*
 - *Si det om igjen.*
 - *Gi meg et viktig ord.*
- Effektiviteten av disse strategiene vil avhenge av både sender og mottaker, Senders evne til å gi passende holdepunkter, mottakers språknivå, kjennskap til tema som skal gjentas, intellektuell evne, motivasjon, våkenhet og iver for å komme frem til riktig svar.

Karakteristika ved teksten

- Tracking-skåre avhenger av tekstmaterialet:
- Høy skåre for lett tekst.
 - som (for eksempel norsk som andre språk) - kjennetegnet av kontrollert vokabular og enkle setninger.

- Lav skåre for ”vanskelig tekst”
 - Mer kompleks i vokabular, men har likevel en samtalestil.
 - Fortellende stil er lettare enn beskrivende stil.
 - Bruke av teknisk terminologi kan være vanskelig.
- Ulike meninger om speech tracking som et redskap for evaluering.
- Geoff Plant anser speedh tracking som sitt viktigste og mest interessante redskap og mest effektive treningsmetode.
- Brukerne synes det er en utfordrende oppgave og finner det tilfredsstillende å få dokumentert sine forbedringer over tid.
- Etter Plants mening kan bruk av samme tekst i en treningsperiode bidra til å opprettholde brukerens interessenivå.
- Murray & Tyler mener tekstene bør varieres fra leksjon til leksjon fordi man blir for kjent med dem.

Speech Tracking i AUDITRAIN

- Viktigste komponent i programmet.
- 10 min. trening i hver leksjon fordelt på 5 x 5 min.
- Start med AV-forhold – i det minste til å begynne med. ST er vanskelig for mange og det er bedre å være forsiktig enn å plaske ut idet.
- Endres til A, bare hvis brukeren ønsker det, men ikke for tidlig.
- ST beskrives ofte som ”hardt arbeid” og man bør ha en pause mellom 5 minutters øktene.

Valg av tekst

- Ha varierte tekster tilgjengelig. Forslag:
 - Norsk som andrespråk.
 - Ungdoms fiction – har relativt begrenset vokabular og enkle grammatiske strukturer (Roald Dahl, Astrid Lindgren – Brødrene løvehjerte).
 - Sherlock Holmes, Agatha Christie.
 - Eller tekst valgt av brukeren som engasjerer (flere valg slik at lærer kan vurdere vanskelighetsgraden).
- Tommelfingerregel ved valg av tekst:
 - Tekst som gir mindre enn 15 ord/min er for vanskelig.
 - Tekst som gir mer enn 50/min er for lett.
- **Lave skårer:**
- Dersom brukeren får mindre enn 15 ord/min ved tekst som er vurdert mht vokabular og grammatiske strukturer, bør man vurdere ikke bruke ST.
- Ved så lav tracking-skåre mister man den informasjon konsteksten kan gi og det blir isolert ordpersepsjon.

- ”Commtrac” er da en bedre metode.
- **Høye skårer:**
- Ikke uproblematisk å bruke tekst som gir mer enn 50 ord/min i skåre.
- Normalhørende i AV-forhold oppnår vanligvis skårer på 100 – 110 ord/min.
- Som et resultat når en døv person oppnår skåre på 75 ord/min blir det vurdert som 75% av ”normal tracking skåre”.
- Observasjoner tyder på at en slik skåre er en undervurdering brukerens virkelige nivå, fordi et lite antall av stopp og gjentagelser resulterer i betydelig fall i skåre. For eksempel: å miste 3 - 4 ord og få gjentagelse kan gi 75 - 80 ord /min.
- Mål: prøv å finne tekster som gir skåre på 20 - 40 ord/min.
- Krever noe prøving og feiling før en finner passende tekst og dette vil bli bøtet på ved at brukeren får en passende tekst.
- Over tid bør lærer bygge opp et lager av tekster med vurdering av relativt vanskelighetsnivå. Da kan man velge ny tekst ettersom brukerens ferdighet øker.
- Lærer bør gjøre seg godt kjent med teksten på forhånd i og med at den skal deles opp i passende fraser. Person- og stedsnavn kan skrives opp på et ark og gis til brukeren. Det er unødvendig at ukjente egennavn skal identifiseres, og en kan be brukeren kikke på arket underveis.

Valg av reparasjonsstrategier

- **Strategier initiert av lærer:**
 - Gjenta
 - Gi alternative ord
 - Dele opp ordet i dets visuemer
 - Skrive ned ord
 - Fingerbokstavere
- Strategiene gjør brukeren passiv og legger ansvaret på læreren og minimerer brukerens kontroll over kommunikasjonen.
- Mange brukere er tilbakeholdende med å spørre om gjentagelser, omformuleringer m.m. Og lærerinitierte strategier bevarer denne tilstanden.
- Brukeren bør få en liste over oppklarende strategier som han kan prøve ut i terapisituasjonen.
- **Strategier initiert av bruker:**
 - Si det om igjen
 - Si det om igjen sakte og tydelig
 - Si det på en annen måte
 - Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
 - Gi meg en ledetråd
 - Skriv (fingerbokstaver) (et nøkkelord)

- Snakker du om?
- Sa du.....?
- Brukeren må da
 - Erkjenne at han ikke har forstått det som blir sagt.
 - Velge en reparasjonsstrategi som han tror vil føre frem.
 - Fortelle lærer hva han må gjøre.
- Over tid vil brukeren erfare hvilken/e strategi(er) som fungerer best for ham.
- I starten vil det være nødvendig å prompte strategien.
- Eks.: L: *Vi gikk en tur i parken.* B: *Vi gikk.....i parken.* Lærer vil automatisk gjenta *en tur*, men be brukeren anvend en av reparasjonsstrategiene.
- Målet må være at brukeren klarer å anvende strategiene i vanlig kommunikasjon i hverdagslivet.

Hva man gjør når brukeren ikke kommer frem til ordet

- Selv om
 - reparasjonsstrategier er brukt.
 - Etter tre repetisjoner av ordet / ordgruppen.
- Gjentagne forsøk fører til frustrasjon hos brukeren og lav tracking-skåre.
- Gjentagne vansker med ett ord:
 - skriv eller fingerbokstaver og fortsett til neste segment.
- Gjentagne vansker med flere ord:
 - skriv eller fingerbokstaver første ord og gjenta ordgruppen (dette kan ofte være tilstrekkelig).
 - skriv eller fingerbokstaver ord for ord.
- Registrer antall skrevne/fingerbokstaverte ord og legg til tracking-skåren (eks. 34.5 ord/min (5))
- Målet for trening over tid skulle være å øke tracking-skåren og redusere antall skriftlige ord.

Leksjon 1

Mål: Å introdusere den alveolare frikativen [s] i varierte ordsammenhenger.

Fonemladet historie

Analytisk trening - ABX øvelseslister

De første listene med analytiske øvelser setter fokus på den ustemente høyfrekvente frikativen [s]. Det kan virke som et merkelig valg å introdusere [s] som vanligvis er betraktet som vanskelig oppfattbar konsonant for hørselshemmde. CI gir tigjengelighet til høye frekvenser over 3,5 kHz. Det er viktig å gjøre CI-brukere oppmerksomme på tilstedevarelsen av [s] i tidlige stadier av treningen. For noen mennesker med langvarig hørelsstap kan denne nyvunne evnen til å oppdage høyfrekvente lyder være forvirrende til å begynne med og disse øvelsene er laget for en strukturert introduksjon til denne meget viktige språklyden.

For fremgangsmåte: Se innledning under Analytiske øvelser ABX øvelseslister.

- Øvelsene kontrasterer ord som skiller fra hverandre ved at ett innholder ord med [s], det andre ikke (*satt – at*).
- Introduser oppgaven kun A.
- Ved vansker gå over til AV.
- Går det bedre, bruk A.
- Bruk ABX-format, dvs. presenter begge alternativene og gjenta ett av dem: *sat – at*.
- Brukeren skal gjenta det alternativet som har blitt gjentatt.
- Gi brukeren umiddelbar tilbakemelding riktig / galt.
- Dersom brukeren mestrer ABX formatet godt, gå over til å sette ordet inn i en frase: *nummer1 er , pek på ordet.....*
- Dette gjør oppgaven litt vanskeligere fordi brukeren ikke lenger hører to alternativer før presentasjonen av stimulusordet. Bør brukes med varsomhet. Hvis det er vanskelig for brukeren, gå tilbake til ABX – formatet.

Disse øvelsene inneholder ord som er forskjellige ved at det ene inneholder en [s], mens det andre ordet i ordparet ikke inneholder [s].

Listene har ordpar som gir følgende kontraster:

- Liste 1.1 - initial [s]
- Liste 1.2 - final [s]
- Liste 1.3 - initial [s] vs [l]
- Liste 1.4 - initial [sp] vs [p]
- Liste 1.5 - initial [sk] vs [k]
- Liste 1.6 - initial [st] vs [t]

Syntetiske øvelser

Brukerens utførelse vil avgjøre om øvelsene skal presenteres bare auditivt eller auditivt visuelt. Begynn med A og endre til AV hvis det er for vanskelig for brukeren.

Tall:

Følgende aktivitet nyttig i tidlige stadier med øvelser.

- Mål: oppmuntre brukeren til å ha et positivt syn på sin evne til å oppfatte tale. Noen av øvelsene kan være svært lette for noen. Bruke da SYNEX 4.
- SYNEX1: tallene 1 - 10 forklar at tallene 1 - 10 vil bli sagt i tilfeldig rekkefølge. Brukeren må få umiddelbar tilbakemelding om riktig/feil.
- SYNEX2: tallene 1 - 20. Samme fremgangsmåte.
- SYNEX3: Tallene 1 - 100. Kan erfares som vanskelig. Noen tall høres like ut.
- SYNEX4: tallrekker. Tallene 1 - 10 presenteres i rekker fra to til seks tall. Skår riktig identifikasjon og gjentagelse. Ikke fortsett utover det nivå hvor brukeren får vanskeligheter. Klarer han ikke å gjenta fem tall, stopp der.
- SYNEX5: Kjente datoer: Brukeren har i sin håndbok lister med spørsmål som angår kjente datoer. Hans oppgave er å lese hvert spørsmål og gjenta svaret fra læreren. Den riktige datoer til hvert spørsmål er i lærerens håndbok.
- *Når ble Inger Hagerup født? 12.04.1905.*

Speech tracking

2 x 5 minutters bolker presentert AV. Dersom brukerens tracking-skåre overgår 50 ord/min, bør en vurdere å gå over til kun A. Dersom skåren er mindre enn 20 ord/min i AV betingelser bør man benytte enklere material slik som i ”Commtrac.

Leksjon 1

- **Fonemladet historie - [s]**

- **Analytiske øvelser:**

- Liste 1.1 - initial [s]
- Liste 1.2 - final [s]
- Liste 1.3 - initial [s] vs [l]
- Liste 1.4 - initial [sp] vs [p]
- Liste 1.5 - initial [sk] vs [k]
- Liste 1.6 - initial [st] vs [t]

- **Syntetiske øvelser:**

- Synex 1 - Tall 1 - 10 (kopi fra Auditrain)
- Synex 2 - Tall 1 - 20 (kopi fra Auditrain)
- Synex 3 - Tall 1 - 100 (kopi fra Auditrain)
- Synex 4 - Tallrekker (kopi fra Auditrain)
- Synex 5 - Kjente datoer
- **Speech tracking**

Lytt etter ”s”

Jeg har ofte lurt på om mine foreldre hadde en litt **syk sans** for humor da de **bestemte** navn på **sine** barn. Vi var tre **søsken**, mine to **søstre** og meg. Etternavnet vårt var **Sivertsen – Smit**. Et tungvint navn, og før i tiden ble det **sett på som snobbete** å ha dobbelt etternavn.

Foreldrene mine ga hver av **oss søsken** fornavn **som** begynte med en ”s”. Min **eldste søsters** navn var **Susanne**, mens min andre **søster var så** uheldig å bli hetende **Synnøve**. Jeg var den **yngste**. Jeg er **sikker** på at da jeg **så dagens lys**, hadde mine foreldre **bestemt seg** for å opprettholde denne latterlige tradisjonen. **Som** et **resultat** av denne fikk jeg navnet **Simon**. Det er i **seg selv** ikke noe dårlig navn. Jeg ville vært **tilfreds hvis** navnet mitt var **Simon Pettersen** eller **Simon Hansen**. **Uheldigvis** er det ingen av **disse**. **Mitt navn er Simon Sivertsen-Smit.**

Jeg kan **fremdeles huske** hvordan de andre barna brukte å erte meg på **skolen**. ”Hallo, **Simon Sivertsen-Smit!**” –ropte de og overdrev hver ”s”. **Selv** vennene mine kunne ikke **motstå fristelsen** til å gjøre narr av navnet mitt. En av mine **beste** venner, **Steinar Stensen**, brukte å **si** navnet mitt slik at det ble en **plystre** –lyd hver gang han **sa ”s”**. Jeg **syntes** det var rart at **Steinar Stensen skulle** gjøre narr av navnet mitt. Han hadde jo like mange **s'er** i navnet **sitt som** meg.

Det **samme** opplevde **søstrene** mine. Alle hadde en eller annen merkelig bemerkning å komme med når det gjaldt navnet **deres**. Det ble enda verre når folk fant ut hva **adressen** vår var. Det var akkurat **som** om foreldrene våre hadde gått inn for at alt **skulle** begynne med ”**s**”. Andre **mennesker** bodde i gater **som** ”Kong **Inges** gate” eller ”Jernbanegata”, men vi bodde i **Saupstadsvingen** nr **seksti-seks** i **Sandnes**.

Sett deg **selv** i mitt **sted** et lite øyeblikk. Sett at du **skal** åpne en bankkonto og **personen** bak **skranken** **spør** hva du heter. ”**Simon Sivertsen-Smit**”, stotrer du frem idet du gjør alt for ikke å rødme. Du kan se et **svakt smil** hos **personen**, men du gjør alt for å ignorere det. ”Og hva er **adressen** **Deres**, herr **Sivertsen-Smit?** **spør** funksjonæren. **Saupstadsvingen** nr **seksti-seks** i **Sandnes**, **svarer** du. Nå gjør ikke funksjonæren **forsøk** på å skjule at han morer **seg**. ”Det er mange ”**s**”-er her ” **sier** han met **stort smil** over hele **ansiktet**.

”Godt at du ikke **stammer!**”

Dette har hendt meg **så** ofte at jeg når har **bestemt** meg for å endre navnet mitt **offisielt**. Jeg orker ikke flere dumme spørker med **Simon Sivertsen-Smit**. Ingen flere navn **som starter** med ”**s**”. Fra nå av **skal** jeg velge det **engelske** navnet **Cyril** !

Leksjon 1.1 - initial [s]

1. <u>SØK</u>	ØK
2. SÅNN	<u>ÅND</u>
3. SI	I
4. SAGN	<u>AGN</u>
5. <u>SÅR</u>	ÅR
6. <u>SAK</u>	AK
7. SELV	<u>EL</u>
8. <u>SAND</u>	AND
9. <u>SEN</u>	EN
10. SÆR	<u>ER</u>
11. <u>SETT</u>	ETT
12. SOM	<u>OM</u>
13. <u>SOPP</u>	OPP
14. <u>SUNN</u>	UNN
15. SØM	<u>ØM</u>
16. <u>SUL</u>	UL
17. SEL	<u>EL</u>
18. SØR	<u>ØR</u>
19. <u>SÅ</u>	Å
20. SULL	<u>ULL</u>

Leksjon 1.2 - final [s]

1. <u>VIS</u>	VI
2. <u>LES</u>	LE
3. <u>RUS</u>	RU
4. DIS	<u>DI</u>
5. <u>MEIS</u>	MEG
6. RIS	<u>RI</u>
7. <u>LOS</u>	LO
8. FLIS	<u>FLI</u>
9. TØYS	<u>TØY</u>
10. ROS	<u>RO</u>
11. <u>IS</u>	I
12. BRUS	<u>BRU</u>
13. <u>LÅS</u>	LÅ
14. <u>TAUS</u>	TAU
15. FRØS	<u>FRØ</u>
16. VAS	<u>HVA</u>
17. DUS	<u>DU</u>
18. <u>LYS</u>	LY
19. RØYS	<u>RØY</u>
20. <u>GÅS</u>	GÅ

Leksjon 1.3 - initial [s] vs [l]

(SKAL DENNE ØV. BRUKES MÅ EN IKKE LAGE /SJ/ LYD, MEN /S/)

1. SLAG	<u>LAG</u>
2. <u>SLAM</u>	LAM
3. <u>SLIM</u>	LIM
4. SLAKK	<u>LAKK</u>
5. <u>SLÅ</u>	LÅ
6. SLEM	<u>LEM</u>
7. SLEIK	<u>LEIK</u>
8. <u>SLUK</u>	LUK
9. SLET	<u>LET</u>
10. <u>SLØV</u>	LØV
11. <u>SLEIV</u>	LEIV
12. <u>SLEKT</u>	LEKT
13. SLETT	<u>LETT</u>
14. <u>SLIK</u>	LIK
15. SLIT	<u>LIT</u>
16. <u>SLO</u>	LO
17. SLUKK	<u>LUKK</u>
18. SLUKT	<u>LUKT</u>
19. <u>SLØY</u>	LØY
20. SLØR	<u>LØR</u>

Leksjon 1.4 - initial [sp] vs [p]

1. <u>SPILL</u>	PILL
2. SPARK	<u>PARK</u>
3. <u>SPEIL</u>	PEIL
4. SPENN	<u>PENN</u>
5. <u>SPIR</u>	PIR
6. SPOL	<u>POL</u>
7. <u>SPISS</u>	PISS
8. <u>SPYTT</u>	PYTT
9. SPÅ	<u>PÅ</u>
10. SPILT	<u>PILT</u>
11. <u>SPAR</u>	PAR
12. <u>SPELT</u>	PELT
13. <u>SPILE</u>	PILE
14. SPORT	<u>PORT</u>
15. <u>SPENN</u>	PENN
16. SPE	<u>P</u>
17. SPRE	<u>PRE</u>
18. SPØL	<u>PØL</u>
19. <u>SPINNE</u>	PINNE
20. SPIKER	<u>PIKER</u>

Leksjon 1.5 initial [sk] vs [k]

1. SKATT	<u>KATT</u>
2. SKLI	<u>CLI</u>
3. <u>SKRÅL</u>	KRÅL
4. <u>SKAM</u>	KAM
5. SKROT	<u>KROT</u>
6. <u>SKAV</u>	KAV
7. SKRYP	<u>KRYP</u>
8. <u>SKAR</u>	KAR
9. SKREMT	<u>KREMT</u>
10. <u>SKRÅ</u>	KRÅ
11. <u>SKAL</u>	KALD
12. SKUM	<u>KUM</u>
13. SKVALP	<u>KVALP</u>
14. SKÅL	<u>KÅL</u>
15. <u>SKUR</u>	KUR
16. SKÅR	<u>KÅR</u>
17. <u>SKAUT</u>	KAUT
18. SKUTT	<u>KUTT</u>
19. <u>SKOKK</u>	KOKK
20. <u>SKRATT</u>	KRATT

Leksjon 1.6 initial [st] vs [t]

1. <u>STA</u>	TA
2. STED	<u>TE</u>
3. <u>STAPP</u>	TAPP
4. <u>STI</u>	TI
5. STENK	<u>TENK</u>
6. STIKK	<u>TIKK</u>
7. STOPP	<u>TOPP</u>
8. <u>STING</u>	TING
9. STETT	<u>TETT</u>
10. <u>STIRR</u>	TIRR
11. <u>STOR</u>	TOR
12. STEIN	<u>TEIN</u>
13. <u>STALL</u>	TALL
14. STRIKK	<u>TRIKK</u>
15. STAKK	<u>TAKK</u>
16. STRIPP	<u>TRIPP</u>
17. <u>STANG</u>	TANG
18. STRÅ	<u>TRÅD</u>
19. <u>STAM</u>	TAM
20. <u>STYR</u>	TYR

Synex 1

Pek på det tallet jeg sier.

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Synex 2

Pek på det tallet jeg sier

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

11 12 13 14 15 16 17 18 19 20

Synex 3

Gjenta det tallet jeg sier fra 1 - 100.

Synex 4

Jeg sier flere tall etter hverandre. Prøv å gjenta disse.

Synex 5

Du har en liste med spørsmål hvor svaret er en dato.

Les spørsmålet høyt.

Jeg gir deg svaret.

Du gjentar svaret.

SYNEX 1

	Stimulus	Response
1.	4	_____
2.	9	_____
3.	7	_____
4.	9	_____
5.	1	_____
6.	8	_____
7.	7	_____
8.	10	_____
9.	2	_____
10.	6	_____
11.	1	_____
12.	5	_____
13.	3	_____
14.	4	_____
15.	10	_____
16.	2	_____
17.	6	_____
18.	3	_____
19.	8	_____
20.	5	_____

SYNEX 2

	Stimulus	Response
1.	16	_____
2.	1	_____
3.	10	_____
4.	7	_____
5.	19	_____
6.	20	_____
7.	11	_____
8.	5	_____
9.	18	_____
10.	4	_____
11.	14	_____
12.	2	_____
13.	13	_____
14.	17	_____
15.	3	_____
16.	9	_____
17.	15	_____
18.	6	_____
19.	8	_____
20.	12	_____

SYNEX 3

	Stimulus	Response
1.	21	_____
2.	67	_____
3.	51	_____
4.	100	_____
5.	37	_____
6.	17	_____
7.	80	_____
8.	24	_____
9.	79	_____
10.	31	_____
11.	90	_____
12.	48	_____
13.	75	_____
14.	5	_____
15.	14	_____
16.	56	_____
17.	3	_____
18.	99	_____
19.	63	_____
20.	19	_____

SYNEX 4

Liste med to tall

	Stimulus	Response
1.	5,7	_____
2.	6,1	_____
3.	2,9	_____
4.	7,3	_____
5.	8,9	_____

Liste med fem tall

	Stimulus	Response
1.	7,8,2,4,6	_____
2.	6,9,10,4,5	_____
3.	5,3,6,1,8	_____
4.	2,8,6,9,10	_____
5.	7,9,2,6,3	_____

Liste med tre tall

	Stimulus	Response
1.	4,1,9	_____
2.	7,3,9	_____
3.	5,1,3	_____
4.	7,5,10	_____
5.	4,7,10	_____

Liste med seks tall

	Stimulus	Response
1.	4,7,1,3,9,5	_____
2.	7,9,1,6,4,3	_____
3.	1,8,3,6,2,10	_____
4.	9,4,6,1,8,3	_____
5.	7,9,3,5,1,2	_____

Liste med fire tall

	Stimulus	Response
1.	9,6,1,4	_____
2.	7,3,6,10	_____
3.	4,2,9,6	_____
4.	9,3,2,7	_____
5.	8,4,3,9	_____

SYNEX 5, Viktige datoer.

1	Når ble Norges grunnlov vedtatt?	17.05.1814
2	Når ble det Norske bibelskap stiftet?	26.05.1816
3	Når er korsmesse om våren?	03.05
4	Når brant Nidaros domkirke?	04.04.1328
5	Når ble Inger Hagerup født?	12.04.1905
6	Når var første utvandring til Amerika?	04.07.1825
7	Når ble Ivar Aasen født?	05.08.1813
8	Når foretok Orville Wright sin første flytur?	17.12.1903
9	Når var folkeavstemninga om unionsoppløsningen?	13.08.1905
10	Når ble Norges bank stiftet?	14.06.1816
11	Når ble lov om 8 timers arbeidsdag innført?	11.07.1919
12	Når ble Laila Schou Nilsen født?	18.03.1919
13	Når er vårjevndøgn?	20.03
14	Når ble grensetraktaten med Russland vedtatt?	14.05.1826
15	Når er den internasjonale kvinnedagen?	08.03
16	Når ble Norske kvinnernasjonalråd stiftet?	08.01.1904
17	Når døde kong Sverre?	09.03.1202
18	Når er Gregormesse?	12.03
19	Når kom forordningen om Sorenskrivere?	31.07.1591
20	Når kom allmenn stemmerett for kvinner?	11.05.1913

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 2

- **Fonemladet historie - [n]**

- **Analytiske øvelser:**

- Liste 2.1 - initial [n]
- Liste 2.2 - final [n]
- Liste 2.3 - initial [s] vs [n]
- Liste 2.4 - final [s] vs [n]

- **Syntetiske øvelser:**

- Synex 6 - Kjente datoer
- Synex 7 - Kjente datoer
- Synex 8 - Kjente datoer

- **The Barrier Game**

- **Speech tracking**

Lytt etter N

UTDRAG FRA THOR HEYERDAHL: RA

Afrika. **Intet kontinent** har et mer malerisk **navn**. **Når man** hører ordet, ser **man** for seg **landet**. **En** mur av **grønn** urskog med tropiske kjempeblader som bøyes til **siden** idet [...]karavaner med last på hodet kommer frem og går rakrygget **bent inn i kameralinsen**. Sjiraffer og **bavianer** som bykser i langsom fart over lerretet. Tamtam. Løvebrøl. Jeg hadde aldri vært **inne** i Afrika, bare liksom sett det **gjennom vinduet** i en mørk **kinosal** eller presset mellom bokpermer.

Men nå satt jeg der. Midt **inne** i Afrika. I hjertet av selveste **Sentral-Afrika**. På et lite hotellrom i Fort-Lamy, **hovedstaden** i [...]republikken Tchad. Lenger vekk fra havet **kunne** jeg ikke komme. Og det var litt paradoksalt, for besøket var første etappe av **en** påtenkt seilas med sivbåt over **Atlanterhavet**. Det **eneste vann** i **nærheten** her var **en** stille flod. Jeg **kunne** se **den gjennom vinduet**. **Grønt landskap**, røde leirbanker, **brunt** jungelvann. **Solen** spilte i farver. **En** flokk våte fiskere med hud som **skinte** som lakkso, stod til **knes** på **en** leirbane og dro i et **garn**, de hadde stukket fiskegjerder av tette bambusspiller ned i **elvebunnen**. På en **annen** banke lenger oppe i floden hadde jeg sett **ni** late flodhestar i går. De var fredet her ved **hovedstaden**. Krokodiller var så godt som utryddet, da **skinnnet** var en viktig del av **landets** eksport. **Trafikken** på **denne** årstiden var **begrenset** til **flatbunnene** kanoer av uthulte jungelstammer, det hadde ikke vært **nedbør siden regntiden** sluttet for et halvt år **siden**, så **vannstanden** tillot ikke motorbåter.

Shari-floden fløt jevnt og stadig rakt mot **nord**, men **jungelvannet** den førte med seg , **nådde** aldri så langt ut til det **fjerne** havet. Fra **den endeløse urskogen** nær Kongos grenser i sør passerte **den savannelandskap** og **halvørken** på vei til **den** store **innlandssjøen** Tchad som lå ved Saharas **sørgrense**. Her var det så **bakende** hett at **vannet** fordampet like fort som det kom **rennende**, og **Tchadsjøen** hadde mange tilløp, **men intet annet** avløp enn det blå himmelhvelvet som buet seg skyfritt over **ørkensjøens** vidstrakte overflate og umettelig suget til seg **den usynlige dampen**.

Det var til **denne sjøen** jeg ville. **Men** like lett som **den** var å **finne** på kartet, like **vrien** var **den** å **nå**. På alle kart stikker **den** seg frem som Afrikas blå hjerte, **men** ikke to kart gir **sjøen** samme form, **snart** er **den** tegnet **tallerkenrund**, **snart** skjev som **en** fiskekrok, og **snart** flikete som et ekeblad. De ærligste **kartene gjengir** denne store **innlandssjøen** med prikkete konturer, for ingen **kjenner** Tcad-**sjøens** form, **den** er **foranderlig**. **Tusener** av flytende øyer driver omkring på **overflaten**, **snart** seiler de hit, **snart** setter de **kursen** til **en annen** del av **sjøen**. De kolliderer og slutter seg i hop, de driver på **land** og agerer halvøyer, så rives de i stykker og seiler fra **hverandre** mot **ukjente** mål. **Sjøen**, som vanligvis dekker et areal på 25 000 kvadratkilometer (Mjøsa er **snaue** 400), tørker **dessuten** ofte **inn** til halv størrelse, fordi **dybden** varierer fra **en** til fem meter. Seks meter er største dyp. Mange steder i **nord** er **den** så **grunn** at papyrusiv dekker store områder, og papyrus vokser også på de fleste av **øyene** som seiler **rundt** i evig regatta.

Leksjon 2.1 initial [n]

1. <u>NI</u>	I
2. NARR	<u>ARR</u>
3. NORD	<u>ORD</u>
4. NASK	<u>ASK</u>
5. <u>NETT</u>	ETT
6. NATT	<u>AT</u>
7. <u>NAUST</u>	AUST
8. <u>NEK</u>	EK
9. NORM	<u>ORM</u>
10. <u>NÅL</u>	ÅL
11. NES	<u>ES</u>
12. <u>NÆR</u>	ER
13. NÅR(lang å)	<u>ÅR</u>
14. <u>NEKTE</u>	EKTE
15. <u>NIKKE</u>	IKKE
16. <u>NEIE</u>	EIE
17. NESE	<u>ESE</u>
18. <u>NÆRE</u>	ÆRE
19. NØDE	<u>ØDE</u>
20. NISE	<u>ISE</u>

Leksjon 2.2 final [n]

1. HAN	<u>HA</u>
2. DIN	<u>DI</u>
3. <u>LAND</u>	LA
4. REN	<u>RE</u>
5. <u>MIN</u>	MI
6. <u>RAN</u>	RA
7. SIN	<u>SI</u>
8. <u>SYN</u>	SY
9. GREIN	<u>GREI</u>
10. <u>VIN</u>	VI
11. <u>BRUN</u>	BRU
12. <u>SVIN</u>	SVI
13. DUN	<u>DU</u>
14. LYN	<u>LY</u>
15. <u>BRYN</u>	BRY
16. LÅN	<u>LÅ</u>
17. GRYN	<u>GRY</u>
18. <u>GJØN</u>	GJØ
19. KLIN	<u>KLI</u>
20. <u>TREN</u>	TRE

Leksjon 2.3 [s] vs initial [n]

1. <u>SAG</u>	NAG
2. <u>SI</u>	NI
3. SÆR	<u>NÆR</u>
4. <u>SETT</u>	NETT
5. SÅR	<u>NÅR</u>
6. <u>SULL</u>	NULL
7. SAL	<u>NAL</u>
8. SNEGL	<u>NEGL</u>
9. <u>SUT</u>	NUT
10. SÅ	<u>NÅ</u>
11. <u>SNEK</u>	NEK
12. <u>SAVN</u>	NAVN
13. SES	<u>NES</u>
14. SATT	<u>NATT</u>
15. SNOR	<u>NORD</u>
16. <u>SY</u>	NY
17. SEI	<u>NEI</u>
18. <u>SOT</u>	NOT
19. <u>SAM</u>	NAM
20. SNAKKE	<u>NAKKE</u>

Leksjon 2.4 final [s] vs final [n]

1. <u>GRAS</u>	GRAN
2. GRIS	<u>GRIN</u>
3. SVEIS	<u>SVEIN</u>
4. DIS	<u>DIN</u>
5. <u>LYS</u>	LYN
6. <u>LES</u>	LEN
7. FIS	<u>FIN</u>
8. SYS	<u>SYN</u>
9. <u>BEIS</u>	BEIN
10. MAS	<u>MAN</u>
11. KVEIS	<u>KVEIN</u>
12. <u>DUS</u>	DUN
13. REIS	<u>REIN</u>
14. LUS	<u>LUN</u>
15. PES	<u>PEN</u>
16. <u>VIS</u>	VIN
17. <u>HEIS</u>	HEIN
18. BRUS	<u>BRUN</u>
19. <u>GJØS</u>	GJØN
20. <u>LÅS</u>	LÅN

Synex 6 - 7 - 8

Du har en liste med spørsmål hvor svaret er en dato.

Les spørsmålet høyt.

Jeg gir deg svaret.

Du gjentar svaret.

SYNEX 6, Viktige datoer.

1	Når ble det Norske misjonsselskap stiftet?	08.08.1842
2	Når ble Haakon 7. født?	03.08.1872
3	Når kom Lov om folketrygd?	17.06.1966
4	Når ble Henrik Ibsen født?	20.03.1828
5	Når var slaget om New Orleans?	08.01.1815
6	Når ble Napoleon keiser i Frankrike?	18.05.1804
7	Når er fettirsdag?	12.02
8	Når ble ny stortingsbygning innviet?	05.03.1866
9	Når ble Camilla Collett født?	23.01.1813
10	Når er frigjøringsdagen?	08.05.1945
11	Når ble Sonja Henie født?	08.04.1912
12	Når ble Riksforstillingen oppløst?	20.05.1814
13	Når ble Bergen Museum åpnet?	25.04.1825
14	Når ble folkeskoleloven vedtatt?	26.06.1889
15	Når var stortingsvedtaket om unionsoppløsningen	07.06.1905
16	Når ble Andre Bjerke født?	30.01.1918
17	Når ble Norsk husmorforbund stiftet?	10.03.1915
18	Når døde Olav V?	17.01.1991
19	Når ble Peter Christen Asbjørnsen født?	15.01.1812
20	Når begynner hundedagene?	23.07

SYNEX 7, Viktige datoer.

1	Når ble Noregs mållag stiftet?	05.02.1906
2	Når ble Johan Bojer født?	06.03.1872
3	Når kom lov om arbeidsledighetstryd?	23.06.1938
4	Når ble det første universitetet i Norge åpnet?	05.07.1813
5	Når ble Knut Hamsun født?	05.08.1859
6	Når er Mariamesse om våren?	25.03.
7	Når kom det tyske overfallet på Norge?	09.04.1940
8	Når døde Magnus Lagabøte?	09.05.1280
9	Når fikk Norge overhøyet over Svalbard?	14.08.1925
10	Når ble Kronprinsesse Mette-Marit født?	19.08.1973
11	Når ble det allmenn verneplikt i Norge?	29.08.1854
12	Når stod slaget ved Svolder?	09.09.1000
13	Når døde Snorre Sturlason?	22.09.1241
14	Når var den første folkeavstemningen om EF?	25.09.1972
15	Når var den siste folkeavstemningen om EU?	28.11.1994
16	Når ble Høyesterett utnevnt?	27.09.1814
17	Når åpnet sametinget første gang?	09.10.1989
18	Når ble Fridtjof Nansen født?	10.10.1861
19	Når ble kongeloven vedtatt?	14.11.1665
20	Når ble Bergensbanen åpnet?	27.11.1909

SYNEX 8, Viktige datoer og steder.

1	Når og hvor ble Hjallis født?	12 mars 1923 i Trondheim
2	Når og hvor døde kong Olav V?	17 jan 1991 i Oslo
3	Når og hvor ble Sonja og Harald gift?	29 aug 1968 i Oslo
4	Når og hvor ble grunnloven vedtatt?	17 mai 1814 på Eidsvoll
5	Når og hvor ble Aukrust født?	19 mars 1920 på Alvdal
6	Når og hvor ble Olof Palme drept	1 mars 1986 i Stockholm
7	Når og hvor var åpningssermonien for den siste vinterolympiaden i Norge ?	12 feb 1994 Lillehammer
8	Når og hvor vant Norge over Brasil i fotball VM	23 jun 1998 i Frankrike
9	Når og hvor startet 2. verdenskrig?	1 sept 1939 i Polen
10	Når og hvor ble Märtha Louise og Ari Behn gift?	24 mai 2002 i Trondheim
11	Når og hvor ble Edvard Munch født?	12 des 1863 på Englehaug
12	Når og hvor utkom tegneserien Knoll og Tott første gang?	12 des 1897 New York
13	Når ble T-forden introdusert, og hvor mye kostet den?	1 okt 1909 850 dollar
14	Når og hvor laget Elvis Presley sin første plate?	6 juli 1954 i Memphis
15	Når og hvor var den første ballongflyvningen i USA?	9 jan 1973 i Philadelphia
16	Når og hvor ble John F Kennedy drept?	22 nov 1963 i Dallas
17	Når og hvor ble det første skuddet i den amerikanske borgerkrigen avfyrt?	12 apr 1861 Fort Sumter
18	Når og hvor vant Norge sin første Grand Prix	20 apr 1985 i Gøteborg
19	Når og hvor ble de forente nasjoner stiftet?	24 okt 1945 San Francisco
20	Når og hvor brakk Oddvar Brå staven?	28 feb 1982 Holmenkollen

The Barrier Game

- En aktivitet som kan skreddersys brukeren.
- Utstyr: to sett av det samme postkort, bilde, objekt
- Velger ut 4 kort - et sett til læreren og ett til brukeren, som gis ut ett etter ett.
- Navnene/stedene på kortet må ikke være egnet for sammenblanding.
- Bruker noe tid på å snakke om kortene, stiller spørsmål, oppmuntrer til kommentarer, noe som gjør brukeren trygg i og med at postkortet gir dem kontekstuelle holdepunkter og bakgrunnsinfo.
- Brukeren må følge instruksjonene og legge sitt sett i samme rekkefølge.
- Bruker forutsigbare setninger:
- *Nr.1 er bjørnen*
- *Nr.2 er kenguruen*
- *Nr.3 er slangen*
- Disse gjentas i forskjellig rekkefølge til brukeren er sikker
- Presenterer to ”items”: *Nr. 1 er slangen og nr.2 er bjørnen*
- Deretter alle 4 ”items” i setningen.
- Oppgavekompleksiteten kan økes ved å gi en beskrivelse av objektene. *Nr.1 er et stort dyr som beveger seg ved å hoppe på bakføttene.*
- Oppgavekompleksiteten kan økes ved antall kort til fem eller seks eller kortene kan være variasjoner over samme tema.

The Barrier Game - instruksjon til bruker:

Vi har et sett bilder hver.

Jeg sier navnet på bildene.

Du legger fram rett bilde

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 3

- **Fonemladet historie - [t]**

- **Analytiske øvelser:**

- Liste 3.1 - initial [t]
- Liste 3.2 - final [t]
- Liste 3.3 - final [t] vs final [n]
- Liste 3.4 - initial [t] vs initial [n]
- Liste 3.5 - final [s] vs final [t]
- Liste 3.6 - initial [s] vs initial [t]

- **Syntetiske øvelser:**

- Synex 9 - Navn og årstall - Del 1
- Synex 10 - Navn og årstall - Del 2
- Synex 11 - Spille kort
- The Barrier Game**
- Speech tracking**

Lytt etter /t/

Tor og Tove tegner på tavla. Tor tegner et telt. Tove tegner et tog. I morgen skal **Tove ta toget til tante Tone i Trondheim.**

OM JEG VAR EN THORSEN

På undergrunnen i går var det en blid kar som sa morn **Thorsen til** meg. Morn, sa jeg, men jeg **heter Johnsen**. Jaså, sa han, det var da merkelig.

Tja, det er kanskje det. Hvorfor er jeg **blitt** akkurat den jeg er, og er det for **sent** å forandre på det? Kunne jeg ikke **blitt** en like god **Thorsen** som **Thorsen**? Hvordan hadde jeg **hatt** det da? Hadde jeg vært **meteorolog** eller pen eller noe for meg selv? Hadde jeg **hatt** den lille føflekken under nesa da, **tro**, og kanskje ny frakk. Når jeg ser meg **rundt** på banen om morgnene, kan jeg **telle** mange som har Sherlock-Holmes-hatt, hva nå hvis jeg fikk meg en **liten hatt** og **annet** pålegg på maten, ville kollegene mine **sagt** hei **Thorsen** når jeg kom på jobben om morgen, eller ville de ha **avslørt** meg og **brukt mitt** gamle navn? Inni er vi jo like, **Thorsen** og jeg. Eller har den som er vakker også den **deiligste** leveren? Har Sophia Loren lekre nyrer, eller er de like føle som våre? Ville Nye Alle Menn **hatt midtsidebilder** hvis det bare var lov å **trykke i røntgen**? Eller er **alt** kjedelig på bunnen, nei **doktor** ville jeg ikke **vært**.

Men **Thorsen**, som kommer på banen på Valkyriepllass, han skulle jeg

gjerne **vært** en ukes **tid**. Ville kona hans **sagt** lille Thorsen-mannen min **til** meg når jeg kom **trøtt** hjem om **ettermiddagen**, eller kanskje hun **nettopp** hadde **flyttet** hjemmefra med barna. Hadde jeg **vært** familie med Øivind i **Sportsrevyen** eller kanskje gjeldfri eller brun i huden. Ja, mye er det å **tenke** på når en **står tett** på banen og føler seg **litt** mindre meg enn vanlig.

Nei se, der **datt** det en fyr i trappa opp fra National-teatret **stasjon**. Han slo seg **visst**, for han blir liggende. Eller synes han det er så **flaut** at han blir liggende rolig med **ansiktet** ned **til** flokken har **passert**? **Tenk** om det er **Thorsen**? Da kunne jeg **gått bort til** ham og **sagt** morn **Thorsen**, er det der du ligger. Og så ville jeg ha **samlet** opp Holmes-hatten hans og **børstet** av den nye frakken og **sagt** at jeg **heter** Johnsen og har **geitost** på **maten**.

Lytt etter T

FRU NITTERS DATTER (Andre Bjerke)

**FRU NITTERS DATTER
ER DITTE NITTER
SOM ALLTID DETTER
I SØLEPYTTER
NÅR SLIKE KRØTTER
SOM FETTER PETTER
OG ANDRE GUTTER
GÅR PÅ OG DYTTER**

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

**OG BUMS! DER SITTER
FRU NITTERS DATTER
OG SYNS AT GUTTER
SOM FETTER PETTER
ER HOTTENTOTTER
OG STORE DRITTER
SOM DØR AV LATTER
NÅR DITTE DETTER**

**HUN SKRIKER ATTER
PÅ MUTTER NITTER
(FOR SLIKE DITTE'R
ER SLADREBØTTER)
”JEG DETTER, MUTTER!
TA PETTER, FATTER!”
MEN DE SOM DYTTER,
HAR FORTE FØTTER
HUN PUTTER DOTTER
I ØRET, MUTTER
OG FATTER NITTER
HAR FRED, TIL ATTER
DET KOMMER GUTTER
SOM FETTER PETTER,
SOM ATTER DYTTER
FRU NITTERS DATTER!**

Liste 3.1 initial [t]

1. <u>TATT</u>	AT
2. <u>TAU</u>	AU
3. TRO	<u>RO</u>
4. TI	I
5. <u>TELT</u>	ELT
6. TARM	<u>ARM</u>
7. TINN	<u>INN</u>
8. TOR	<u>ORD</u>
9. <u>TRAN</u>	RAN
10. <u>TETT</u>	ETT
11. <u>TRØ</u>	RØD
12. TRÅ	<u>RÅ</u>
13. <u>TUNG</u>	UNG
14. TUR	<u>UR</u>
15. TOG	<u>OG</u>
16. <u>TYR</u>	YR
17. <u>TÆR</u>	ER
18. TØM	<u>ØM</u>
19. TÅR	<u>ÅR</u>
20. <u>TØY</u>	ØY

Liste 3.2 final [t]

1. FEIT	<u>FEI</u>
2. HVIT	<u>VI</u>
3. SNØT	<u>SNØ</u>
4. <u>LOT</u>	LO
5. LEIT	<u>LEI</u>
6. <u>LIT</u>	LI
7. BLÅTT	<u>BLÅ</u>
8. <u>GREIT</u>	GREI
9. <u>KROT</u>	KRO
10. <u>HEIT</u>	HEI
11. MOT	<u>MO</u>
12. <u>BLØT</u>	BLØ
13. <u>ROT</u>	RO
14. <u>FLAUT</u>	FLAU
15. NYT	<u>NY</u>
16. <u>SKJØT</u>	SJØ
17. BOT	<u>BO</u>
18. STØT	<u>STØ</u>
19. LÅT	<u>LÅ</u>
20. <u>HØYT</u>	HØY

Liste 3.3 - final [t] vs final [n]

1. <u>GREIT</u>	GREIN
2. <u>HVIT</u>	VIN
3. <u>STØTT</u>	STØNN
4. LÅT	<u>LÅN</u>
5. <u>LET</u>	LEN
6. HVITT	<u>VIND</u>
7. SYT	<u>SYN</u>
8. <u>LIT</u>	LIN
9. VATT	<u>VANN</u>
10. BEIT	<u>BEIN</u>
11. SETT	<u>SEND</u>
12. <u>HVIT</u>	VIN
13. <u>LUT</u>	LUN
14. TETT	<u>TENN</u>
15. <u>TRIST</u>	TRINN
16. SØTT	<u>SØNN</u>
17. <u>KATT</u>	KAN
18. <u>DIT</u>	DIN
19. TUT	<u>TUN</u>
20. SITT	<u>SINN</u>

Liste 3.4 initial [t] vs initial [n]

1. TATT	NATT
2. TI	NI
3. TØFF	NØFF
4. TETT	NETT
5. TOR	NORD
6. TÅL	NÅL
7. TÆR	NÆR
8. TÅR	NÅR
9. TATT	NATT
10. TAUST	NAUST
11. TØS	NØS
12. TESE	NESE
13. TIKK	NIKK
14. TAM	NAM
15. TUPP	NUPP
16. TYPE	NYPE
17. TUSSE	NUSSE
18. TAVLE	NAVLE
19. TEPPE	NEPPE
20. TAPPE	NAPPE

Liste 3.5 final [s] vs final [t]

1. HEIS	<u>HEIT</u>
2. VIS	<u>HVIT</u>
3. LOS	<u>LOT</u>
4. <u>LUS</u>	LUT
5. <u>NYS</u>	NYT
6. LÅS	<u>LÅT</u>
7. <u>HES</u>	HET
8. <u>ROS</u>	ROT
9. LES	<u>LET</u>
10. <u>ÅS</u>	ÅT
11. <u>VOSS</u>	VÅTT
12. ØKS	<u>ØKT</u>
13. <u>MAS</u>	MAT
14. DIS	<u>DIT</u>
15. MOS	<u>MOT</u>
16. SLÅSS	<u>SLÅTT</u>
17. <u>AKS</u>	AKT
18. HVIS	<u>HVITT</u>
19. <u>ASS</u>	AT
20. <u>RISS</u>	RITT

Liste 3.6 - initial [s] vs initial [t]

1. <u>SA</u>	TA
2. <u>SI</u>	TI
3. <u>SAND</u>	TANN
4. SÆR	<u>TÆR</u>
5. SETT	<u>TETT</u>
6. SÅR	<u>TÅR</u>
7. <u>SOPP</u>	TOPP
8. <u>SALG</u>	TALG
9. SUT	<u>TUT</u>
10. SØR	<u>TØR</u>
11. <u>SANG</u>	TANG
12. SULL	<u>TULL</u>
13. SØM	<u>TØM</u>
14. <u>SYR</u>	TYR
15. <u>SAUS</u>	TAUS
16. SUR	<u>TUR</u>
17. SAK	<u>TAK</u>
18. <u>SYND</u>	TYNN
19. <u>SAU</u>	TAU
20. SE	<u>TE</u>

Synex 9 - 10

Du har en liste med navn foran deg, og du skal spørre etter hvilket år personen ble født og døde.

Eksempel: **Når ble Hans Christian Andersen født og når døde han.**

Les spørsmålet høyt.

Jeg gir deg svaret.

Du gjentar svaret.

SYNEX 9, Fødselsår og dødsår.

1	Hans Christian Andersen	1805-1875
2	Kong Olav V	1902-1991
3	Henrik Ibsen	1828-1906
4	Bjørnstjerne Bjørnson	1832-1910
5	Peter Christen Asbjørnsen	1812-1885
6	Jørgen Moe	1813-1882
7	Edvard Munch	1863-1944
8	Christian Thams	1867-1948
9	Amalie Skram	1846-1905
10	Haakon 7	1872-1957
11	Erik Bye	1926-2004
12	Sonja Henie	1912-1969
13	Hanna Kvannmo	1926-2005
14	Elisabeth Granemann	1930-1992
15	Leif Juster	1910-1995
16	Agnar Mykle	1915-1994
17	Pave Johannes Paul 2.	1920-2005
18	Elvis Presley	1935-1977
19	Ingrid Bergmann	1915-1982
20	Camilla Collett	1813-1895

SYNEX 10, Fødselsår og dødsår.

1	Fridtjof Nansen	1861-1930
2	Roald Amunsen	1872-1928
3	Robert Scott	1868-1912
4	Winston Churchill	1874-1965
5	John F Kennedy	1917-1963
6	Vidkun Quisling	1887-1945
7	Adolf Hitler	1889-1945
8	Edward Grieg	1843-1907
9	Einar Gerhardsen	1897-1987
10	Johan Nygårdshaug	1879-1952
11	Jussie Bjørlyng	1911-1960
12	Bjørge Lillelien	1927-1987
13	Birger Ruud	1911-1998
14	James Dean	1931-1955
15	Kronprinsesse Märtha	1901-1954
16	Astrid Lindgren	1907-2002
17	Knut Hamsun	1859-1952
18	Jens Bjørneboe	1920-1976
19	Christian Krohg	1852-1925
20	Per Aabel	1902-1999

Spillkort, Synex 11

Jeg sier navnet på noen spillkort, du gjentar etter meg.

Husk at det er 4 sorter :

Kløver Spar Ruter Hjerter

Tallkort :

2 3 4 5 6 7 8 9 10

Billedkort :

Knekt Dame Konge Ess Joker

Lytt å se om du kan gjinta det kortet jeg sier.

Eksempel: Spar 3 Kløver 2 Hjerter ess

Husk at det er 52 kort + joker!

SYNEX 11, Kortspill.

		Respons
1	Hjerter 2	
2	Spar 8	
3	Kløver 3	
4	Ruter ess	
5	Hjerter dame	
6	Spar 7	
7	Ruter 4	
8	Kløver konge	
9	Spar ess	
10	Kløver ni	
11	Ruter dame	
12	Hjerter 8	
13	Joker	
14	Spar 4	
15	Kløver 10	
16	Herter 3	
17	Spar 10	
18	Hjerter konge	
19	Spar 6	
20	Spar konge	

The Barrier Game

- En aktivitet som kan skreddersys brukeren.
- Utstyr: to sett av det samme postkort, bilde, objekt.
- Velger ut 4 kort - et sett til læreren og ett til brukeren, som gis ut ett etter ett.
- Navnene/stedene på kortet må ikke være egnet for sammenblanding.
- Bruker noe tid på å snakke om kortene, stiller spørsmål, oppmuntrer til kommentarer, noe som gjør brukeren trygg i og med at postkortet gir dem kontekstuelle holdepunkter og bakgrunnsinfo.
- Brukeren må følge instruksjonene og legge sitt sett i samme rekkefølge.
- Bruker forutsigbare setninger:
- *Nr.1 er bjørnen*
- *Nr.2 er kenguruen*
- *Nr.3 er slangen*
- Disse gjentas i forskjellig rekkefølge til brukeren er sikker
- Presenterer to ”items”: *Nr. 1 er slangen og nr.2 er bjørnen*
- Deretter alle 4 ”items” i setningen.
- Oppgavekompleksiteten kan økes ved å gi en beskrivelse av objektene. *Nr.1 er et stort dyr som beveger seg ved å hoppe på bakføttene.*
- Oppgavekompleksiteten kan økes ved antall kort til fem eller seks eller kortene kan være variasjoner over samme tema.

The Barrier Game - instruksjon til bruker:

Vi har et sett bilder hver.

Jeg sier navnet på bildene.

Du legger fram rett bilde

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 4

- **Fonemladet historie - [d]**

- **Analytiske øvelser:**

- Liste 4.1 - initial [d]
- Liste 4.2 - final [d]
- Liste 4.3 - initial [d] vs initial [s]
- Liste 4.4 - final [d] vs final [s]
- Liste 4.5 - final [d] vs final [n]
- Liste 4.6 - initial [d] vs initial [n]
- Liste 4.7 - final [d] vs final [t]
- Liste 4.8 - initial [d] vs initial [t]

- **Syntetiske øvelser:**

- Synex 12 - Spille kort - Del 1
- Synex 13 - Spille kort - Del 2
- **The Barrier Game**
- **Speech tracking**

I dag har Dina fått en dukke. Du må døpe dukke, Dina, sier Dag. Den skal hete Dora, sier Dina. Dag og Dina dørper dukken. Så lager Dina dåpselskap for Dora. Hun dekker bordet med duk. Til mat har hun deilige druer.

FORTJENER JEG IKKE EN GRATULASJON?

Den 31. desember 1997 startet den islamske måneden ramadan. Ramadan er den perioden av det islamske året hvor millioner av muslimer verden over fastar. Muslimer skal verken innta mat eller drikke mellom soloppgang og solnedgang. Hver ettermiddag når solen går ned, samler muslimer seg for å spise god mat sammen. Dette er gledens og fellesskapets måned.

Når ramadan-måneden er over, har muslimene en stor fest som kalles *id*. Dette er muslimenes høytidsdag, og denne dagen er det ikke tillatt for muslimer å faste. De skal feire at fasten er over, og festdagen oppfattes som en gave fra Gud. En gave de skal nyte sammen med sin omverden. Id feires sammen med familie, venner og andre bekjente. Familier har åpent hus og ønsker de fleste velkommen. De beste matretter blir servert, og muslimene gir hverandre gaver. De tar på seg nye, vakre klær og fryder seg over dagen man på mange måter kan sammenligne med julafesten. Forskjellen vil nok være fellesskapet og den åpenheten muslimene har seg imellom, mens julen som oftest bare blir feiret med nærfamilie og slekt.

På id blir det ikke spart på noe. Husene dekoreres med ballonger og pynt og fylles med latter og smil, musikk og lukten av god mat.

Like før ramadan var julefeiringen overstått i Norge. Da fasten tok til, husket jeg hva en tidligere lærer hadde sagt en gang ved juletider: ”Det er helt forferdelig at disse innvanderne gjør hva

de vil på selveste julafoten. De har jo verken **julekalender** eller juletrær eller noe sånt hjemme. Når **de** kommer til **dette landet**, må **de** gjøre som oss nordmenn. Og **siden** vi feirer julen, er **det** klart at **de** også må **det**. **Det** har noe med respekt for vår kultur å gjøre.”

De fleste årene av mitt liv har jeg feiret **både** jul og **id** i Norge. På **id** må jeg alltid be skolen om fri, for å kunne tilbringe **tiden** med **andre** muslimer som også feirer **id**. Som meg tar **de** seg en velfortjent **friday** fra menneskene som ikke bryr seg om hvilken **dag det** er og hvilken rolle **den** spiller for oss muslimer.

Jeg har alltid sendt julekort og kjøpt gaver til mine venner og mine søsken til jul. Og ellers **deltar** jeg i festligheter og **juleforberedelser** slik som **de** fleste jeg omgås med, gjør. Men når min **høytidsdag id** kommer, har jeg alltid savnet noe så enkelt som en gratulasjon, eller en liten hilsen på **dagen** fra naboen, klassekamerater og andre bekjente som holder på med sitt.

Liste 4.1 - initial [d]

1. <u>DIS</u>	IS
2. DALE	<u>ALE</u>
3. <u>DAU</u>	AU
4. <u>DØV</u>	ØV
5. DE	I
6. <u>DEG</u>	EI
7. DØR	<u>ØR</u>
8. DER	<u>ER</u>
9. DJERV	<u>JERV</u>
10. <u>DUM</u>	OM
11. DRAM	<u>RAM</u>
12. <u>DREV</u>	REV
13. DOSE	<u>OSE</u>
14. DUR	<u>UR</u>
15. DASK	<u>ASK</u>
16. <u>DORM</u>	ORM
17. <u>DYR</u>	YR
18. DATT	<u>AT</u>
19. <u>DUM</u>	OM
20. <u>DRAKE</u>	RAKE

Liste 4.2 - final [d]

1. BAD	<u>BA</u>
2. LEID	<u>LEI</u>
3. SYD	<u>SY</u>
4. FLOD	<u>FLO</u>
5. RAD	RA
6. <u>SED</u>	SE
7. VAD	<u>HVA</u>
8. <u>LED</u>	LE
9. <u>FLID</u>	FLI
10. <u>GREID</u>	GREI
11. TID	<u>TI</u>
12. <u>LAD</u>	LA
13. RUD	<u>RU</u>
14. EID	<u>EI</u>
15. <u>BOD</u>	BO
16. <u>BEDD</u>	BE
17. <u>AUD</u>	AU
18. BRUD	<u>BRU</u>
19. <u>LYD</u>	LY
20. RÅD	<u>RÅG</u>

Liste 4.3 - initial [d] vs initial [s]

1. <u>DAG</u>	SAG
2. DUS	<u>SUS</u>
3. <u>DITT</u>	SITT
4. <u>DAL</u>	SAL
5. DEL	<u>SEL</u>
6. <u>DOKK</u>	SOKK
7. DIN	<u>SIN</u>
8. DAU	<u>SAU</u>
9. <u>DEG</u>	SEG
10. DUR	<u>SUR</u>
11. DØR	<u>SØR</u>
12. DEN	<u>SEND</u>
13. <u>DYR</u>	SYR
14. DOM	<u>SOM</u>
15. DER	<u>SÆR</u>
16. <u>DØM</u>	SØM
17. <u>DEKK</u>	SEKK
18. <u>DIKT</u>	SIKT
19. DORG	<u>SORG</u>
20. <u>DØL</u>	SØL

Liste 4.4 - final [d] vs final [s]

1. <u>LED</u>	LES
2. <u>BAD</u>	BAS
3. <u>VAD</u>	VAS
4. BED	<u>BES</u>
5. FLID	<u>FLIS</u>
6. BLAD	<u>BLAS</u>
7. <u>VEID</u>	VEIS
8. <u>MIDD</u>	MISS
9. BOD	<u>BOS</u>
10. <u>RAD</u>	RAS
11. BRUD	<u>BRUS</u>
12. SED	<u>SES</u>
13. <u>LYD</u>	LYS
14. <u>RIDD</u>	RISS
15. SYD	<u>SYS</u>
16. <u>LODD</u>	LOSS
17. RÅD	<u>RÅS</u>
18. SKRUD	<u>SKRUS</u>
19. <u>DÅD</u>	DÅS
20. VIDD	<u>VISS</u>

Liste 4.5 - final [d] vs final [n]

1. RAD	RAN
2. VIDD	VINN
3. LED	LEN
4. BRUD	BRUN
5. LYD	LYN
6. LODD	LÅNN
7. BED	BEN
8. LIDD	LINN
9. SYD	SYN
10. SPIIDD	SPINN
11. LADD	LAND
12. SÅDD	SÅNN
13. GJØDD	GJØNN
14. SPADD	SPANN
15. SVIDD	SVINN
16. SED	SEN
17. GRAD	GRAN
18. GREID	GREIN
19. BAD	BAND
20. DÅD	DÅN

Liste 4.6 - initial [d] vs initial [n]

1. <u>DAG</u>	NAG
2. <u>DI</u>	NI
3. DEG	<u>NEI</u>
4. <u>DØL</u>	NØL
5. DER	<u>NÆR</u>
6. DOKK	<u>NOK</u>
7. DAL	<u>NAL</u>
8. <u>DØD</u>	NØD
9. <u>DAM</u>	NAM
10. DORM	<u>NORM</u>
11. DULL	<u>NULL</u>
12. DØR	<u>NØR</u>
13. DYTT	<u>NYTT</u>
14. <u>DOR</u>	NORD
15. DIKKE	<u>NIKKE</u>
16. <u>DYKKE</u>	NYKKE
17. <u>DETTE</u>	NETTE
18. DISSE	<u>NISSE</u>
19. <u>DASKE</u>	NASKE
20. <u>DILLE</u>	NILLE

Liste 4.7 - Final [d] vs final [t]

1. <u>BED</u>	BET
2. <u>SYD</u>	SYT
3. LIDD	<u>LITT</u>
4. <u>LADD</u>	LATT
5. <u>LED</u>	LET
6. <u>SPEDD</u>	SPETT
7. NØYD	<u>NØYT</u>
8. DÅD	<u>DÅT</u>
9. FRIDD	<u>FRITT</u>
10. VIDD	<u>HVITT</u>
11. <u>GREID</u>	GREIT
12. MIDD	<u>MITT</u>
13. <u>RIDD</u>	RITT
14. STRIDD	<u>STRITT</u>
15. <u>RÅDD</u>	RÅTT
16. LEID	<u>LEIT</u>
17. BOD	<u>BOT</u>
18. VAD	<u>VAT</u>
19. <u>LEID</u>	LEIT
20. <u>STAD</u>	STAT

Liste 4.8 - initial [d] vs initial [t]

1. <u>DER</u>	TÆR
2. <u>DI</u>	TI
3. DAM	<u>TAM</u>
4. <u>DULL</u>	TULL
5. <u>DØR</u>	TØR
6. DOR	<u>TOR</u>
7. <u>DØV</u>	TØV
8. DAL	<u>TAL</u>
9. DAU	<u>TAU</u>
10. DUR	<u>TUR</u>
11. <u>DYR</u>	TYR
12. <u>DOM</u>	TOM
13. DEN	<u>TENN</u>
14. DØM	<u>TØM</u>
15. <u>DISKE</u>	TISKE
16. <u>DUNGE</u>	TUNGE
17. DASKE	<u>TASKE</u>
18. DIKKE	<u>TIKKE</u>
19. <u>DETTE</u>	TETTE
20. DISSE	<u>TISSE</u>

Spillkort, Synex 12

Jeg sier navnet på noen spillkort, du gjentar etter meg.

Husk at det er 4 sorter :

Kløver Spar Ruter Hjerter

Tallkort :

2 3 4 5 6 7 8 9 10

Billedkort :

Knekts Dame Konge Ess Joker

Lytt å se om du kan gjinta det kortet jeg sier.

Eksempel: Spar 3 Kløver 2 Hjerter ess

Husk at det er 52 kort + joker!

SYNEX 12, Kortspill.

		Respons
1	Kløver 6	
2	Hjerter 3	
3	Spar 10	
4	Ruter 9	
5	Spar dame	
6	Spar 3	
7	Joker	
8	Ruter 10	
9	Spar 2	
10	Ruter 4	
11	Kløver 3	
12	Kløver 5	
13	Kløver 9	
14	Ruter 7	
15	Ruter konge	
16	Kløver knekt	
17	Hjerter 5	
18	Kløver 10	
19	Hjerter 4	
20	Spar dame	

Spillkort, Synex 13

Denne gangen skal du få noen opplysninger som kan hjelpe deg til å gjette det riktige kortet.

For eksempel: Dette kortet er svart, men det er ikke en kløver, det er tallet mellom 7 og 9.

Svaret vil da være spar 8.

SYNEX 13, Kortspill.

		Respons
1	Dette kortet er svart, men det er ikke spar, det er kortet før 7 (kløver 6)	
2	Dette kortet er rødt, men det er ikke hjerter, det er kortet etter 3 (Ruter 4)	
3	Dette kortet er svart, men det er ikke spar, det er kortet før 7 (kløver 6)	
4	Dette kortet er svart men det er ikke kløver, det er kortet mellom 2 og 4 (spar 3)	
5	Dette kortet er rødt, men det er ikke ruter, det er kortet før 7 (hjerter 6)	
6	Dette kortet er svart, men det er ikke kløver, det er kortet etter 7 (spar 8)	
7	Dette kortet er svart, men det er ikke kløver, tallet er 2 +1 (spar 3)	
8	Dette kortet er ikke svart, det er ikke hjerter, det er kortet før 8 (ruter 7)	
9	Dette er ikke svart, og det er ikke ruter, tallet er 4+3 (hjerter 7)	
10	Dette er et billedkort, det er en mann, men det er ikke knekten, det er svart, men det er ikke spar, (kløver konge)	
11	Dette kortet har det laveste tallet, det er rødt, men det er ikke hjerter, (ruter 2)	
12	Dette kortet er en mindre enn det høyeste tallkortet, det er ikke et svart kort, og det er ikke ruter. (hjerter 9)	
13	Tallet er 2+2, det er rødt, men det er ikke ruter (hjerter 4)	
14	Dette er et billedkort, det er en dame, det er ikke svart, og det er ikke hjerter (ruter dame)	
15	Dette tallet er 4 ganger 2, det er et rødt kort, det er noe du har i kroppen din, (hjerter 8)	
16	Dette er det laveste av tallkortene, det er noe du gjør med pengene dine (spar 2)	
17	Dette er et billedkort men det er verken mann eller dame, det er rødt, men ikke hjerter (ruter ess)	
18	Taller er 2+2 og du kan plukke det på gressplenen (kløver 4)	
19	Dette er det samme som det forrige kortet +1 (kløver 5)	
20	Dette er verken et billedkort eller et tallkort (joker)	

The Barrier Game

- En aktivitet som kan skreddersys brukeren.
- Utstyr: to sett av det samme postkort, bilde, objekt.
- Velger ut 4 kort - et sett til læreren og ett til brukeren, som gis ut ett etter ett.
- Navnene/stedene på kortet må ikke være egnet for sammenblanding.
- Bruker noe tid på å snakke om kortene, stiller spørsmål, oppmuntrer til kommentarer, noe som gjør brukeren trygg i og med at postkortet gir dem kontekstuelle holdepunkter og bakgrunnsinfo.
- Brukeren må følge instruksjonene og legge sitt sett i samme rekkefølge.
- Bruker forutsigbare setninger:
 - *Nr.1 er bjørnen*
 - *Nr.2 er kenguruen*
 - *Nr.3 er slangen*
- Disse gjentas i forskjellig rekkefølge til brukeren er sikker
- Presenterer to ”items”: *Nr. 1 er slangen og nr.2 er bjørnen*
- Deretter alle 4 ”items” i setningen.
- Oppgavekompleksiteten kan økes ved å gi en beskrivelse av objektene. *Nr.1 er et stort dyr som beveger seg ved å hoppe på bakføttene.*
- Oppgavekompleksiteten kan økes ved antall kort til fem eller seks eller kortene kan være variasjoner over samme tema.

The Barrier Game - instruksjon til bruker:

Vi har et sett bilder hver.

Jeg sier navnet på bildene.

Du legger fram rett bilde

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 5

- **Fonemladet historie - [a:]**
- **Analytiske øvelser:**
- Mediale konsonanter:
 - Liste 5.1 - 2 alternativer /a: na:/ vs /a:sa:/
 - Liste 5.2 - 3 alt./a: na:/ vs /a:sa:/ vs /a:da:/
 - Liste 5.3 - 4 alt./a: na:/ vs /a:sa:/ vs /a:da:/ vs /a:ta:/
- Finale konsonanter:
 - Liste 5.4 - 2 alt./a:n/ vs /a:s/
 - Liste 5.5 - 3 alt./a:n/ vs /a:s/ vs /a:d/
 - Liste 5.6 - 4 alt./a:n/ vs /a:s/ vs/a:d/ vs /a:t/
 - (alle lister er kopi fra Auditrain)
- **Syntetiske øvelser:**
 - **Spørsmål og svar** (*ikke tilpasset til norsk, se originaletksempelet*)
 - **Speech tracking**

Lytt etter lang a

Et dukkehjem (Henrik Ibsen)

Et av Ibsens mest kjente **samtidsdramaer** er *Et dukkehjem*. Ibsen skrev dette stykket i 1879, og det vakte voldsom oppmerksomhet og sinne **blant** folk. Stykket kan ses på som et innlegg i kvinnesaksdebatten eller som et innlegg for menneskers rett til å kunne oppfylle sine ønsker og drømmer uten fordømmelse. **Mange** mente at stykket var fryktelig **umoralsk**.

Nora Helmer lever i et tilsynelatende lykkelig ekteskap med **Torvald**. Han er **advokat** og er i ferd med å overta stillingen som direktør i **Aksjebanken**. **Nora** og Torvald har tre små barn.

Fru Linde, en **barndomsvenninne** av **Nora**, kommer på et uventet besøk. Hun er blitt enke og vil gjerne **ha** en jobb i **Aksjebanken**, og hun håper at **Nora** kan hjelpe henne med det.

Nora forteller **samtidig** om *hemmeligheten* sin; for flere år siden reddet **Nora** livet til **Torvald** ved å **ta** ham med på en **utenlandsreise** fordi han **var** syk. Legene mente at det var nødvendig at han fikk et opphold i **varmen**. Får å ha råd til reisen måtte **Nora** **ta** opp et lån **av sakfører Nils Krogstad**. Gjelden har hun **betalt** ved å **ta** på seg noen **skriveoppdrag**. **Torvald** vet ingenting om dette.

Nora skaffer fra Linde **arbeid i banken**, noe som fører til at **Krogstad** får **sparken**. **Krogstad** oppsøker **Nora** og ber henne hjelpe seg, slik at **han kan** beholde jobben. Hvis **han** mister arbeidet sitt, vil **han avsløre** den delen **av hemmeligheten** **Nora** ikke fortalte fra Linde, nemlig at **Nora forfalsket farens** underskrift som sikkerhet for lånet. Hun var nødt til å gjøre det. Som kvinne på den **tida var** hun ikke myndig, slik at hun ikke kunne ta opp lån i eget navn.

Nora er livredd for å bli **avslørt**, men hun er helt sikker på at **Torvald** vil ofre seg for henne og **ta** på seg **alt ansvar** dersom **sannheten** kommer **fram** for offentligheten.

Arnulf Øverland: LILLE ADAM

Lille **Adams** store hode
Kneiser på **hans** tynne **hals**.
Man har rost **ham**: Ikke dårlig!
Adam danser en **alvorlig**
melankolsk og stivbent **vals**
Og er ikke vel til mote.

Damene skal engasjere.
Adam danser ikke mere.
Fra den Tomme **rad av** stole
Ser han sine venner **danse**.
Lange Leif har fått **Constance**,
Fire stykker sloss om Ole!

Adam går **alene** hjem.
Slik er livets **danseskole**.
En får fire, en får fem,
En får en, og en får ingen,
- lilleslem og storeslem.

Alle livets lunefulle
Stjerner små gikk **ham** forbi.
Nå vil han gå hjem og dikte
Seg sin første poesi.

Liste 5.1, 5.2, 5.3 mediale konsonanter

- Presenter øvelsene bare under A-betingelser. Gi umiddelbar tilbakemelding på riktig/feil svar. Begynn med to-alternativ-valg oppgaver (2AFC). Øk til 3 alternativer ettersom brukeren mestrer og øk deretter til 4 alternativer. I brukerens håndbok er 2, 3 og 4 alternativer oppskrevet slik at brukeren kan lese / være oppmerksom på svaralternativene. Liste 5.1-5.6 med 20 oppgaver hvor svaralternativene er presentert i tilfeldig rekkefølge. For å fortsette til neste liste er må brukeren ha **18/20 riktige**. Hvis han ikke greier dette, må treningen holdes på det passende nivået.

Liste 5.4, 5.5, 5.6 finale konsonanter

Gå videre ved 18 / 20 riktige.

Liste 5.1

Stimulus Response

1. a:na: _____
2. a:na: _____
3. a:sa: _____
4. a:na: _____
5. a:sa: _____
6. a:sa: _____
7. a:sa: _____
8. a:na: _____
9. a:sa: _____
10. a:na: _____
11. a:na: _____
12. a:sa: _____
13. a:sa: _____
14. a:sa: _____
15. a:na: _____
16. a:na: _____
17. a:sa: _____
18. a:na: _____
19. a:na: _____
20. a:sa: _____

Liste 5.2

Stimulus Response

1. a:sa: _____
2. a:da: _____
3. a:da: _____
4. a:sa: _____
5. a:na: _____
6. a:sa: _____
7. a:da: _____
8. a:na: _____
9. a:da: _____
10. a:na: _____
11. a:sa: _____
12. a:sa: _____
13. a:na: _____
14. a:da: _____
15. a:na: _____
16. a:da: _____
17. a:sa: _____
18. a:da: _____
19. a:na: _____
20. a:na: _____

Liste 5.3

Stimulus Response

1. a:da: _____
2. a:na: _____
3. a:ta: _____
4. a:sa: _____
5. a:ta: _____
6. a:na: _____
7. a:da: _____
8. a:sa: _____
9. a:ta: _____
10. a:da: _____
11. a:sa: _____
12. a:da: _____
13. a:ta: _____
14. a:na: _____
15. a:ta: _____
16. a:sa: _____
17. a:da: _____
18. a:na: _____
19. a:sa: _____
20. a:na: _____

Liste 5.4

	Stimulus	Response
1.	a:n	_____
2.	a:n	_____
3.	a:s	_____
4.	a:n	_____
5.	a:s	_____
6.	a:s	_____
7.	a:s	_____
8.	a:n	_____
9.	a:s	_____
10.	a:n	_____
11.	a:n	_____
12.	a:s	_____
13.	a:s	_____
14.	a:s	_____
15.	a:n	_____
16.	a:n	_____
17.	a:s	_____
18.	a:n	_____
19.	a:n	_____
20.	a:s	_____

Liste 5.5

	Stimulus	Response
1.	a:s	_____
2.	a:d	_____
3.	a:d	_____
4.	a:s	_____
5.	a:n	_____
6.	a:s	_____
7.	a:d	_____
8.	a:n	_____
9.	a:d	_____
10.	a:n	_____
11.	a:s	_____
12.	a:s	_____
13.	a:n	_____
14.	a:d	_____
15.	a:n	_____
16.	a:d	_____
17.	a:s	_____
18.	a:d	_____
19.	a:n	_____
20.	a:n	_____

Liste 5.6

	Stimulus	Response
1.	a:d	_____
2.	a:n	_____
3.	a:t	_____
4.	a:s	_____
5.	a:t	_____
6.	a:n	_____
7.	a:d	_____
8.	a:s	_____
9.	a:t	_____
10.	a:d	_____
11.	a:s	_____
12.	a:d	_____
13.	a:t	_____
14.	a:n	_____
15.	a:t	_____
16.	a:s	_____
17.	a:d	_____
18.	a:n	_____
19.	a:s	_____
20.	a:n	_____

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 6

- **Fonemladet historie - [i:]**
- **Analytiske øvelser:**
 - Liste 6.1 [i:] vs [a:].
 - Liste 6.2 analyse a/i [i:] vs [a:].
- Mediale konsonanter:
 - Liste 6.3 - 2 alt. /i: nɪ:/ vs /i:sɪ/
 - Liste 6.4 - 3 alt. /i: nɪ:/ vs /i:sɪ:/ vs /i:dɪ:/
 - Liste 6.5 - 4 alt /i: nɪ:/ vs /i:sɪ:/ vs /i:dɪ:/
vs /i:tɪ:/
- Finale konsonanter
 - Liste 6.6 - 2 alt. /i: n/ vs /i:s/
 - Liste 6.7 - 3 alt. /i: n/ vs /i:s/ vs /i:d/
 - Liste 6.8 - 4 alt. /i: n/ vs /i:s/ vs /i:d/ vs
/i:t/
 - (listene 6.3 - 6.8 er kopier fra Auditrain)
- **Syntetiske øvelser:**
 - **Spørsmål og svar** (ikke tilpasset)
 - **Speech tracking**

Lytt etter lang i

TALE TIL BRITENE ETTER UTBRUDET AV DEN ANDRE VERDENSKRIGEN

Jeg har **ingenting** annet å love dere enn blod, **slit**, tårer og svette.....

Dere spør hva vår politikk er?

Det er å føre **krig til** sjøs, **til** lands og **i** lufta, med all vår kraft og med all den styrke Gud kan **gi** oss – føre **krig** mot et grusomt **tyranni** som overgår det verste og mest forbryterske som mennesker noensinne har gjort seg skyldig **i**. Dette er vår politikk. Dere spør hva som er vårt mål? Jeg kan svare med ett ord: *seier* – seier for enhver **pris**, seier trass **i** all terror, seier uansett hvor lang og tung veien enn **blir**

Vi skal ikke **vike**, **vi** skal ikke svikte. **Vi** skal holde stand til siste slutt. **Vi** skal kjempe **i Frankrike**, **vi** skal kjempe på havet, **vi** skal kjempe **i** lufta med voksende kraft og selvtillit. **Vi** skal forsvar vårt **øyrike**, uansett hva det koster. **Vi** skal kjempe på strandene, **vi** skal kjempe på flyplassene, **vi** skal kjempe på jordene og **i** gatene, **vi** skal kjempe **i** fjellene. **Vi overgir oss aldri**.....

Liste 6.1 - [i:] vs [a:]

1. <u>SAG</u>	SIG
2. LAD	<u>LID</u>
3. RAD	<u>RID</u>
4. <u>BLA</u>	BLID
5. SAL	<u>SIL</u>
6. <u>MAL</u>	MIL
7. FLAK	<u>FLIK</u>
8. VAS	<u>VIS</u>
9. <u>DA</u>	DI
10. <u>GRAN</u>	GRIN
11. <u>VAT</u>	HVIT
12. GRAS	<u>GRIS</u>
13. <u>BART</u>	BIRT
14. <u>KARL</u>	KIL
15. <u>SA</u>	SI
16. RAS	<u>RIS</u>
17. <u>GLAD</u>	GLI
18. HVA	<u>VI</u>
19. HAT	<u>HIT</u>
20. LAT	<u>LIT</u>

Instruksjon:

Liste 6.2 a/i

Du skal få høre et ord.

Ordet inneholder enten lyden [a:]
eller lyden [i:]

Pek eller si lyden.

[a:]

[i:]

Liste 6.2 - a/i - 40 oppgaver

1. MIN	21. RIS
2. SAK	22. RAS
3. FAT	23. MIL
4. LIN	24. MAL
5. LAT	25. FLIS
6. SAG	26. GRIS
7. TAK	27. GRAN
8. TI	28. GRIN
9. SIN	29. SIL
10. MAT	30. SAL
11. MIN	31. SKRAP
12. SIK	32. SKVIP
13. LI	33. BRIS
14. LA	34. LAG
15. LAM	35. LIK
16. VIK	36. SLAG
17. VIS	37. SLIK
18. STRAK	38. LAG
19. FLIK	39. PIR
20. HVIT	40. PAR

Liste 6.3, 6.4, 6.5 mediale konsonanter

- Presenter øvelsene bare under A-betingelser. Gi umiddelbar tilbakemelding på riktig/feil svar. Begynn med to-alternativ-valg oppgaver (2AFC). Øk til 3 alternativer ettersom brukeren mestrer og øk deretter til 4 alternativer. I brukerens håndbok er 2, 3 og 4 alternativer oppskrevet slik at brukeren kan lese / være oppmerksom på svaralternativene. Listene 6.3 - 6.8 er lister med 20 oppgaver hvor svaralternativene er presentert i tilfeldig rekkefølge. For å fortsette til neste liste er må brukeren ha **18/20 riktige**. Hvis han ikke greier dette, må treningen holdes på det passende nivået.

Liste 6.6, 6.7, 6.8 finale konsonanter

Gå videre ved 18 / 20 riktige.

Liste 6.3

Stimulus Response

1.	i:si:	_____
2.	i:ni:	_____
3.	i:ni:	_____
4.	i:si:	_____
5.	i:si:	_____
6.	i:ni:	_____
7.	i:si:	_____
8.	i:ni:	_____
9.	i:ni:	_____
10.	i:ni:	_____
11.	i:si:	_____
12.	i:si:	_____
13.	i:ni:	_____
14.	i:si:	_____
15.	i:ni:	_____
16.	i:ni:	_____
17.	i:si:	_____
18.	i:si:	_____
19.	i:ni:	_____
20.	i:si:	_____

Liste 6.4

Stimulus Response

1. i:di: _____
2. i:di: _____
3. i:ni: _____
4. i:si: _____
5. i:di: _____
6. i:ni: _____
7. i:ni: _____
8. i:si: _____
9. i:si: _____
10. i:di: _____
11. i:ni: _____
12. i:di: _____
13. i:si: _____
14. i:di: _____
15. i:ni: _____
16. i:di: _____
17. i:ni: _____
18. i:si: _____
19. i:si: _____
20. i:si: _____

Liste 6.5

Stimulus Response

1.	i:si:	_____
2.	i:di:	_____
3.	i:ni:	_____
4.	i:si:	_____
5.	i:ti:	_____
6.	i:di:	_____
7.	i:ti:	_____
8.	i:si:	_____
9.	i:ni:	_____
10.	i:di:	_____
11.	i:si:	_____
12.	i:ti:	_____
13.	i:ni:	_____
14.	i:di:	_____
15.	i:ti:	_____
16.	i:ni:	_____
17.	i:si:	_____
18.	i:ni:	_____
19.	i:ti:	_____
20.	i:di:	_____

Liste 6.6

	Stimulus	Response
1.	i:s	_____
2.	i:n	_____
3.	i:n	_____
4.	i:s	_____
5.	i:s	_____
6.	i:n	_____
7.	i:s	_____
8.	i:n	_____
9.	i:n	_____
10.	i:n	_____
11.	i:s	_____
12.	i:s	_____
13.	i:n	_____
14.	i:s	_____
15.	i:n	_____
16.	i:n	_____
17.	i:s	_____
18.	i:s	_____
19.	i:n	_____
20.	i:s	_____

Liste 6.7

	Stimulus	Response
1.	i:d	_____
2.	i:d	_____
3.	i:n	_____
4.	i:s	_____
5.	i:d	_____
6.	i:n	_____
7.	i:n	_____
8.	i:s	_____
9.	i:s	_____
10.	i:d	_____
11.	i:n	_____
12.	i:d	_____
13.	i:s	_____
14.	i:d	_____
15.	i:n	_____
16.	i:s	_____
17.	i:n	_____
18.	i:s	_____
19.	i:d	_____
20.	i:s	_____

Liste 6.8

	Stimulus	Response
1.	i:s	_____
2.	i:d	_____
3.	i:n	_____
4.	i:s	_____
5.	i:t	_____
6.	i:d	_____
7.	i:t	_____
8.	i:s	_____
9.	i:n	_____
10.	i:d	_____
11.	i:s	_____
12.	i:t	_____
13.	i:n	_____
14.	i:d	_____
15.	i:t	_____
16.	i:n	_____
17.	i:s	_____
18.	i:n	_____
19.	i:t	_____
20.	i:d	_____

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 7

- **Fonemladet historie - [å:]**

Analytiske øvelser:

- Liste 7.1 [i:] vs [å:]
- Liste 7.2 [a:] vs [å:]

- Mediale konsonanter:

- Liste 7.3 - 2 alternativer /å: nå:/ vs /å:så:/
- Liste 7.4 - 3 alt. /å: nå:/ vs /å:så:/ vs /å:då:/
- Liste 7.5 - 4 alt. /å: nå:/ vs /å:så:/ vs /å:då:/ vs /å:to:/

- Finale konsonanter:

- Liste 7.6 - 2 alt. /å: n/ vs /å:s/
- Liste 7.7 - 3 alt. /å: n/ vs /å:s/ vs /å:d/
- Liste 7.8 - 4 alt. /å: n/ vs /å:s/ vs /å:d/ vs /o:t/

- Syntetiske øvelser:

- **Spørsmål og svar** (ikke tilpasset)
- **Speech tracking**

Lytt etter å

Fra ”Ulveslaget” av Jacob B. Bull

Da presten **Storm** bodde **på prestegården** i Øvre Rendalen, var det et høyt gjerde rundt hundehuset, fordi ulven hadde drept **gårdshunden**. Senere ble gjerdet ødelagt. Det hadde ikke vært ulv i bygda på flere **år**, så far tenkte ikke **å** sette opp et nytt gjerde. I prestegården hadde vi to hunder, Ajaks og Hektor. Ajaks var en liten svart og hvit harehund. Den likte godt **å** leke med oss **smågutter**, men den likte **også** **å** slåss med andre hunder. Hektor var en stor bernhardiner med langt gulhvitt hår. Den likte barna godt. **Når** fremmedfolk kom til **gården**, kunne den gjø **på** og glefse etter dem. Den bet aldri **små** hunder. Hektor var den største hunden på stedet. Ajaks og Hektor var gode venner.

En stjerneklar vinterkveld i **1858** lekte vi **smågutter** med kjelkene **våre** nordenfor **prestegården**. ”Hør”, sier broren min plutselig. Vi hørte tydelige ulvehyl. Vi ble redde og ruslet hjem. Nede **på gården** sto far. ”Hører dere ulvene?” spurte far. Vi gikk inn. Mor syntes **også** at det var uhyggelig.

Ola Jonsen, drengen **vår**, kom inn fra vedskjulet. Han sa at de måtte ta inn hundene for natta. Hektor fikk ligge på kammerset. Det var populært for oss **småguttene**. Det tok lang tid før vi **sovnet** den kvelden. Alle var redde for ulvene.

Midt på natta **våknet** jeg med et skrik. Barnepiken **kom** inn i rommet. Hun **så** skremt ut. Vi gikk bort til vinduet for **å** se ut. Vi hørte noen rare lyder.

På jordet utenfor **gården** **så** vi mange dyr som slåss. Mor sa at alle barna skulle kle på seg. Vi sto og **så på** kampen mellom seks, sju ulver og bygdas sinteste hunder.

Plutselig springer drengen ut. Han roper at Ajaks er med i slåsskampen. Drengen løper med øks mot ulveflokkens. Hektor blir **også** sluppet ut. Han løper inn i ulveflokkens og dreper ulvene. Ajaks blir reddet.

Drengen bar Ajaks inn i huset. Drengen og to gutter dro **etterpå** tilbake til ulveflokkens. Slaget var ferdig. Fire hunder og noen ulver **lå døde på** jorda. Resten av ulvene var bort. Hektor gikk omkring og snuste **på** de døde dyrene. **Etterpå** gikk han hjem og inn til Ajaks. Begge hundene hadde store **sår**.

Neste dag **kom** det folk fra alle bygdas **gårder**. De ville se slagstedet. Ei lita jente kom **gråtende**. Hun spurte etter hunden sin, Flink. Flink hadde blitt revet i hjel av ulvene. Hun fant biter av hunden. Hun var svært lei seg.

Hektor var helten. Han hadde drept og jaget ulvene. Alle skrøt av ham.

Liste 7.1 - Lang [i:] vs lang [å:]

1. <u>BIL</u>	BÅL
2. LI	<u>LÅ</u>
3. <u>TI</u>	TÅ
4. RID	<u>RÅD</u>
5. <u>LIT</u>	LÅT
6. <u>BIT</u>	BÅT
7. LIN	<u>LÅN</u>
8. <u>VIS</u>	VÅS
9. FLIS	<u>FLÅS</u>
10. MIL	<u>MÅL</u>
11. RIV	<u>ROV</u>
12. RIK	<u>RÅK</u>
13. <u>PIL</u>	PÅL
14. LIV	<u>LOV</u>
15. <u>VIK</u>	VÅK
16. <u>IS</u>	ÅS
17. HVIT	<u>VÅT</u>
18. <u>STÅL</u>	STIL
19. <u>ROV</u>	RIV
20. SPIS	<u>SPÅS</u>

Liste 7.2 - [a:] vs [å:]

1. <u>LAT</u>	LÅT
2. <u>BAD</u>	BÅD
3. <u>VAS</u>	VÅS
4. TA	<u>TÅ</u>
5. <u>RAD</u>	RÅD
6. <u>BLAS</u>	BLÅS
7. FAR	<u>FÅR</u>
8. PAL	<u>PÅL</u>
9. BLA	<u>BLÅ</u>
10. HVAL	<u>VÅL</u>
11. <u>SAL</u>	SÅL
12. <u>GA</u>	GÅ
13. LAR	<u>LÅR</u>
14. <u>BRA</u>	BRÅ
15. GAS	<u>GÅS</u>
16. <u>TAL</u>	TÅL
17. KAR	<u>KÅR</u>
18. LA	<u>LÅ</u>
19. <u>NAL</u>	NÅL
20. RAK	<u>RÅK</u>

Liste 7.3, 7.4, 7.5 mediale konsonanter

- Presenter øvelsene bare under A-betingelser. Gi umiddelbar tilbakemelding på riktig/feil svar. Begynn med to-alternativ-valg oppgaver (2AFC). Øk til 3 alternativer ettersom brukeren mestrer og øk deretter til 4 alternativer. I brukerens håndbok er 2, 3 og 4 alternativer oppskrevet slik at brukeren kan lese / være oppmerksom på svaralternativene. Liste 7.3 - 7.8 er lister med 20 oppgaver hvor svaralternativene er presentert i tilfeldig rekkefølge. For å fortsette til neste liste er må brukeren ha **18/20 riktige**. Hvis han ikke greier dette, må treningen holdes på det passende nivået.

Liste 7.6, 7.7, 7.8 finale konsonanter

Gå videre ved 18 / 20 riktige.

Liste 7.3 - to alternativer medialt å:nå: - å:så:

Stimulus Response

1. å:så: _____
2. å:så: _____
3. å:nå: _____
4. å:nå: _____
5. å:så: _____
6. å:nå: _____
7. å:nå: _____
8. å:nå: _____
9. å:så: _____
10. å:så: _____
11. å:så: _____
12. å:nå: _____
13. å:så: _____
14. å:nå: _____
15. å:nå: _____
16. å:så: _____
17. å:nå: _____
18. å:så: _____
19. å:så: _____
20. å:nå: _____

Liste 7.4 - tre alternativer medialt å:nå: - å:så:- å:då:

Stimulus Response

1. å:nå: _____
2. å:så: _____
3. å:då: _____
4. å:så: _____
5. å:nå: _____
6. å:då: _____
7. å:nå: _____
8. å:då: _____
9. å:så: _____
10. å:så: _____
11. å:nå: _____
12. å:nå: _____
13. å:då: _____
14. å:då: _____
15. å:så: _____
16. å:nå: _____
17. å:då: _____
18. å:då: _____
19. å:nå: _____
20. å:så: _____

Liste 7.5 - fire alternativer medialt å:nå: - å:så: - å:då - å:tå:

Stimulus Response

1. å:då: _____
2. å:så: _____
3. å:nå: _____
4. å:tå: _____
5. å:så: _____
6. å:nå: _____
7. å:då: _____
8. å:nå: _____
9. å:då: _____
10. å:så: _____
11. å:tå: _____
12. å:tå: _____
13. å:då: _____
14. å:så: _____
15. å:tå: _____
16. å:nå: _____
17. å:då: _____
18. å:tå: _____
19. å:så: _____
20. å:sn: _____

Liste 7.6 - to alternativer finalt å:n - å:s

Stimulus Response

1.	å:s	_____
2.	å:s	_____
3.	å:n	_____
4.	å:n	_____
5.	å:s	_____
6.	å:n	_____
7.	å:n	_____
8.	å:n	_____
9.	å:s	_____
10.	å:s	_____
11.	å:s	_____
12.	å:n	_____
13.	å:s	_____
14.	å:n	_____
15.	å:n	_____
16.	å:s	_____
17.	å:n	_____
18.	å:s	_____
19.	å:s	_____
20.	å:n	_____

Liste 7.7 - tre alternativer finalt å:n - å:s - å:d

	Stimulus	Response
1.	å:n	_____
2.	å:s	_____
3.	å:d	_____
4.	å:s	_____
5.	å:n	_____
6.	å:d	_____
7.	å:n	_____
8.	å:d	_____
9.	å:s	_____
10.	å:s	_____
11.	å:n	_____
12.	å:n	_____
13.	å:d	_____
14.	å:d	_____
15.	å:s	_____
16.	å:n	_____
17.	å:d	_____
18.	å:d	_____
19.	å:n	_____
20.	å:s	_____

Liste 7.8 - fire alternativer finalt å:n - å:s - å:d - å:t

Stimulus Response

1.	å:d	_____
2.	å:s	_____
3.	å:n	_____
4.	å:t	_____
5.	å:s	_____
6.	å:n	_____
7.	å:d	_____
8.	å:n	_____
9.	å:d	_____
10.	å:s	_____
11.	å:t	_____
12.	å:t	_____
13.	å:d	_____
14.	å:s	_____
15.	å:t	_____
16.	å:n	_____
17.	å:d	_____
18.	å:tå	_____
19.	å:så	_____
20.	å:sn	_____

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 8

- **Fonemladet historie - [a]**
- **Analytiske øvelser:**
 - Liste 8.1 - [i:] vs [a:]
 - Liste 8.2 - [å:] vs [a]
 - Liste 8.3 - [a:] vs [a]
 - Liste 8.4 - [a] vs [a:], [i:] og [å:]
 - 8.5 Test fravær /tilstedevarerelse av [s]? - initial &/or final [s]?
 - 8.6 Test har ordet [a:] , [å:], [i:] i seg?
- **Syntetiske øvelser:**
 - **Spørsmål og svar** (ikke tilpasset)
 - **Speech tracking**

Lytt etter kort A

Ut på Tur aldri Sur..?

Kåseri om frasen 'Ut på tur aldri sur'.

Bokmål - Kåseri

Forfatter: Martin Fjeldstad

Alle har vi hørt det og flere ganger **skal** vi høre det. Denne frasen som vekker minner fra mange av barndommens søndagsmorgener. Når barna klaget over **at** dagen skulle benyttes til tur, var mor **straks** på hugget: Ut på tur aldri sur. Amen. Ikke noe mer fuss om det. Hvis ikke dette **hjalp** heller så **fantes** det, finnes **fortsatt**, et hemmelig våpen som kun vi nordmenn har kjennskap til. Og jeg tror vi kan **takke** denne lille «saken» for vi har så **mange** som er flinke til å gå på ski. For **hvordan** skulle ellers fru Dæhlie og Ulvang fått **narret** sine håpefulle ut i sporet på en søndagsmorgen? Våpenet jeg **snakker** om er selvfølgelig: Kvikkluksen. Når **man** først har fått narret folket ut i sporet og **man** merker **at farten** daler er det bare **at** han **klapper** seg på det stedet hvor godbiten ligger gjemt, så er virkningen akkurat som å sette den berømte pinnen med gulroten **foran** trynet på eselet. Gulrot-effekten eller kvikkluksj-effekten burde dette **kalles**.

Andre turkatalysatorer er så klart **appelsinen** og kakaoen. Sammen med kvikkluksen utgjør denne **blandingen** en oppskrift som ingen **andre land** har greid å kopiere: Den Norske Turoppskriften. Slagordet «**Takk Freia For Gullet**» burde inngå i kvikkluksjrekklamen som **faktisk** oppfordrer til å gå lange turer, f.eks. denne faren og sønnen som **vasser** til knes i snø på en

eller annen vidde. Og kvikklunsjen har jo ikke fått kjælenavnet tursjokoladen for ingenting. Men **hadde** FIS visst om dette **hadde** den gode **gamle** røde, gule og grønne kommet på listene over forbudte dopingmidler med det **samme**. **Hadde** bare FIS og IOC toppene visst **at** den lille velsmakende sjokoladestangen de fikk overlevert som pausekos, **utpakket** så klart, på VIP tribunen under Ski VM i Trondheim eller OL i Norge, var grunnlaget for den norske worldcupseieren skulle det blitt huskestue!

Men stopp nå opp, hva er en tur? Og hva ligger det i frasen ut på tur aldri sur? Før var tom. internasjonale skirenn en tur. Våre **gamle** skihelter fra 52' gikk på ski til stadion, strevet seg gjennom løypa og gikk forsyne meg på ski hjem også. Nå blir de jo kjørt helt frem til **startstreken!** Svensker har tur. Da har de flaks og det er ingen grunn til å være sur da. Det er jo helt **absurd**. Nei, denne frasen er nok en som kan innlemmes i **kategorien** heilnorske uttrykk. Ordet tur er et konnotasjonsrikt ord. Mange vil forbinde ordet med stikkord som: Mygg, flått, regn, tåke, bålrvøk i ansiktet, gnagsår, væromslag osv. mens **andre** forbinder det med ord som: Sol, vind i håret, vår og hundehold. Men må **man** egentlig gå for å kunne bruke ordet tur? Vi sier jo: «Jeg **skal** bare ut en tur.». Betyr dette **at** personen **skal** gå, eller tar han bilen? Hvem vet. Noen **ganger** får det til og med fatale følger, som med broren til verdens sterkeste myke **mann**, Ulvang jr. Han kom ikke tilbake fra turen før til våren, og det var ikke tur, på svensk altså. Ingen grunn til å være blid. Ordet bærtur kan bety så mangt. Jagland er på bærtur inne i huset som er noget upraktisk. Han var jo litt uheldig med røde bær i år.

Han virker mer frustrert enn blid. Og jeg tror det **skal** mer enn en kvikklunsj til for at Jagland **skal** få tur.

Bør **man** egentlig si den berømmelige frasen før turen? Burde **man** ikke heller vente til **man hadde** kommet hjem, og eventuelt vente til far er ferdig med å grave ned campingutstyret i hagen, med å vurdere om det er på sin **plass** si Ut på tur **aldri** sur?

For resultatet av en tur kan være så **mangt**. Er man ute på **jakt**, som forhåpentligvis **kan** kalles tur(jeg vet ikke for jeg har **aldri** vært på **jakt**, og har ingen planer om å dra på det heller), da har en tur hvis man skyter elg og utur hvis man møter vilttoppsynsmannen. Den bota er sur. Men om man har tur blir oppsynsmannen sur. Og ikke minst, **mange** urbane turgåere er av den **oppfatning** at blikkbokser, godtepapir og ølflasker er organisk **materiale**, som de derfor slenger ifra seg i naturen etter en å gid så forfriskende tur i villmarken. Da blir naturen sur. Men vi må se gjennom fingrene med ølflaskene for øl er jo kultur og det å gå tur er jo også kultur.

Før i tiden gikk turgåing på helsa laus. Historien forteller om to fyrer som fikk seg en skikkelig tur over fjellet med en liten pjokk som **ballast**. Dette feirer vi i dag ved **at menigmann kan** prøve seg på løypa som **barkebillene**, nei birkebeinerne trasset seg igjennom for mange herrans år siden. Birkebeinerne, de er forbilder for turgåere over hele verden. De gikk så mye tur **at** det var ikke

et eneste skofirma som ville sponse dem, så de måtte ty til **bark**. Ingen sure miner der i garden, nei! Og ikke fantes det kvikklunsjer på den tiden heller. Men de gikk tur med livet som **innsats** og måtte **kjappe** seg for ikke å bli kvestet av en gjeng **baglere** som lå i hælene på dem. Da het det: Ut på tur, intet valg! Slik skulle det vært i dag også. I hver sving i internasjonale skirenn skulle det stått en fyr med **hagle** som fyrte av skurer med **steinsalt** i låret på trege, late skiløpere. Mens vi vanlige dødelige kunne stå **langs** sporet og rope: «Heia Freia». Da skulle du ha sett **at** verdensrekordene hadde fløyet i taket. Høydehusene hadde blitt overflødige da, ja.

Noen få **utvalgte** har tur når det gjelder Se og Hørs plaskepostkampanje. Etter en kort, sur svømmetur kan man bli så heldig **at** man vinner en sydentur med båt med Ole Ivars i full mundur. Men jeg tror jeg **hadde** blitt sur hvis jeg for ørtende gang hørte «Tio tusen røda rosor» på båtturen.

Egentlig er uttrykket Ut på tur, **aldri** Sur meget misvisende og misbrukt, for det går jo egentlig ikke an å gå på tur uten **at** noen blir sure. Nei, mor må nok tenke seg om både to og tre **ganger** før hun kliner til med favoritt-søndags-morgen-replik-ken. Hun må nok heller komme løpende gjennom stua med kvikklunsjen høyt hevet som en olympisk **flamme** og la den streife forbi nesene på folk slik **at** de løper ut i løypene og gjør heder på landet. Leve Freia, skisportens kakaomugge.

Instruksjon:

Analytiske øvelser

Mål:

1. Introdusere den korte vokalen [a] og kontrastere med de lange vokalene [a:] og [i:] og [o:].
 2. Teste brukerens evne til å oppfatte og klargjøre plasseringen av [s] i enstavelsesord.
 3. Teste identifikasjonen av de lange vokalene [a:] og [i:] og [o:] i forskjellige konsonantomgivelser.
- Listene 8.1, 8.2, 8.3 presenteres under A-forhold. Bruk ABX-format.
 - Liste 8.4 presenteres under A-forhold i ABCDX -format. Hver oppgave inneholder 4 ord - ett som har mål-vokalen [a], og tre som inneholder de lange vokalene [a:], [o:], [i:]. Fortell at ett av ordene har mål-vokalen. Brukeren må svare på om det var det første, andre, tredje eller det fjerde ordet. Læreren bør ha passende pauser mellom ordene og passe på lengdekontrasten, men ikke overdriv. Brukeren må ikke få se listene da identifikasjon ikke er målet, snarere å lytte etter lengden av ordet. Brukeren skal identifisere hvilke av alternativene som har blitt gjentatt ved å peke på riktig tall (se brukerens instruksjon).
 - 8.5 Test skal også presenteres uten mulighet for munnavlesning i ABCDX -format. Her ser man på brukerens ferdighet til å avgjøre tilstedeværelsen / fraværet av s som forekommer i enstavelsesord initialt, finalt og både initialt-finalt.
 - 8.6 Test skal presenteres under A-forhold. Brukeren blir presentert for en liste på 60 ukjente enstavelsesord. Han skal ikke identifisere ordene, men hvilken vokal [a], [i:], [o:] som forekommer i ordet. Gi umiddelbar tilbakemelding på feil/riktig svar. Dersom brukeren kan identifisere både vokalen og ordet, er dette bra og en bør registrere svaret og skåre for antall korrekte ord. Plant sier at å identifisere riktig vokal er en betydelig lettere oppgave enn å identifisere riktig ord.

Liste 8.1 - [i:] vs [a]

1. <u>BIT</u>	BATT
2. <u>LIT</u>	LATT
3. <u>VIT</u>	VATT
4. LIN	<u>LAND</u>
5. <u>BIL</u>	BALL
6. <u>VIK</u>	VAKK
7. RIK	<u>RAKK</u>
8. FLIS	<u>FLASS</u>
9. NIT	<u>NATT</u>
10. DIT	<u>DATT</u>
11. <u>TID</u>	TADD
12. <u>FLID</u>	FLADD
13. VIN	<u>VANN</u>
14. <u>SIN</u>	SANN
15. DIS	<u>DASS</u>
16. <u>SIT</u>	SATT
17. SLIK	<u>SLAKK</u>
18. SMIL	<u>SMALT</u>
19. <u>STIL</u>	STALL
20. BRIT	<u>BRATT</u>

Liste 8.2 - [å] vs [a]

1. <u>LÅT</u>	LATT
2. GRÅT	<u>GRATT</u>
3. BÅT	<u>BATT</u>
4. <u>BÅL</u>	BALL
5. RÅT	<u>RATT</u>
6. <u>BRÅ</u>	BRATT
7. <u>GÅS</u>	GASS
8. <u>PÅL</u>	PALL
9. RÅK	<u>RAKK</u>
10. VÅT	<u>VATT</u>
11. LÅN	<u>LAND</u>
12. MÅK	<u>MAKK</u>
13. <u>TÅL</u>	TALL
14. <u>STÅK</u>	STAKK
15. SÅT	<u>SATT</u>
16. <u>BLÅS</u>	BLASS
17. STÅL	<u>STALL</u>
18. <u>TÅT</u>	TATT
19. <u>DÅM</u>	DAM
20. STRÅL	<u>STRALL</u>

Liste 8.3 - [a:] vs [a]

1. LAT	<u>LATT</u>
2. MAT	<u>MATT</u>
3. HAT	<u>HATT</u>
4. TAK	TAKK
5. FLAT	FLATT
6. STRAK	<u>STRAKK</u>
7. RAK	RAKK
8. SMAL	SMALL
9. FAT	<u>FATT</u>
10. BAK	BAKK
11. SAK	SAKK
12. DRAT	DRATT
13. DAT	<u>DATT</u>
14. FAR	FARR
15. FRAS	<u>FRASS</u>
16. GAS	<u>GASS</u>
17. MAN	<u>MANN</u>
18. GLAT	GLATT
19. SAT	SATT
20. GRAN	<u>GRANN</u>

8.4

Les alle fire ordene.

Klienten peker på tallet hvor målfonemet befinner seg.

Liste 8.4 - [a] vs [a:], [i:], [å:]

Hvor er [a]? - les 4 - Bruker peker på tall

1. LAT	LIT	<u>LATT</u>	LÅT
2. <u>HATT</u>	HÅP	HAT	HIT
3. DIT	DAG	DÅD	<u>DATT</u>
4. TI	<u>TATT</u>	TÅ	TA
5. RAS	RIS	<u>RATT</u>	RÅ
6. <u>NARR</u>	NI	NÅR	NAG
7. TI	<u>TAKK</u>	TAK	TÅ
8. SAK	SIK	SÅ	<u>SAKK</u>
9. RIK	RAK	RÅK	<u>RAKK</u>
10. SMIL	<u>SMALT</u>	SMAL	SNÅL
11. GRIN	GRAN	GRÅ	<u>GRANN</u>
12. <u>MANN</u>	MIN	MÅ	MAN
13. FLAT	FLID	FLÅ	<u>FLATT</u>
14. <u>GLATT</u>	GLI	GÅ	GLAD
15. LI	LA	<u>LATT</u>	LÅ
16. FRA	FRI	<u>FRAKK</u>	FÅ
17. BLA	<u>BLADD</u>	BLÅ	BLI
18. GRIS	<u>GASS</u>	GÅS	GAS
19. <u>STRAKK</u>	STRI	STRAK	STRÅ
20. FAR	FIR	<u>FART</u>	FÅR

8.5

Du har en liste med fire ord i hver rekke.
Jeg leser ett av ordene.
Pek på det ordet jeg leste

8.5 Test - fravær /tilstedeværelse av [s]? - initial og/eller final [s]? Ett ord leses: - Brukeren peker eller gjentar

1. TØYS	TØY	STØY	STØYS
2. DUS	SUS	DU	SUR
3. DUR	SUR	RUS	SUS
4. SÆR	SÆRS	ER	RÆS
5. SETT	ETT	SES	ETS
6. SEN	ENS	EN	SES
7. ØR	ØS	SØR	SØS
8. SEL	LE	LES	SES
9. AKS	AKK	SAK	SAKS
10. STAS	STA	TA	TAS
11. AU	SAUS	SAU	AUS
12. FRØS	SØR	FRØ	SAUS
13. LYS	LYN	SYL	SYS
14. LIN	NILS	SIL	SIS
15. SLÅ	SLÅS	LÅS	LÅ
16. SOL	LO	LOS	SLOSS
17. IS		SI	ISIS
18. ÅR	SÅR	SÅS	ÅRS
19. SÅ	Å	ÅS	SÅS
20. ØK	ØKS	SØK	SLØS

8.5 Test - fravær /tilstedeværelse av [s]? - initial og/eller final [s]? Hvor er [s], fortsettelse

1. LINK	<u>LINKS</u>	SLINK	SLINKS
2. NIC	NIKS	<u>SNICK</u>	SNIKS
3. TART	TARTS	<u>START</u>	STARTS
4. <u>NIP</u>	NIPS	SNIPP	SNIPS
5. <u>MELT</u>	SMELT	MELTS	SMELTS
6. <u>LUP</u>	LUPS	SLUP	SLUPS
7. KAMP	KAMPS	<u>SKAMP</u>	SKAMPS
8. TEIK	TEIKS	STEIK	<u>STEIKS</u>
9. PAIK	PAIKS	SPAIK	<u>SPAIKS</u>
10. VIP	VIPS	<u>SVIP</u>	SVIPS
11. KEIT	KEITS	SKEIT	<u>SKEITS</u>
12. TØFF	<u>TØFS</u>	STØFF	STØFS
13. PÅK	PÅKS	SPÅK	<u>SPÅKS</u>
14. <u>RØFF</u>	RØFS	STØFF	STØFS
15. <u>LUMP</u>	LUMPS	SLUMP	SLUMP
16. <u>KRIMP</u>	KRIMPS	SKRIMP	SKRIMPS
17. TÅK	<u>TÅKS</u>	STÅK	STÅKS
18. INK	INKS	<u>SINK</u>	SINKS
19. KØFF	KØFS	SKØFF	<u>SKØFS</u>
20. <u>PÅTT</u>	PÅTS	SPÅT	SPÅTS

8.6

Les ett ord i gangen.
Brukeren peker på riktig vokal.

8.6 - Test [a:], [i:] [å:]

Les et ord - Brukeren peker på rett vokal eller gjentar ordet

1.VÅT	21.BÅT	41.FLIS
2.HVIT	22.LIN	42.MÅL
3.SI	23.TAK	43.GAL
4.SA	24.SIL	44.NÅL
5.SKI	25.SAK	45.MIL
6.FLID	26.GÅS	46.PARK
7.SIK	27.RIS	47.ARR
8.NAG	28.RAS	48.SÅR
9.GRÅ	29.DIT	49.BAR
10.BLA	30.MAT	50.PÅL
11.GI	31.LÅT	51.SKÅ
12.GLA	32.RI	52.LIM
13.BLÅ	33.SMI	53.KINN
14.VAKS	34.LÅ	54.SPÅ
15.VATT	35.AKS	55.BRÅ
16.SNAR	36.SLÅ	56.KAR
17.FÅR	37.HAT	57.KARL
18.LÅR	38.MIN	58.KORT
19.DIN	39.GARN	59.SLÅ
20.HVIS	40.DIS	60.RIL

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 9

- **Fonemladet historie - [i]**
- **Analytiske øvelser:**
 - Liste 9.1 - [a:] vs [i]
 - Liste 9.2 - [å] vs [i]
 - Liste 9.3 - [i:] vs [i]
 - Liste 9.4 - [i] vs [a:], [i:], [å:] - hvor er kort i?
 - **Setningsmatriser**
- **Syntetiske øvelser:**
 - Fraser vi bruker om været
 - Fraser vi bruker om dager, måneder og datoer
 - **Speech tracking**

Lytt etter kort i

FRU NITTERS DATTER (Andre Bjerke)

**FRU NITTERS DATTER
ER DITTE NITTER
SOM ALLTID DETTER
I SØLEPYTTER
NÅR SLIKE KRØTTER
SOM FETTER PETTER
OG ANDRE GUTTER
GÅR PÅ OG DYTTER**

**OG BUMS! DER SITTER
FRU NITTERS DATTER
OG SYNS AT GUTTER
SOM FETTER PETTER
ER HOTTENTOTTER
OG STORE DRITTER
SOM DØR AV LATTER
NÅR DITTE DETTER**

**HUN SKRIKER ATTER
PÅ MUTTER NITTER
(FOR SLIKE DITTE'R
ER SLADREBØTTER)
"JEG DETTER, MUTTER!
TA PETTER, FATTER!"
MEN DE SOM DYTTER,**

HAR FORTE FØTTER
HUN PUTTER DOTTER
I ØRET, MUTTER
OG FATTER **NITTER**
HAR FRED, TIL ATTER
DET KOMMER GUTTER
SOM FETTER PETTER,
SOM ATTER DYTTER
FRU **NITTERS** DATTER!

Da mutter'n triksa Irriterende sider ved mor!!

Bokmål - Kåseri

LYTT ETTER KORT I

Forfatter: Ole Alexander Ulvestad

I 1992 var jeg en aktiv liten guttunge som hadde energi **til** fotball stort sett 24 timer i døgnet. Det var **ikke** mye tanker om overtrenings og **restitusjon**. Jeg hadde akkurat begynt å **spille** klubbfotball i et lag som etter min mening trente altfor lite.

Fatteren hadde mange gode **tips** å komme med. Han hadde vært **landslagsspiller** og trener i en årrekke og han lærte meg en del småting. For eksempel at den beste treningen er å **trikse** med ballen. Jeg brukte derfor all fritid på å klare dette så mange ganger som mulig.

Hver dag satte jeg rekorder. Nye grenser ble oversteget. Ti, tjue, femti. Hei! Femti. Jeg var **skikkelig** stolt og løp for å fortelle dette **til** min far. Stolt helt **til** min mor også **ville** prøve. Eplekjekk som jeg var, med ny pers på 53, lo jeg av henne. Dette var lenge før **kvinnefotballen** ble akseptert. Jeg tror **ikke** de hadde eget landslag engang. Og mødrefotball det fantes i alle fall **ikke**. "Vær så god", sa jeg bare. Håper i det **minste middagen** blir god tenkte jeg skadefro. Helt **til** hun begynte. Og hun begynte og fortsatte. Hun **trikset** også ti, tjue og femti og skrekkslagen så jeg henne fortsette helt **til** 68. Hun hadde knust meg. I sandalene **til** og med.

Jeg hadde mest lyst **til** å legge fotballen på hylla. Jeg aner **ikke** hvordan **middagen** smakte. Alt jeg tenkte på var 68. Jeg følte jeg stod foran et **veiskille**. Skulle jeg gi opp? Eller skulle jeg vise at jeg var mann (eller skal vi si en liten **drittunge?**). Jeg la meg i hardtrenings. Ingen skulle få vite om min rekord før jeg var **sikker** på at modern **ikke** skulle slå den. Snart hadde jeg **trikset** over 68. Nye grenser presenterte seg. 100. 500. 1000. Jeg ga meg **ikke** før jeg 16 år gammel satte en rekord jeg nok aldri kommer **til** å slå. 3970 ganger.

Grunnen **til** at jeg **ikke** kommer **til** å slå den er at det tar lang tid. Timesvis. Og det er nok av andreting å trenere på. Dessuten merker man når man blir eldre at det **faktisk** er viktig med **restitusjon** og hvile ved siden av treningen. Men jeg har ennå **ikke** sagt **til** min mor hva rekorden min er. Jeg tror **ikke** hun greier å slå den, men man vet aldri. Plutselig står hun der. I sandaler og **trikser** ti tusen ganger. Og jeg **sitter tilbake** i skammen og må **trikse** dag ut og dag **inn** igjen.

Liste 9.1 - [a:] vs [i]

1. <u>LAT</u>	LITT
2. MAT	<u>MITT</u>
3. VAS	<u>VISS</u>
4. <u>HAT</u>	HITT
5. <u>DAG</u>	DITT
6. <u>DAL</u>	DILL
7. GNAG	<u>GNIKK</u>
8. <u>BAD</u>	BITT
9. KALDT	<u>KITT</u>
10. VAD	<u>HVITT</u>
11. <u>STAK</u>	STIKK
12. RAD	<u>RITT</u>
13. <u>RAS</u>	RISS
14. <u>SAK</u>	SITT
15. SAL	<u>SILD</u>
16. <u>BLAD</u>	BLITT
17. TAK	<u>TIKK</u>
18. TA	<u>TINN</u>
19. <u>STRAK</u>	STRIKK
20. BAK	<u>BITT</u>

Liste 9.2 - [å] vs [i]

1. MÅTT	<u>MITT</u>
2. DÅTT	<u>DITT</u>
3. RÅTT	RITT
4. VÅTT	HVITT
5. BLÅTT	<u>BLITT</u>
6. KÅTT	KITT
7. SÅTT	<u>SITT</u>
8. TÅPP	TIPP
9. SÅPP	<u>SIPP</u>
10. STOKK	STIKK
11. RÅKK	RIKK
12. MÅKK	MIKK
13. VÅPP	<u>VIPP</u>
14. MÅLL	MILL
15. RÅLL	<u>RILL</u>
16. LÅBB	<u>LIBB</u>
17. SÅLL	<u>SILL</u>
18. LÅTT	LITT
19. VÅTT	<u>VITT</u>
20. MÅPP	MIPP

Liste 9.3 - [i:] vs [i]

1. LIT	<u>LITT</u>
2. RIK	RIKK
3. FIN	<u>FINN</u>
4. <u>SIL</u>	SILD
5. <u>FIS</u>	FISS
6. BIT	<u>BITT</u>
7. HVIL	<u>VILL</u>
8. RIT	<u>RITT</u>
9. <u>LIS</u>	LISS
10. <u>VIN</u>	VINN
11. HIT	<u>HITT</u>
12. DIS	<u>DISS</u>
13. <u>TIN</u>	TINN
14. VIS	<u>VISS</u>
15. <u>DIT</u>	DITT
16. SIN	<u>SINN</u>
17. <u>VIT</u>	HVITT
18. <u>LIN</u>	LINN
19. RIS	<u>RISS</u>
20. BIL	BILL

Liste 9.4 - [i] vs [a:], [i:], [å:]

Hvor er kort [i] - les 4 - pek på tall

1. <u>BITT</u>	BÅT	BIT	BART
2. LÅN	<u>LINN</u>	LIN	LANG
3. BIL	BART	BÅT	<u>BILL</u>
4. FÅR	FIL	<u>FINN</u>	FAR
5. IS	<u>INN</u>	ÅS	RAS
6. LAG	<u>LIGG</u>	LÅG	LI
7. SAG	SÅG	<u>SIGG</u>	SIG
8. BÅRd	BAR	BIT	<u>BITT</u>
9. HÅR	HAR	HIT	<u>HITT</u>
10. LAT	LÅT	LIN	<u>LINN</u>
11. DIN	DAN	DÅN	<u>DINN</u>
12. <u>BLITT</u>	BLAd	BLÅ	BLI
13. RIK	RÅK	RAK	<u>RIKK</u>
14. SIN	SÅN	<u>SINN</u>	SAND
15. VIL	<u>VILL</u>	HVAL	VÅL
16. PÅL	<u>PILL</u>	PIL	PAL
17. LAV	LÅV	LIV	<u>LITT</u>
18. KAR	<u>KIRR</u>	KIR	KÅR
19. <u>MISS</u>	MÅS	MAS	MIS
20. TÅN	TIN	TAN	<u>TINN</u>

Setningsmatriser

- Leksjon 6 - 11 inkludere noen enkle fraser og setninger som del av analytisk program.
- Presenteres A, ved vansker bruk AV.
- Pek på de aktuelle bildene
- Brukeren gjentar frasen og kan peke på bildene
- Er oppgaven for lett, introduser en ”carrier”-frase
- *Jeg så _ _ i går.* Oppgaven er den samme men den er satt inn i en større sammenheng.
- Matrise oppgaver fint for de med dårlig leseferdighet
- Mål; å gi brukeren øvelse med materiale som ligger nærmere vanlig kommunikasjon
- Gir også mulighet til å benytte de ferdigheter en har fått ved de analytiske øvelsene

Setningsmatriser. - instruksjon til bruker

Nå skal vi lage setninger.

Jeg sier et tall, en farge og et bilde.

For eksempel; 3 røde fisk

Du peker på det riktige tallet, fargen, bildet, og gjentar hva jeg har sagt.

Sett 1

2	Blue	Car
3	Yellow	Rose
4	Red	Kettle
5	Black	Fish

Sett 2

6		Swallows
7	Pink	Teapot
8	Green	Book
9	Grey	Cup

Setningsmatriser 1.

1.	TRE	GULE	BILER
2.	FEM	RØDE	KANNER
3.	TO	SVARTE	BLOMSTER
4.	FIRE	BLÅ	BILER
5.	FIRE	GULE	KANNER
6.	FEM	RØDE	BILER
7.	TO	RØDE	BLOMSTER
8.	TRE	GULE	FISKER
9.	TRE	SVARTE	BILER
10.	FEM	GULE	BLOMSTER
11.	TO	BLÅ	BILER
12.	TRE	GULE	KANNER
13.	FIRE	RØDE	FISKER
14.	TO	BLÅ	FISKER
15.	FIRE	RØDE	BLOMSTER
16.	TRE	SVARTE	KANNER
17.	FIRE	BLÅ	BLOMSTER
18.	TO	SVARTE	KANNER
19.	FEM	BLÅ	BLOMSTER
20.	TRE	SVARTE	FISKER
21.	FEM	SVARTE	FISKER
22.	FIRE	GULE	FISKER
23.	FEM	RØDE	BILER
24.	TO	BLÅ	KANNER

Setningsmatriser 2.

1.	SYV	HVITE	MUGGER	
2.	NI	GRÅ	BØKER	
3.	SEKS	LILLA	FUGLER	
4.	ÅTTE	GRØNNE	TEKANNER	
5.	SYV	LILLA	MUGGER	
6.	ÅTTE	HVITE	BØKER	
7.	ÅTTE	GRØNNE	BØKER	
8.	NI	GRÅ	MUGGER	
9.	SEKS	GRØNNE	FUGLER	
10.	SYV	LILLA	BØKER	
11.	NI	HVITE	TEKANNER	
12.	ÅTTE	GRÅ	FUGLER	
13.	NI	GRØNNE	MUGGER	
14.	SEKS	LILLA	TEKANNER	
15.	SYV	GRØNNE	MUGGER	
16.	ÅTTE	LILLA	TEKANNER	
17.	SEKS	HVITE	FUGLER	
18.	SYV	GRÅ	TEKANNER	
19.	NI	GRØNNE	TEKANNER	
20.	SEKS	HVITE	TEKANNER	
21.	SYV	GRÅ	BØKER	
22.	ÅTTE	HVITE	MUGGER	
23.	SEKS	GRÅ	FUGLER	
24.	NI	LILLA	FUGLER	

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noen av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser vi bruker om været!

Gjenta - så riktig som mulig, om så bare ett ord

1. Det er en fin dag. (5)
2. Jeg tror det blir snø i ettermiddag. (7)
3. Har du hørt værmeldingen for i morgen? (7)
4. Det regner. (2)
5. Vi hadde masse snø i fjor. (6)
6. Det skal bli varmt i morgen, la oss dra på stranda. (11)
7. Det er varslet regn og tåke til i morgen. (9)
8. Jeg liker sommermånedene best. (4)
9. Jeg håper det ikke blir regn til helgen. (8)
10. Det er skyer, men veldig varmt. (6)
11. Jeg bryr meg ikke så mye om varmen, men klarer ikke fuktigheten om sommeren. (14)
12. Værvarslet sier at det blir regn fra morgen, men at det blir sol på ettermiddagen. (15)
13. Har du en varm kåpe? (6)
14. Husk å ta med en paraply i tilfelle det blirregn. (11)
15. Veiene er veldig isete nå. (5)
16. Det er varmt og fint. (5)
17. Hvor mange grader er det? (5)
18. Hvor mye regnet det i natt? (6)
19. Vi badet i hele går. (5)
20. Det snør i dag også. (5)
21. Det er mye is, så se hvor du går. (9)
22. Dette er den kaldeste vinteren jeg kan huske. (8)
23. Det er meldt veldig sterk vind for i morgen ettermiddag. (10)
24. Det skyer over igjen. (4)
25. Jeg liker de varme dagene om høsten. (7)
26. Nå snør det igjen. (4)
27. Det er varmt. (3)
28. Det har ikke regnet i det hele tatt denne måneden. (10)

Fraser vi bruker om været! Forts. Gjenta!

29. Jeg har glemt paraplyen, har du en ledig jeg kan låne? (11)
30. Det er alltid varmt på denne tiden av året. (9)
31. Hva er værmeldingen for i morgen? (6)
32. Snø og slaps gjorde det vanskelig å kjøre. (8)
33. Vi drar alltid på ferie om vinteren. (7)
34. De tror det er fare for mer snø i kveld og i morgen. (13)
35. Min sønn skal skuffe snø fra fortauet når han kommer fra skolen. (12)
36. Det er en veldig varm kveld. (6)
37. Det ser ikke ut som om det skal regne, men ta med en jakke uansett. (15)
38. Vi har hatt tre uker med flott vær denne måneden. (10)
39. Nå som det har sluttet å regne kunne vi tatt en kjøretur. (12)
40. Innsjøen er dekt med is. (5)
41. Det skal bli en fin helg. (6)
42. Det er to uker siden det regnet, jeg tror jeg må vanne i hagen. (14)
43. Vi kan dra på ski hvis det fortsetter å snø. (10)
44. Uværet varte hele helgen. (4)
45. Jeg vet ikke hvorfor folk ikke liker dette været, jeg elsker det. (12)
46. Hvis det er varmt igjen i morgen, vil jeg dra tidlig fra jobb og gå på stranda.(17)
47. Hva sier værmeldingen? (3)
48. Værmeldingen sa det skulle regne i dag, men det er ikke en sky på himmelen. (15)
49. Hit må vi dra igjen når været er bedre. (9)
50. Hvis vi drar nå, skulle vi klare å være hjemme før det begynner å snø igjen. (16)

Fraser vi bruker om dager! Gjenta!

Fraser vi bruker om dager, måneder og datoer!

1. Jeg har bursdag i morgen. (5)
2. Jeg drar hjem på besøk til foreldrene mine i høstferien. (10)
3. St.Hans aften er 23 juni.(7)
4. Jeg kan møte deg igjen en gang tidlig neste uke. (10)
5. Vet du når påsken er i år? (7)
6. Faren min var født i 1919. (7)
7. Hennes bursdag er 25. August. (6)
8. Jeg drar på ferie i desember i år. (8)
9. Ser deg neste måned. (4)
10. Første juledag er 25. Desember.(6)
11. Min bror og hans forlovede skal gifte seg i Mai. (10)
12. Min eldste sønn ble født den 16. April. (8)
13. 2.verdenskrig endte i 1945. (7)
14. Hvilket år er du født? (5)
15. Jeg har en avtale om å se henne på torsdags morgen. (11)
16. Det hendte for ca. 10 år siden. (7)
17. De skal snart feire sølvbryllup. (5)
18. Hva er datoer på det brevet? (6)
19. Jeg er glad jeg slipper å jobbe lørdag og søndag. (10)
20. Vi var i kirken forrige lørdagskveld. (6)
21. Vet du når høstferien er neste år? (7)
22. Jeg er redd jeg ikke rekker å møte deg før i begynnelsen av neste måned. (15)
23. Barna starter på skolen igjen neste tirsdag. (7)
24. Det er på fredag. (4)
25. Jeg ser deg mandag 5.mars klokka 10. (8)
26. Når har du bursdag? (4)
27. Jeg har burdag på onsdag i år. (7)
28. Juli og August ser alltid ut til å bli de varmeste månedene. (12)

Fraser vi bruker om dager.....forts.

29. Den første snøen i år kom sent i oktober. (9)
30. Ser deg neste juni. (4)
31. St.Patricks dag er den 17. Mars. (7)
32. Min mor og far har vært gift i 37 år. (11)
33. Mandag og tirsdag er best for meg. (7)
34. Det blir fullmåne den 10. April. (6)
35. Jeg har mistet november nummeret av dette bladet. (8)
36. Vi skal reise til min nieses 21 års bursdagsfest i september. (12)
37. Jeg prøver å reise bort en uke hver Januar, men jeg tror det blir for travelt i år. (18)
38. Min lisens går ut i februar. (6)
39. Jeg tror hun er født i oktober, men det kan også være i november. (14)
40. Er du ledig neste helg? (5)
41. Festen blir i August. (4)
42. Klassen min skal ha gjenforeningsfest neste uke. (7)
43. Vi skal også gå ut på fredags kveld. (8)
44. Hvor mange uker er det til du reiser? (8)
45. Neste måned passer godt for oss, hvordan er det for deg og din familie? (14)
46. Jobbintervjuet er om et par uker. (6)
47. 30 jauar er siste frist for å levere selvangivelsen. (9)
48. Skolen starter i august og holder på til i juni. (10)
49. Vennene våre skal være hos oss i to uker i Juni. (11)
50. Ikke glem at jeg kan møte deg neste mandags morgen hvis det er mulig for deg. (16)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 10

- **Fonemladet historie - [å]**
- **Analytiske øvelser:**
 - Liste 10.1 - [a:] vs [å]
 - Liste 10.2 - [i:] vs [å]
 - Liste 10.3 - [å:] vs [å]
 - Liste 10.4 - [å] vs [a:], [i:], [å:] - hvor er kort å?
- **Syntetiske øvelser:**
 - Fraser vi bruker om ferie
 - Fraser vi bruker om pengar,
 - **Speech tracking**

Lytt etter kort å

Alle har vel hørt myten om at **blondiner** er dummere enn vanlige mennesker. Er dette sant? De fleste vil selvfølgelig si ja, mest på grunn av egne erfaringer med **blondiner**, mens de som sier nei, er som regel **blonde** selv.

Det fins tre typer **blondiner**: De som er født **blonde**, eller, født dumme med andre ord, de som har farget håret **blondt**, og blitt dummere med tiden, så den tredje gruppen, som vi kaller kindereggene. De har mørkt hår, men er **blonde** innvendig.

Jeg, Malin Røssevold, er selv en **blondine**, og tilhører gruppe nr.2. Jeg må si at vi er faktisk dummere enn alle andre. I følge mine observasjoner av mitt eget liv, har jeg funnet ut at vi **blonde**, ikke kan dra bankkort, vi drar det **opp** ned først, får lesefeil, så står vi minst fem minutter og snurrer hårlokker, før vi forstår at vi har dratt det **opp** ned. Plutselig forstår jeg setningen ”**blonds** have more fun” mye bedre. For tenk deg hvor mye moro en hel gruppe **blondiner** kan ha det. Sitte og fundere over livets mysterier, som hva er grensen mellom babyrosa og **sjokkrosa**.

Nei, det er sannelig ikke lett å være **blond**. Du blir utsatt for **blondinevitser** daglig, å i følge forskere, så blir **blondiner** dummere av å høre slike vitser. Så, hva skal vi gjøre? Gå rundt med rosa, fluffy

hørselsvern? Eller konstant **holde oss** for ørene? Nei, vi **blondiner** må få gå å være dumme i fred, uten å **måtte** bli utsatt for disse hysterisk morsomme vitsene. Selv kjenner jeg bare at all **visdommen** jeg har samlet **opp** gjennom alle år på skolen, renner ut litt etter litt etter hver **blondinevits** jeg hører. Triste saker, men slik er det å være **blond**. Sikkert veldig gøy for dere ”**non blondes**” å studere hvordan en **blondine** åpner en dør for eksempel. Å ikke minst, ta tiden på hvor lang tid det tar før hun skjønner hvordan hun bruker dørhåndtaket! Nei, å være **blondine** må bare **oppleves**.

Lytt etter kort Å

Hva det vil si å være voksen?

Kåseri om å være voksen.

Bokmål - Kåseri

Forfatter: Ramon Koks

Å være **voksen**, hva vil det egenlig si? Å være **voksen** er at man gjør de samme kjedelige rutinene hver eneste dag, om og om igjen hele det **voksne** livet. Barn som vil være **voksne** vet egenlig ikke hva de ønsker når de sier at de vil være **voksen**. De sier det selvfølgelig bare for at de kan gjøre alle de **voksengreiene**. Ja, ja så får de ha det så **godt**. Det de ønsker er å bli kjedelig, det er jo det den **voksnes** verden handler om. Man får en dårlig lønnet jobb, der man alltid får **nok** penger til å betale det nødvendige, som for eksempel strøm, hus og telefonregningene. Man får ikke råd til de såkalte luksus tingene, utenom at man sparer i 10 år. Den dagen man har spart i 10 år og endelig skal kjøpe det man har lyst til, er den tingen så gammel at den ikke eksisterer i det hele tatt, å de nye versjonene **koster** 100 ganger mer.

Hva gjør **voksne** for kosen sin del? Tar de seg en tur på byen, nei da!!! De skal sitte hjemme å se på ”Vil du bli millionær” med en **kaffekopp** i hånda og småkaker i den andre. De ordentlig ville **voksne**, de tar seg kanskje en øl eller et glass vin på lørdagskvelden. Men husk det er bare de helt ekstremt ville menneskene.

Alt maset man må lire av seg som **voksen**!!! Har sønnen i huset glemt å tømme **oppvaskmaskinen**, så må du huske å gi den samme gamle leksa om det å lære å ta ansvar. Det samme gjelder når man glemmer å låse ytterdøra, da **kommer** leksa om at det står tyver i hver eneste krok.

Trenger man å bli **voksen**? Kan man ikke bare være seg selv hele livet.

Liste 10.1 - [a:] vs [å]

1. FAT	FÅTT
2. SAK	SOKK
3. RAK	RÅKK
4. HAT	HÅTT
5. AP	OPP
6. FLAT	FLÅTT
7. SMALT	SMOLT
8. FAR	FÅR
9. DAG	DOGG
10. FAT	FÅTT
11. MAT	MÅTT
12. STAK	STOKK
13. MAN	MONN
14. LAT	LÅTT
15. MAS	MOSS
16. VAS	VOSS
17. TRAS	TROSS
18. TAP	TOPP
19. RAP	RÅPP
20. RAN	RON

Liste 10.2 - [i:] vs [å]

1. <u>SIK</u>	SOKK
2. <u>HIT</u>	HOT
3.FLID	<u>FLÅTT</u>
4.DIT	<u>DOTT</u>
5. <u>FIN</u>	FONN
6.FIS	<u>FOSS</u>
7. <u>HVIL</u>	VOLL
8. <u>HVIT</u>	VÅTT
9.VIN	<u>VONN</u>
10.TIN	<u>TONN</u>
11.VIS	<u>VOSS</u>
12. <u>SIN</u>	SÅNN
13.LIT	<u>LÅTT</u>
14.RIK	<u>RÅKK</u>
15. <u>FLIK</u>	FLOKK
16. <u>LIK</u>	LOKK
17. <u>SIL</u>	SOLD
18.FIL	<u>FOLD</u>
19.MIL	<u>MOLD</u>
20. <u>IS</u>	OSS

Liste 10.3 - [å:] vs [å]

1. VÅT	VÅTT
2. RÅK	RÅKK
3. FÅR	FOR
4. VÅS	VOSS
5. ÅS	OSS
6. LÅN	LÅNN
7. MÅL	MOLD
8. MÅK	MÅKK
9. SÅL	SOLD
10. MÅP	MOPP
11. BRÅK	BROKK
12. GRÅT	GRÅTT
13. STÅK	STOKK
14. SLÅS	SLÅSS
15. HÅP	HOPP
16. BÅS	BOSS
17. KÅT	KOTT
18. LÅT	LÅTT
19. BÅRD	BORR
20. FLÅT	FLOTT

Instruksjon liste 10.4

Les alle fire ordene.

Klienten peker på tallet hvor målfonemet befinner seg.

Liste 10.4 - [å] vs [a:], [i:], [å:]

Hvor er kort [å]?

Les 4 - Bruker peker på tall eller gjentar

1. MOPP	MAP	MIP	MÅP
2. FÅR	FOR	FAR	FIR
3. VIS	VAS	VOSS	VÅS
4. RÅK	RIK	RAK	RÅKK
5. LIT	LÅT	LAT	LÅTT
6. VÅTT	VÅT	VIT	VAT
7. BLID	BLÅ	BLA	BLÅTT
8. ROT	RIT	RÅTT	RAT
9. BÅT	BIT	BAT	BÅTT
10. STOKK	STAK	STIK	STÅK
11. SOPP	SÅP	SIP	SAP

Setningsmatriser

- Leksjon 6 - 11 inkludere noen enkle fraser og setninger som del av analytisk program.
- Presenteres A, ved vansker bruk AV.
- Pek på de aktuelle bildene.
- Brukeren gjentar frasen og kan peke på bildene.
- Er oppgaven for lett, introduser en ”carrier”-frase.
- *Jeg så ___ i går.* Oppgaven er den samme men den er satt inn i en større sammenheng.
- Matrise oppgaver fint for de med dårlig leseferdighet.
- Mål; å gi brukeren øvelse med materiale som ligger nærmere vanlig kommunikasjon.
- Gir også mulighet til å benytte de ferdigheter en har fått ved de analytiske øvelsene.

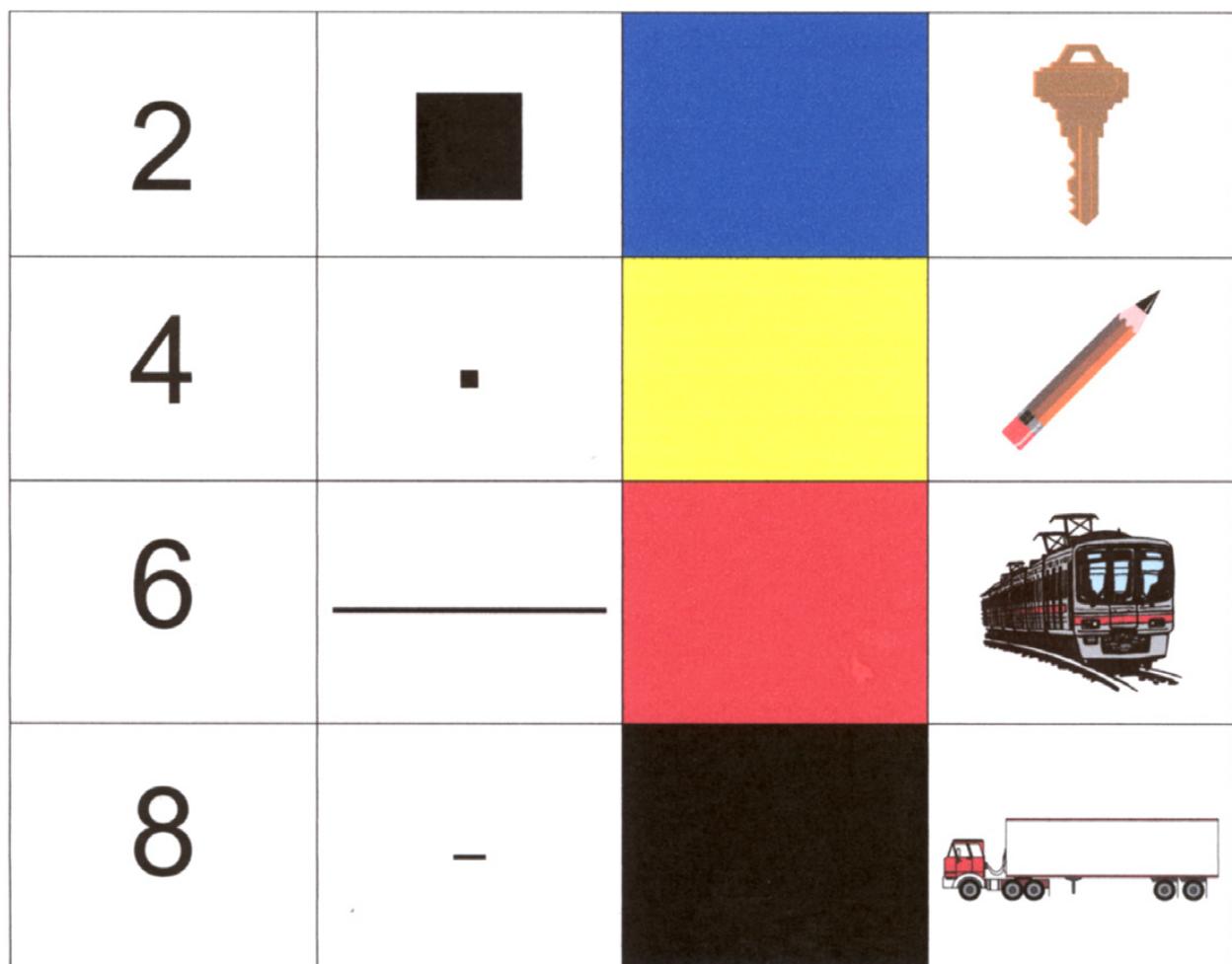
Setningsmatriser. - instruksjon til bruker

Nå skal vi lage setninger.

Jeg sier et tall, en farge og et bilde.

For eksempel; 3 røde fisk

Du peker på det riktige tallet, fargen, bildet, og gjentar hva jeg har sagt.

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Setningsmatriser

1	SEKS	STORE	BLÅ	BLYANTER	
2	FIRE	SMAÅ	SVARTE	NØKLER	
3	ÅTTE	KORTE	GULE	BILER	
4	TO	LANGE	RØDE	BLYANTER	
5	FIRE	SMAÅ	BLÅ	TOG	
6	TO	LANGE	GULE	BLYANTER	
7	SEKS	STORE	SVARTE	BLYANTER	
8	ÅTTE	KORTE	BLÅ	BILER	
9	FIRE	SMAÅ	RØDE	NØKLER	
10	ÅTTE	STORE	GULE	NØKLER	
11	FIRE	KORTE	SVARTE	TOG	
12	SEKS	SMAÅ	RØDE	BILER	
13	ÅTTE	KORTE	RØDE	TOG	
14	TO	LANGE	BLÅ	NØKLER	
15	ÅTTE	KORTE	BLÅ	BLYANTER	
16	SEKS	SMAÅ	GULE	TOG	
17	TO	LANGE	SORTE	BILER	
18	FIRE	KORTE	BLÅ	TOG	
19	TO	STORE	GULE	NØKLER	
20	SEKS	KORTE	SVARTE	BLYANTER	
21	ÅTTE	LANGE	RØDE	BILER	
22	FIRE	SMAÅ	BLÅ	BLYANTER	
23	TO	LANGE	SVARTE	NØKLER	
24	SEKS	STORE	RØDE	TOG	

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser vi bruker om ferien!

Gjenta så rett som mulig om så bare ett ord.

1. Skal dere reise bort i ferien? (6)
2. Jeg skal ha ferie etter at barna har begynt på skolen. (11)
3. Barna skal reise på sommerleir. (5)
4. Jeg liker å ta ferie om vinteren (7)
5. Vi reiser på ferie til Hawaii i vinter. (8)
6. Jeg har kjøpt billetter (4)
7. Vi har reservert hotellrom for en uke, men vi blir kanskje lengre. (12)
8. Jeg pleier ofte å kjøre mange mil i ferien. (9)
9. Jeg hadde to uker ferie i fjor. (7)
10. Hvor lenge blir dere borte? (5)
11. Skal dere fly eller kjøre? (5)
12. Mine foreldre drar på cruise i år (7)
13. Har du bestilt billettene? (4)
14. Barna har lyst til å dra til Legoland. (8)
15. Mange reiser til syden i sommer (6)
16. Hvis du reiser til Australia i januar, vil det være sommer der. (12)
17. Har du vært i Florida? (5)
18. Hvis du vil ha en billig reise bør du bestille tidelig. (11)
19. Hvor mye betalte du for billetten? (6)
20. Jeg skal innom reisebyrået i morgen (6)
21. Vi har ferie fra fredag. (5)
22. Vi drar til London noen dager, deretter til Wales. (9)
23. Hadde du en fin ferie? (5)
24. I år skal jeg ha ferie i januar og reise på skiferie (12)
25. Bussturen tar åtte timer, men er veldig billig. (8)
26. Har du bestilt reiseforsikring? (4)
27. Sommerferien er altfor kort. (4)
28. Jeg skal jobbe hele sommeren. (5)
29. Det er to år siden jeg sist hadde ferie. (9)
30. Jeg begynner ferien på St.Hans aften. (5)

Fraser vi bruker om ferien! - forts.

31. Der er reisebyrået. (3)
32. Flyturen tok fem timer. (4)
33. Vi var i bassenget hver dag. (6)
34. Jeg håper det ikke regner hele sommeren. (7)
35. Jeg leser alltid reisesiden i lørdagsavisen. (6)
36. Min søster og hennes mann kommer for å besøke oss i sommer.
(12)
37. Jeg har lyst til å dra på fjelltur i sommer. (10)
38. Det er ingen billigreiser igjen. (5)
39. Det er et veldig fint hotell, men ganske dyrt. (9)
40. Vi hadde det kjemepfint. (4)
41. Jeg glemte å ta med fotoapparat, så jeg kjøpte en masse postkort.
(12)
42. Vi skal reise til California. (5)
43. Jeg har aldri vært på cruise, har du ? (8)
44. De reiser alltid bort i ferien. (6)
45. Jeg tar en uke nå og en uke senere i år. (11)
46. Du trenger en ferie! (4)
47. Når drar dere? (3)
48. Hvem ser etter huset mens dere er bort ? (8)
49. God ferie! (2)

Fraser vi bruker om penger!

1. Hvor mye kostet det? (4)
2. Jeg skal i banken, senere på dagen. (7)
3. Jeg skriver ut en sjekk til deg. (7)
4. Jeg må låne penger for å betale for den. (9)
5. Vet du hva renten er nå? (6)
6. Vi skal åpne en ny konto. (6)
7. Bankutskriften min kom i gar.(4)
8. Det koster 25 kroner. (4)
9. Jeg må være mer forsiktig med pengene mine. (8)
10. Kan du veksle? (3)
11. Hvis du går på kino før klokka 6 koster det bare 35 kroner. (13)
12. Hvor mye må jeg betale i skatt? (7)
13. Kan du veksle 1000 kroner. (5)
14. Bussbiletten koster bare 20 kroner, mens togbiletten koster 75. (9)
15. Jeg må betale regningene før utgangen av denne måneden. (9)
16. Bensinregninga vår var på 3500 kroner siste måned. (8)
17. Hvor mye måtte du betale. (5)
18. Sett pengene rett inn i banken. (6)
19. Jeg må betale med kreditkortet mitt. (6)
20. Han ønsker å vite om han kan låne 23 tusen kroner til slutten av denne uka. (16)
21. Jeg glemte den regninga. (4)
22. Jeg må betale avdrag på lånet hver måned. (8)
23. Hun skylder fremdeles mye penger. (5)
24. Jeg skal spørre sjefen min om lønnsforhøyelse. (7)
25. Vi må få tak i mer penger før neste uke. (10)
26. Jeg betaler månedlig. (3)

Fraser vi bruker om penger! Forts.

27. Hvor mye har du tenkt å bruke på den? (9)
28. De vil ha alt for mye for det huset. (8)
29. Vil du betale kontant eller med kort? (7)
30. Dessverre har jeg ikke vekslepenger akkurat nå. (7)
31. Det er ca 10 kroner billigere her enn i den andre butikken. (12)
32. Hvis du kjøper den før slutten av måneden får du stort avslag. (12)
33. Jeg setter pengene inn på kontoen min. (7)
34. Jeg kontakter banken når jeg finner ut hvor mye den vil komme til å koste. (15)
35. Hvor er bankkortet mitt? (4)
36. Jeg tror jeg har riktig vekslepenger. (7)
37. Banken er åpen fra 9 til 3. (7)
38. Ikke bruk kortet ditt hvis du har kontanter. (8)
39. Er det billigere å kjøpe den i denne butikken? (9)
40. Hun setter inn penger på kontoen min i morgen. (8)
41. Moren hennes sendte henne penger. (5)
42. Glem ikke vekslepengene dine. (4)
43. Husket du å sende selvangivelsen din inne fristen? (8)
44. Hva er bankens telefonnummer. (5)
45. Det kostet 100 kroner mindre enn jeg trodde. (89)
46. Jeg har aldri kontanter mer. (5)
47. Jeg skal søke om et nytt lån så snart som mulig. (11)
48. Fikk du regningen? (3)
49. Du kan betale den nå eller betale avdrag hver måned. (10)
50. Hvor mange penger har du? (5)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 11

- **Fonemladet historie - [m] og [p]** (ikke tilpasset)
- **Analytiske øvelser:**
 - Liste 11.1 - final [m]
 - Liste 11.2 - initial [m]
 - Liste 11.3 - final [p]
 - Liste 11.4 - initial [p]
 - Liste 11.5 - final [p] vs [m]
 - Liste 11.6 - initial [p] vs [m]
- **Syntetiske øvelser:**
 - Fraser vi bruker om tiden
 - Spørsmål og svar (ikke tilpasset)
 - **Speech tracking**

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

M

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

P

Liste 11.1 - final [m]

1. <u>SAM</u>	SA
2. FORM	<u>FÅR</u>
3. <u>TIM</u>	TI
4. <u>LAM</u>	LA
5. <u>LIM</u>	LI
6. KLEM	<u>KLE</u>
7. <u>RAM</u>	RA
8. <u>SOM</u>	SÅ
9. DUM	<u>DO</u>
10. FLÅM	<u>FLÅ</u>
11. <u>TEM</u>	TE
12. LEM	<u>LE</u>
13. TAM	<u>TA</u>
14. BOM	<u>BO</u>
15. <u>FILM</u>	FIL
16. <u>LARM</u>	LAR
17. TOM	<u>TO</u>
18. <u>TARM</u>	TAR
19. <u>ROM</u>	RO
20. <u>RIM</u>	RI

Liste 11.2 - initial [m]

1. MATT	<u>ATT</u>
2. MOR	<u>OR</u>
3. <u>MARK</u>	ARK
4. <u>MI</u>	I
5. <u>MEL</u>	EL
6. MOS	<u>OS</u>
7. <u>MANN</u>	ANN
8. <u>MIL</u>	IL
9. MAI	<u>AI</u>
10. MINN	<u>INN</u>
11. MEI	<u>EI</u>
12. <u>MØY</u>	ØY
13. MØRK	<u>ØRK</u>
14. <u>MAL</u>	AL
15. <u>MARG</u>	ARG
16. MÆR	<u>ER</u>
17. <u>MANE</u>	ANE
18. <u>MEIE</u>	EIE
19. MANKE	<u>ANKE</u>
20. MASKE	<u>ASKE</u>

Liste 11.3 - final [p]

1. <u>SKIP</u>	SKI
2. <u>GAP</u>	GA
3. DRAP	<u>DRA</u>
4. <u>TAP</u>	TA
5. <u>KNEP</u>	KNE
6. GREP	<u>GRE</u>
7. GLIP	<u>GLI</u>
8. GREIP	<u>GREI</u>
9. <u>REIP</u>	REI
10. GROP	<u>GRO</u>
11. <u>ROP</u>	RO
12. SNOP	<u>SNO</u>
13. <u>KRYP</u>	KRY
14. <u>KLØP</u>	KLØ
15. SAUP	<u>SAU</u>
16. SKARP	<u>SKAR</u>
17. <u>VARP</u>	VAR
18. <u>SKJERP</u>	SKJÆR
19. <u>RASP</u>	RAS
20. RISP	<u>RIS</u>

Liste 11.4 - initial [p]

1. PIL	<u>IL</u>
2. PARK	ARK
3. PÅL	<u>ÅL</u>
4. PALL	<u>ALL</u>
5. PUFF	UFF
6. PASS	<u>ASS</u>
7. PEN	EN
8. PAI	AI
9. PAKT	AKT
10. PLAST	<u>LAST</u>
11. PREK	REK
12. PLUKK	LUKK
13. PAKK	<u>AKK</u>
14. PLAG	<u>LAG</u>
15. PRIS	<u>RIS</u>
16. PLASS	LASS
17. PLEI	<u>LEI</u>
18. PRIM	RIM
19. PREK	<u>REK</u>
20. PART	<u>ART</u>

Liste 11.5 - final [p] vs [m]

1. <u>SOPP</u>	SOM
2. <u>KAPP</u>	KAM
3. DRAPP	<u>DRAM</u>
4. <u>GLAPP</u>	GLAM
5. KLAPP	<u>KLAM</u>
6. LAPP	<u>LAM</u>
7. RAPP	<u>RAM</u>
8. <u>SLAPP</u>	SLAM
9. NAPP	<u>NAM</u>
10. <u>TAPP</u>	TAM
11. <u>TRAPP</u>	TRAM
12. TIPP	<u>TIM</u>
13. RIP	<u>RIM</u>
14. <u>SKAP</u>	SKAM
15. TAP	<u>TAM</u>
16. <u>SLEP</u>	SELM
17. <u>TRIPP</u>	TRIM
18. SVIP	<u>SVIM</u>
19. <u>ROP</u>	ROM
20. <u>GROP</u>	GROM

Liste 11.6 - initial [p] vs [m]

1. PARK	<u>MARK</u>
2. PAN	<u>MAN</u>
3. <u>POPP</u>	MOPP
4. PILT	<u>MILT</u>
5. <u>PI</u>	MI
6. <u>PATT</u>	MATT
7. PÅ	<u>MÅ</u>
8. PAL	<u>MAL</u>
9. PÅL	<u>MÅL</u>
10. <u>PE</u>	MED
11. <u>PEST</u>	MEST
12. POTT	<u>MÅTT</u>
13. <u>PUS</u>	MUS
14. PER	<u>MER</u>
15. <u>PINN</u>	MINN
16. <u>PUTT</u>	MUTT
17. PAKT	<u>MAKT</u>
18. PILT	<u>MILT</u>
19. PUR	<u>MUR</u>
20. PIL	<u>MIL</u>

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser vi bruker om tid!

1. Hva er klokka? (3)
2. Når skal du spise lunsj i dag? (7)
3. Vi møtes i morgen ettermiddag klokka tre! (7)
4. Jeg spiste frokost klokka åtte i morges. (7)
5. Vi begynner å arbeide klokka åtte i morgen. (8)
6. Klokka er kvart over to! (5)
7. Husket du å sette på vekkerklokka? (6)
8. Vi må stå opp veldig tidlig i morgen. (8)
9. Har du tid? (3)
10. Moren hans sa han måtte komme hjem før midnatt. (9)
11. Jeg har en avtale klokka 10 torsdag morgen. (8)
12. Hun sluttet på arbeidet klokka halv fire. (7)
13. Jeg skal prøve å være hjemme før det blir mørkt i kveld. (12)
14. Det begynt å regne klokka fem og det har holdt på siden.(12)
15. Ser deg klokka halv tre! (5)
16. Det eneste tidspunkt doktoren kan komme på er klokka halv syv i kveld. (13)
17. Har du fått deg ny klokke ? (6)
18. Jeg vet ikke hva klokka er! (6)
19. Når tror du at du kommer i kveld? (8)
20. Jeg må nå toget som går klokka åtte!(8)
21. Husket du å få en avtale? 6)
22. Brannen startet like før midnatt. (5)
23. Bryllupet er klokka tre lørdag ettermiddag. (6)
24. Jeg ser alltid på Dagsrevyen klokka sju. (7)
25. Jeg skulle ønske jeg hadde mer tid til å lese. (10)
26. Jeg kunne høre klokka i kirketårnet slå. (7)
27. Det er alltid værmelding på TV klokka fem på halv åtte. (11)
28. Jeg trenger ei ny klokke som går riktig. (8)
29. Hvorfor er du så sein? (5)
30. Jeg håper du kommer tidsnok i morgen. (7)

31. Jeg er altfor sein i dag. 6)
32. Hvor lang tid har du før du må dra? (9)
33. Mor og far kommer hit sent i ettermiddag. (8)
34. Du kommer tidlig i dag! (5)
35. Vi kom hjem svært sent på grunn av stormen. (9)
36. Når begynte det å snø i morges? (7)
37. Ikke kom for sent! (4)
38. Klokka på veggen går fem minutter for fort. (8)
39. Hvor lang tid tar det å kjøre dit? (8)
40. Mange trodde at forestillingen begynte klokka sju. (7)
41. Kinoen begynner klokka kvart over ni, så kom ikke for sent! (11)
42. Vi kommer til å bli veldig sene. (7)
43. Den lille gutten fikk ny klokke til fødselsdagen sin. (9)
44. Jeg skal bare være borte i fem minutter. (8)
45. Jeg skal ringe deg når vi er klare til å dra. (11)
46. Kjøreturen tok omtrent 12 timer. (5)
47. Hvis du blir for sen, ring meg! (7)
48. Når begynner du på jobben? (5)
49. Jeg må snakke med deg i noen timer! (8)
50. Han er alltid sent ute! (5)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 12

- **Fonemladet historie - [b]** (ikke tilpasset)
- **Analytiske øvelser:**
 - Liste 12.1 - initial [b]
 - Liste 12.2 - final [b] vs [m]
 - Liste 12.3 - initial [b] vs [m]
 - Liste 12.4 - initial [b] vs [p]

Syntetiske øvelser:

- Fraser vi bruker om mat
- Spørsmål og svar (ikke tilpasset)
- **Speech tracking**

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

B

Liste 12.1 - initial [b]

1. <u>BARK</u>	ARK
2. BORD	<u>ORD</u>
3. <u>BÅT</u>	ÅT
4. <u>BIL</u>	IL
5. BAND	<u>AND</u>
6. <u>BATT</u>	AT
7. BÅS	<u>ÅS</u>
8. BÆR	<u>ER</u>
9. BALL	<u>ALL</u>
10. <u>BER</u>	ER
11. BIND	<u>INN</u>
12. <u>BÅR</u>	ÅR
13. <u>BASK</u>	ASK
14. <u>BELG</u>	ELG
15. BET	<u>ET</u>
16. BI	<u>I</u>
17. <u>BØR</u>	ØR
18. <u>BØY</u>	ØY
19. BAU	<u>AU</u>
20. BELT	<u>ELT</u>

Liste 12.2 - final [b] vs [m]

1. <u>DOBB</u>	DOM
2. <u>RÅBB</u>	RÅM
3. LABB	<u>LAM</u>
4. JABB	<u>JAM</u>
5. <u>STABB</u>	STAMM
6. SAAB	<u>SAM</u>
7. <u>RABB</u>	RAM
8. GRIBB	<u>GRIM</u>
9. <u>BOBB</u>	BOM
10. <u>ROBB</u>	ROM

Liste 12.3 - initial [b] vs [m]

1. <u>BETT</u>	METT
2. <u>BASK</u>	MASK
3. BEST	<u>MEST</u>
4. BÅR	<u>MÅR</u>
5. BATT	<u>MATT</u>
6. <u>BÆR</u>	MÆR
7. <u>BE</u>	ME
8. BÅL	<u>MÅL</u>
9. BY	<u>MY</u>
10. <u>BOR</u>	MOR
11. <u>BIL</u>	MIL
12. BOT	<u>MOT</u>
13. <u>BAL</u>	MAL
14. <u>BE</u>	ME
15. <u>BØY</u>	MØY
16. BUSK	<u>MUSK</u>
17. BAND	<u>MANN</u>
18. <u>BUR</u>	MUR
19. <u>BUNK</u>	MUNK
20. BER	<u>MER</u>

Liste 12.4 - initial [b] vs [p]

1. <u>BISK</u>	PISK
2. <u>BAR</u>	PAR
3. BIL	<u>PIL</u>
4. BALL	<u>PALL</u>
5. <u>BYTT</u>	PYTT
6. <u>BER</u>	PER
7. <u>BIND</u>	PINN
8. BE	<u>PE</u>
9. BEST	<u>PEST</u>
10. <u>BISK</u>	PISK
11. BULL	<u>PULL</u>
12. <u>BOL</u>	POL
13. BORT	<u>PORT</u>
14. BARK	<u>PARK</u>
15. <u>BES</u>	PES
16. <u>BUND</u>	PUND
17. BART	<u>PART</u>
18. <u>BRIS</u>	PRIS
19. BUR	<u>PUR</u>
20. BØS	<u>PØS</u>

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser om mat!

1. Hva skal vi ha til middag? (6)
2. Det er lenge siden vi har spist på restaurant. (9)
3. Vi skal ha kylling! (4)
4. Barna mine liker ikke fisk. (5)
5. Jeg må gå og kjøpe frukt. (6)
6. Eplene er deilige på denne tiden av året. (8)
7. Jeg spiste bare to brødskiver til frokost. (7)
8. Vi skal gå ut å spise i kveld. (8)
9. Jeg er ikke sulten. (4)
10. Har du bestilt? (3)
11. Hva vil du ha å drikke? (6)
12. Jeg vil ha kyllingsalat. (4)
13. Tomatene ser fine ut, men de smaker lite.(8)
14. Hvor kjøpte du denne fisken? (5)
15. Jeg skal ha en kopp kaffe. (6)
16. Vi prøver å spise fisk to ganger i uka. (9)
17. Jeg liker kjøttkaker i brun saus, med løk og erterstuing. (10)
18. Vi spiser alltid ribbe juleaften. (5)
19. Vi må kjøpe mer poteter og løk. (7)
20. Har du fløte og sukker? (5)
21. Vi har bestilt pizza. (4)
22. Alle skal ut å spise lunsj i dag. (8)
23. Vi har invitert venner til middag lørdag kveld. (8)
24. Jeg kjøpte oksestek på butikken (5)
25. Etter at vi hadde spist suppen, orket jeg ikke mer. (10)
26. Send saltet, vær så snill! (5)
27. Vil du ha litt is på eplekaken? (7)
28. Vil du ha kaffe eller te? 6)
29. Jeg liker hermetisk frukt. (4)
30. Gutten min vil alltid ha pizza til middag. (8)
31. Liker du kinesisk mat? (4)

32. Hvor mye koster måltidet? (4)
33. Vil du ha pølse med brød? (6)
34. Det er godt med ferskt brød. (6)
35. Vi burde kjøpe appelsiner, epler og pærer. (7)
36. Vil du ha grønne eller blå druer? (7)
37. Til dessert skal vi ha karamellpudding. (6)
38. Jeg skal prøve en ny oppskrift. (6)
39. Det er middagstid! (3)
40. Vil du ha fiskeboller i hvit saus? (7)
41. Nybakte rundstykker med smør er veldig godt. (7)
42. Jeg har alltid matpakke med på jobb. (7)
43. Vil du ha litt mer? (5)
44. Jeg vil ha påfyll! (4)
45. Hvilke grønnsaker vil du ha? (5)
46. Jeg vil ha blomkålsuppe. (4)
47. Sjokolade er fetende, men veldig godt. (6)
48. Hun er en dyktig kokk. (5)
49. Mors kjøttkaker er det beste en sønn vet. (8)
50. Noen er allergisk mot spesielle matvarer. (6)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 13

- **Fonemladet historie - [sj]** (ikke tilpasset)
- **Analytiske øvelser:**

- Liste 13.1 - initial [sj]
- Liste 13.2 - final [n] vs [sj]
- Liste 13.3 - initial [n] vs [sj]
- Liste 13.4 - final [d] vs [sj] - (lydkombinasjonen
ikke relevant for norsk)
- Liste 13.5 - initial [d] vs [sj]
- Liste 13.6 - final [t] vs [sj]
- Liste 13.7 - initial [t] vs [sj]
- Liste 13.8 - final [s] vs [sj]
- Liste 13.9 - initial [s] vs [sj]
- Liste 13.10 - initial [t] vs [s] vs [sj]

Syntetiske øvelser:

- Fraser vi bruker om lesing
- Spørsmål og svar (ikke tilpasset)
- **Speech tracking**

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

Sj

Liste 13.1 - initial [sj]

1. <u>SJAL</u>	AL
2. <u>SKYT</u>	YT
3. SJAKT	<u>AKT</u>
4. <u>SKJEGG</u>	EGG
5. <u>SKY</u>	Y
6. SKINN	<u>INN</u>
7. SJARM	<u>ARM</u>
8. SJARK	<u>ARK</u>
9. <u>SKI</u>	I
10. <u>SJASK</u>	ASK
11. SKJEI	<u>EI</u>
12. <u>SKJUL</u>	UL
13. SKJELV	<u>ELV</u>
14. <u>SKILT</u>	ILT
15. <u>SJØL</u>	ØL
16. SJAU	<u>AU</u>
17. <u>SJAKK</u>	AKK
18. <u>SKJÆR</u>	ER
19. SKJØR	<u>ØR</u>
20. SKJUR	<u>UR</u>

Liste 13.2 - final [n] vs [sj]

1. <u>HASJ</u>	HAN
2. KRASJ	<u>KRAN</u>
3. <u>ISJ</u>	INN
4. <u>KLISJ</u>	KLIN
5. <u>DUSJ</u>	DUN
6. TUSJ	<u>TUN</u>

Liste 13.3 - initial [n] vs [sj]

1. NY	<u>SKY</u>
2. NI	<u>SKI</u>
3. NASK	SJASK
4. NØL	<u>SJØL</u>
5. NÆR	SKJÆR
6. NAL	SJAL
7. NEI	<u>SKJEI</u>
8. NAU(D)	SJAU
9. NULL	<u>SKJUL</u>
10. NYT	<u>SKYT</u>
11. NØR	SKJØR
12. NOK	<u>SJOKK</u>

Liste 13.4 - final [d] vs [sj]

(lydkombinasjonen er ikke aktuell på norsk)

Liste 13.5 - initial [d] vs [sj]

1. <u>DEG</u>	SKJEI
2. <u>DU</u>	SJU
3. DER	<u>SKJÆR</u>
4. DE	<u>SKI</u>
5. <u>DAL</u>	SJAL
6. DØL	<u>SJØL</u>
7. <u>DØR</u>	SKJØR
8. <u>DASK</u>	SJASK
9. DIN	<u>SKIN</u>
10. <u>DAU</u>	SJAU
11. <u>DIT</u>	SKIT
12. <u>DEL</u>	SJEL
13. DØNN	<u>SKJØNN</u>
14. <u>DUR</u>	SJUR
15. DILT	<u>SKILT</u>
16. DEN	<u>SKJENN</u>
17. <u>DY</u>	SKY
18. <u>DØ</u>	SJØ
19. DUSK	<u>SJUSK</u>
20. DOKK	<u>SJOKK</u>

Liste 13.6 - final [t] vs [sj]

1. HASJ	<u>HATT</u>
2. <u>KRASJ</u>	KRATT
3. DUSJ	<u>DUTT</u>
4. <u>TUSJ</u>	TUTT
5. RUSJ	<u>RUTT</u>
6. HUSJ	<u>HUTT</u>
7. BUSH	BUTT
8. <u>GUSJ</u>	GUTT
9. ÆSJ	<u>ÆTT</u>
10. <u>BÆSJ</u>	BÆTT

Liste 13.7 - initial [t] vs [sj]

1. TAKK	<u>SJAKK</u>
2. TÆR	<u>SKJÆR</u>
3. <u>TI</u>	SKI
4. TEI	<u>SKJEI</u>
5. <u>TAL</u>	SJAL
6. <u>TIL</u>	SKIL
7. <u>TØR</u>	SKJØR
8. TAKT	<u>SJAKT</u>
9. <u>TINN</u>	SKINN
10. <u>TAU</u>	SJAU
11. TUR	<u>SJUR</u>
12. TILT	<u>SKILT</u>
13. TENN	<u>SKJENN</u>
14. <u>TUSK</u>	SKJUSK
15. TIKK	<u>SKIKK</u>
16. <u>TØH</u>	SJØ
17. <u>TÅ</u>	SJÅ
18. TEKKE	<u>SJEKKE</u>
19. <u>TELE</u>	SJELE
20. <u>TENKE</u>	SKJENKE

Liste 13.8 - final [s] vs [sj]

1. <u>HUS</u>	HUSJ
2. HAS	<u>HASJ</u>
3. DUS	<u>DUSJ</u>
4. <u>BUS</u>	BUSJ
5. <u>KRAS</u>	KRASJ
6. BASS	<u>BASJ</u>
7. <u>DUSS</u>	DUSJ
8. TUSS	<u>TUSJ</u>
9. ISS	<u>ISJ</u>
10. <u>RISS</u>	RISJ

Liste 13.9 - initial [s] vs [sj]

1. SI	<u>SKI</u>
2. <u>SILD</u>	SKILL
3. <u>SUR</u>	SJUR
4. SÆR	<u>SKJÆR</u>
5. <u>SEL</u>	SJEL
6. SØNN	<u>SKJØNN</u>
7. SOPP	<u>SHOPP</u>
8. <u>SEI</u>	SKJEI
9. SAL	<u>SJAL</u>
10. SØR	<u>SJØR</u>
11. <u>SINN</u>	SKINN
12. <u>SAU</u>	SJAU
13. <u>SILLT</u>	SKILT
14. SEND	<u>SKJENN</u>
15. <u>SAKK</u>	SJAKK
16. <u>SØ</u>	SJØ
17. SAGT	<u>SJAKT</u>
18. SÅ	<u>SJÅ</u>
19. <u>SELE</u>	SJELE
20. SENKE	<u>SKJENKE</u>

Liste 13.10 - initial [t] vs [s] vs [sj]

1. TAM	SAM	SJAM
2. TI	SI	SKI
3. TEI	SEI	SKJEI
4. TÆR	SÆR	SJÆR
5. TØR	SØR	SJØR
6. TINN	SINN	SKINN
7. TAU	SAU	SJAU
8. TUR	SUR	SJUR
9. TILT	SILLT	SKILT
10. TENN	SENN	SJENN
11. TÅR	SÅR	SJÅR
12. TIL	SILD	SKILL
13. TÅ	SÅ	SJÅ
14. TEKK	SEKK	SJEKK
15. TØNN	SØNN	SKJØNN
16. TOPP	SOPP	SHOPP
17. TAL	SAL	SJAL
18. TAKK	SAKK	SJAKK
19. TØH	SØ	SJØ
20. TAKT	SAGT	SJAKT

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser om lesing!

1. Har du lest boka? (4)
2. Hva er navnet på forfatteren? (5)
3. Det er mange av hennes bøker i biblioteket. (8)
4. Hvem skrev den boka? (4)
5. Det er boksalg neste uke. (5)
6. Jeg har lest alle hennes bøker, unntatt en. (8)
7. Jeg liker å lese. (4)
8. Jeg er på biblioteket en gang hver uke. (8)
9. Jeg har mer tid til å lese om vinteren enn om sommeren. (12)
10. Jeg abоннерer på flere tidsskrift. (5)
11. Jeg har ikke tid til å lese for tiden. (9)
12. Hvor er boka? (3)
13. Jeg leser alltid avisas først om morgenens. (7)
14. Boka har vært på bestselgerlisten i flere måneder. (8)
15. Jeg venter til boka kommer som billigbok før jeg kjøper den. (11)
16. Har du lest avisas i dag? (6)
17. Jeg prøvde å lese boka hans, men jeg likte den ikke. (11)
18. Det er en spennende roman. (5)
19. Jeg ser frem til hennes neste bok. (7)
20. Har du en ordliste? (4)
21. Sønnen min liker historiebøker. (4)
22. Vi skal på biblioteket for å låne en lydbok. (9)
23. Kan jeg få låne boka? (5)
24. Jeg har lest alle ukebladene, så du kan få låne dem. (11)
25. Den nye boka hennes fikk gode kritikker. (7)
26. Du kan få låne den når jeg har lest den ut. (11)
27. Jeg så filmen før jeg leste boka. (7)
28. Datteren vår liker å lese den serien. (7)
29. Jeg ga mora mi ei bok i fødselsdagsgave. (8)
30. Prøv å les den før vi treffes i neste uke! (10)
31. Her er den nye boka! (5)

32. Jeg leser alltid lokalavisa. (4)
33. Han skriver spennende kriminalromaner. (4)
34. I påska lesser mange nordmenn kriminalbøker. (6)
35. Boka er for kostbar å kjøpe. (6)
36. Har du lest brevet? (4)
37. Jeg liker reisebeskrivelser. (3)
38. En kartbok kan være nyttig å ha. (7)
39. Denne boka har en merkelig slutt. (6)
40. Du må lese godt på leksene før du skal ha prøve. (11)
41. Jeg kjøpte ei bok for å lese på flyet. (9)
42. Jeg leser ”ordet fritt! i avisar hver dag. (8)
43. Små barn liker billedbøker. (4)
44. Foreldre bør lese mye for barna sine. (7)
45. Du må bruke bokmerke. (4)
46. Jeg leste en artikkel i går, men jeg har glemt hva den handlet om.
(14)
47. Jeg har sagt til alle at de må lese boka. (10)
48. Hvis du kjøper to bøker, får du en gratis. (9)
49. Biografier er interessant lesing! (4)
50. Denne boka har fine naturbeskrivelser med fotografier til. (8)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjonene 14, 15 og 16

- **Fonemladet historie** - (ikke tilpasset)
- målfonemet ikke relevant for norsk, dvs. stemt s
- **Analytiske øvelser:**
- målfonemet ikke relevant for norsk,dvs stemt s

Syntetiske øvelser:

- Fraser vi bruker om reising
 - Fraser vi bruker om å gå på kino
 - Fraser om klær
-
- Spørsmål og svar (ikke tilpasset)
 - **Speech tracking**

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser om å reise!

1. Jeg bestiller billettene i morgen! (5)
2. Når reiser du? (3)
3. Når kommer du hjem? (4)
4. Skal du bo på hotell eller privat? (7)
5. Hvor lang tid tar reisen? (5)
6. Skal du reise med og eller fly? (7)
7. Jeg liker best bussturer. (4)
8. Billettene vil koste mer enn vi tenkte. (7)
9. På mange flyruter kan man få billigbilletter. (7)
10. Vi skal reise tidlig i morgen og kjøre hele dagen. (10)
11. Flyturen vil ta fem timer. (5)
12. Vi skal reise til Frankrike, Spania og Tyskland. (8)
13. Hvor lenge er det til du skal reise? (8)
14. Du burde lese denne boka før du reiser. (8)
15. Vi bestilte billettene for lenge siden, men vi behøver ikke betale før i slutten av måneden. (16)
16. Flyet skal lande om fem minutter. (6)
17. Når går toget? (3)
18. Har du bestilt plassbilletter på toget? (6)
19. Har du vært i London? (5)
20. Jeg har bestilt hotellrom på et rimelig hotell. (8)
21. Det er litt kjølig i Syden på denne tiden av året. (11)
22. Turen tok over 24 timer. (5)
23. Vi reiste fra hovedstad til hovedstad. (6)
24. Vi liker å gå i museer når vi er ute og reiser. (12)
25. Jeg skulle ønske jeg hadde råde til å bli med deg. (11)
26. Vi bodde på dette hotellet forrige gang vi var der. (10)
27. Pakketurer er greit.
28. Jeg kjenner mange som reiser dit hver ferie.
29. Det er vakkert der på denne tiden av året.
30. I vinterferien reiser vi på fjellet for å gå på ski. (11)

31. Her er billetten! (3)
32. Har du med deg passet ditt? (6)
33. Jeg må vaksineres før jeg reiser. (6)
34. Har du mye bagasje? (4)
35. Jeg har en koffert og en veske. (7)
36. Flyet vil være forsinkelset med omkring tre og en halv time.(11)
37. Hvilke språk snakker du? (4)
38. Jeg har lest alt jeg har kommet over om landet. (10)
39. Vi skal være borte i fire uker. (7)
40. Barna gleder seg veldig til turen. (6)
41. Hvor langt er det fra Trondheim til Oslo. (8)
42. Det er en anstrengende reise. (5)
43. Flyforsinkelser er irriterende. (3)
44. Å reise med tog er behagelig. (6)
45. Ferjeforbindelsene er gode. (3)
46. Maten i Frankrike er nydelig! (5)
47. Jeg skal lære meg litt italiensk før jeg reiser. (9)
48. Med engelsk blir man forstått i de fleste land. (9)
49. Vi har planlagt reiseruta godt. (5)
50. God reise! (2)

Fraser om å gå på kino!

1. Hvilke filmer går denne uka? (5)
2. Har du sett filmen? (4)
3. Hvor mye koster billettene? (4)
4. Filmen begynner klokka kvart over seks! (6)
5. Vil du gå på kino lørdag kveld? (7)
6. Det er en ny film. (5)
7. Vi går på kino en gang i uka. (8)
8. Er den kommet på video? (5)
9. Hva synes du om filmen? (5)
10. Det er så mange filmer jeg kunne tenke meg å se akkurat nå. (13)
11. Mora mi liker gamle filmer. (5)
12. Filmen fikk veldig god kritikk i avisa. (7)
13. Det er en populær film, men jeg likte ikke alt. (10)
14. Hvis du går før klokka seks er billettene billigere. (9)
15. Jeg spanderer billettene denne gangen. (5)
16. Vi kom for sent, så vi gikk glipp av de første ti minuttene av filmen. (15)
17. Barna mine likte den filmen. (5)
18. Jeg tror jeg har sett den filmen minst fem ganger! (10)
19. Det er min favorittfilm! (4)
20. Det er altfor kostbart å gå på kino med hele familien. (11)
21. Mange venter med å se filmen til den har kommet ut på video. (13)
22. Vi skal gå og se den snart. (7)
23. Jeg vet ikke hva det koster å leie en video. (10)
24. Se i avisa hvilke filmer som går nå! (8)
25. Barna mine likte ”Star wars”-filmene. (6)
26. Jeg møter deg ved kinoen ti minutter før den begynner! (10)
27. Du må bestille billetter hvis du vil gå på kino lørdag kveld. (12)
28. Har du lest kritikker om den filmen? (7)
29. Har du en favorittfilm? (4)

30. Har du billettene? (3)
31. Kinoen var så full at vi fikk dårlige plasser. (9)
32. Tror du jeg vil like den? (6)
33. Når slutter filmen? (3)
34. Det er en god film! (5)
35. Den var morsom! (3)
36. Vi har billetter til filmen fredag kveld. (7)
37. Lyden var altfor høy. (4)
38. Jeg forsto ikke slutten. (4)
39. Jeg har lest boka, men ikke sett filmen. (8)
40. Det var lang kø utenfor kinoen. (6)
41. Jeg skal ha to billetter! (5)
42. Filmen var heldigvis tekstet! (4)
43. Vi må dra tidlig for å få gode plasser. (9)
44. Skynd deg, ellers går vi glipp av begynnelsen av filmen! (10)
45. Det er en trist film, men den er verd å se. (11)
46. Filmen var altfor spennende for meg. (6)
47. Det er altfor mange voldsfilmer! (5)
48. Filmen vant Oscar for noen år siden. (7)
49. Den mannlige skuespilleren var god! (5)
50. Jeg liker ikke krigsfilmer! (4)

Fraser om klær!

1. Det er en fin kjole! (5)
2. Hvilken størrelse bruker du? (4)
3. Jeg må bytte disse klærne fordi de er for store for meg. (12)
4. Har du neste størrelse? (4)
5. De har ikke andre farger i denne størrelsen. (8)
6. Du må ha på deg yttertøy fordi det er kaldt ute. (11)
7. Det er en ny genser. (5)
8. Jeg må ha et annet belte som passer til buksen. (10)
9. Hvor mye koster disse skjortene? (5)
10. Du kler den fargen! (4)
11. Jeg skal ta med dressen din på renseriet i morgen. (10)
12. Hvor kjøpte du den jakken? (5)
13. Skjortene er på salg nå. (5)
14. Jeg må kjøpe nye klær til sommeren. (7)
15. Skjørtet er nytt. (3)
16. Hun hadde på seg en blå genser og et rødt skjørt. (11)
17. Tvillingene hadde like klær. (4)
18. Jeg har vasket alle klærne, men har ikke hatt tid til stryke dem. (13)
19. Genser var altfor dyr. (4)
20. Barna hadde på seg T-skjorter og shorts. (7)
21. Det er altfor varmt til å ha på kåpe i dag. (11)
22. Hva skal du ha på deg i bryllupet? (8)
23. Den nye katalogen har mange fine klær, men de er for kostbare for meg. (14)
24. Han hadde på seg hvit skjorte og blått slips. (9)
25. Jeg har mistet en knapp i skjorta mi. (8)
26. Jeg har bare en dress. (5)
27. Jeg må kjøpe meg en ny vårjakke. (7)
28. Jeg ville ha en annen farge, men de hadde ikke i min størrelse. (13)
29. Det er vanskelig å finne bukser som sitter godt. (9)

30. Hun skal kjøpe en sommerkjole. (5)
31. På merkelappen står det at den må renses. (8)
32. Denne er ekstra stor. (4)
33. Den røde genseren min passer godt til dette skjørtet. (9)
34. Vi må kjøpe nye bukser til ham for de gamle er for korte. (13)
35. Sønnen min bruker bare T-skjorter og dongeribukser. (7)
36. Denne gamle jakken varer ett år til. (7)
37. Det er en ny skinnjakke. (5)
38. Hvor mye koster jakken? (4)
39. Han bruker alltid dress på jobben. (6)
40. Jeg sørte rødvin på skjørtet mitt. (6)
41. Hvis du har tid i dag må du kjøpe deg en ny jakke! (13)
42. Barneklær er dyre. (3)
43. Har du en i min størrelse? (6)
44. Alle ansatte på flyet har uniform. (6)
45. Har du et slips å låne meg? (7)
46. Jeg skal ha på meg det samme som jeg hadde i bryllupet. (12)
47. Hvilken størrelse skal jeg kjøpe til babyen? (7)
48. Jeg har ingenting å ha på meg! (7)
49. Vi må henge vinterklærne på loftet. (6)
50. Jeg må kjøpe noen nye klær før jeg reiser på ferie. (11)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 17

- **Fonemladet historie - [k], [g], [ng]-**
(ikke tilpasset)

- **Analytiske øvelser:**

(se instruksjon leksjon 7)

- Liste 17.1 - final [k], [g], [ng] i /a:K/ (kopi fra Auditrain)
- Liste 17.2 - final [k], [g], [ng] i /u:K/ (kopi fra Auditrain)
- Liste 17.3 - final [k], [g], [ng] i /i:K/ (kopi fra A)
- Liste 17.4 - medial [k], [g], [ng] i /a:Ka:/
(kopi fra A)
- Liste 17.5 - medial [k], [g], [ng] i /u:Ku:/
(kopi fra A)
- Liste 17.6 - medial [k], [g], [ng] i /i:Ki:/
(kopi fra A)
- Liste 17.7 - final [k] vs [g]
- Liste 17.8 - final [k] vs [g] vs [ng]
- Liste 17.9 - initial [k] vs [g]

- **Syntetiske øvelser:**

- Fraser om utfylling av skjema
- Spørsmål og svar (ikke tilpasset)
- Speech tracking

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

k

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

g

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

ng

Liste 17.1

1.	a:k	a:g	a:ng
2.	a:k	a:g	a:ng
3.	a:k	a:g	a:ng
4.	a:k	a:g	a:ng
5.	a:k	a:g	a:ng
6.	a:k	a:g	a:ng
7.	a:k	a:g	a:ng
8.	a:k	a:g	a:ng
9.	a:k	a:g	a:ng
10.	a:k	a:g	a:ng
11.	a:k	a:g	a:ng
12.	a:k	a:g	a:ng
13.	a:k	a:g	a:ng
14.	a:k	a:g	a:ng
15.	a:k	a:g	a:ng
16.	a:k	a:g	a:ng
17.	a:k	a:g	a:ng
18.	a:k	a:g	a:ng

Liste 17.2

1.	u:k	u:g	u:ng
2.	u:k	u:g	u:ng
3.	u:k	u:g	u:ng
4.	u:k	u:g	u:ng
5.	u:k	u:g	u:ng
6.	u:k	u:g	u:ng
7.	u:k	u:g	u:ng
8.	u:k	u:g	u:ng
9.	u:k	u:g	u:ng
10.	u:k	u:g	u:ng
11.	u:k	u:g	u:ng
12.	u:k	u:g	u:ng
13.	u:k	u:g	u:ng
14.	u:k	u:g	u:ng
15.	u:k	u:g	u:ng
16.	u:k	u:g	u:ng
17.	u:k	u:g	u:ng
18.	u:k	u:g	u:ng

Liste 17.3

1.	i:k	i:g	i:ng
2.	i:k	i:g	i:ng
3.	i:k	i:g	i:ng
4.	i:k	i:g	i:ng
5.	i:k	i:g	i:ng
6.	i:k	i:g	i:ng
7.	i:k	i:g	i:ng
8.	i:k	i:g	i:ng
9.	i:k	i:g	i:ng
10.	i:k	i:g	i:ng
11.	i:k	i:g	i:ng
12.	i:k	i:g	i:ng
13.	i:k	i:g	i:ng
14.	i:k	i:g	i:ng
15.	i:k	i:g	i:ng
16.	i:k	i:g	i:ng
17.	i:k	i:g	i:ng
18.	i:k	i:g	i:ng

Liste 17.4

1.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
2.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
3.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
4.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
5.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
6.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
7.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
8.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
9.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
10.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
11.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
12.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
13.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
14.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
15.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
16.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
17.	a:ka:	a:ga:	a:nga:
18.	a:ka:	a:ga:	a:nga:

Liste 17.5

1.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
2.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
3.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
4.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
5.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
6.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
7.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
8.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
9.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
10.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
11.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
12.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
13.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
14.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
15.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
16.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
17.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:
18.	u:ku:	u:gu:	u:ngu:

Liste 17.6

1.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
2.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
3.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
4.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
5.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
6.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
7.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
8.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
9.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
10.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
11.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
12.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
13.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
14.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
15.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
16.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
17.	i:ki:	i:gi:	i:nги:
18.	i:ki:	i:gi:	i:nги:

Liste 17.7 - final [k] vs [g]

1. <u>TAKK</u>	TAGG
2. <u>LUKK</u>	LUGG
3. BAKK	<u>BAGG</u>
4. <u>TIKK</u>	TIGG
5. <u>LAK</u>	LAG
6. LAKK	<u>LAGG</u>
7. RAKK	<u>RAGG</u>
8. <u>AKK</u>	AGG
9. FLAKK	<u>FLAGG</u>
10. <u>PLAKK</u>	PLAGG
11. <u>KNAKK</u>	KNAGG
12. SLAKK	<u>SLAGG</u>
13. LEKK	<u>LEGG</u>
14. <u>HEKK</u>	HEGG
15. KLEKK	<u>KLEGG</u>
16. SJEKK	<u>SJEGG</u>
17. <u>VEKK</u>	VEGG
18. DREKK	<u>DREGG</u>
19. <u>HAUK</u>	HAUG
20. <u>BOK</u>	BOG

Liste 17.8 - final [k] vs [g] vs [ng]

1. TAKK	<u>TAGG</u>	TANG
2. RAKK	RAGG	<u>RANG</u>
3. BRIKK	BRIGG	<u>BRING</u>
4. LOKK	<u>LOGG</u>	LONG
5. <u>SLAKK</u>	SLAGG	SLANG
6. <u>BAKK</u>	BAGG	BANG
7. TIKK	TIGG	<u>TING</u>
8. LAK	<u>LAG</u>	LANG
9. HEKK	HEGG	<u>HENG</u>
10. <u>KLEKK</u>	KLEGG	KLENG
11. <u>DREKK</u>	DREGG	DRENG
12. FLEKK	<u>FLEGG</u>	FLENG
13. STAKK	STAGG	<u>STANG</u>

Liste 17.9 - initial [k] vs [g]

1. KREM	<u>GREM</u>
2. KRAM	<u>GRAM</u>
3. <u>KURR</u>	GURR
4. KÅR	<u>GÅR</u>
5. <u>KIR</u>	GIR
6. <u>KULL</u>	GULL
7. KAKK	<u>GAKK</u>
8. KISS	<u>GISS</u>
9. <u>KATT</u>	GATT
10. KRAN	<u>GRAN</u>
11. KAST	<u>GAST</u>
12. <u>KENT</u>	GENT
13. KITT	<u>GITT</u>
14. KO	<u>GO</u>
15. <u>KOM</u>	GOM
16. KOLD	<u>GOLD</u>
17. <u>KAV</u>	GAV
18. <u>KAR</u>	GARD
19. <u>KAUK</u>	GAUK
20. KAMP	<u>GAMP</u>

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser om å fylle ut skjema!

1. Har du fylt ut dette skjemaet tidligere? (7)
2. Vær nøyaktig når du fyller ut skjemaet! (7)
3. Vi må ha tre kopier. (5)
4. Skriv etternavnet ditt med store bokstaver øverst på siden. (9)
5. Hva heter du til fornavn?(5)
6. Har du noe mellomnavn? (4)
7. Skriv postadressen din her! (4)
8. Hvordan staver du etternavnet ditt? (5)
9. Hva er postnummeret ditt? (4)
10. Vi må ha telefonnummeret ditt både privat og på arbeid. (10)
11. Har du legitimasjon! (3)
12. Hvilket år ble du født? (5)
13. I hvilken måned ble du født? (6)
14. Hvilket land er du født i? (6)
15. Skriv dine foreldres navn i dette feltet. (7)
16. Hva er personnummeret ditt? (4)
17. Hvilken utdanning har du? (4)
18. Har du arbeidserfaring? (3)
19. Skriv opp all utdanning du har, eksamensår og utdanningssted. (9)
20. Skriv opp antall år med arbeidserfaring. (6)
21. I det feltet der kan du skrive navnet på alle arbeidsplasser du har hatt. (14)
22. Når begynte du å arbeide? (5)
23. Hva var navnet på firmaet? (5)
24. Hvem arbeider du for nå? (5)
25. Hvor lenge har du arbeidet der? (6)
26. Hva var inntekten forrige år? (5)
27. Er du gift, samboer eller enslig? (6)
28. Hva er din ektefelles navn? (5)
29. Hvor lenge har du vært gift? (6)
30. Har du barn? (3)

31. Gutter eller jenter? (3)
32. Hvor gamle er barna dine? (5)
33. Når er din manns / kones fødselsdato? (4)
34. Du må lese nøye før du fyller ut alt. (9)
35. Alle felt må være utfylt. (5)
36. Jeg tror du har gjort en feil her (7)
37. Ikke bry deg om det, vi kan rette det opp etterpå. (11)
38. Det er noen vanskelige spørsmål i dette skjemaet. (8)
39. Du må lage fire kopier av dette skjemaet. (8)
40. Ikke glem å påføre dato! (5)
41. Legg alt i konvolutten. (4)
42. Send inn tre av skjemaene og behold en kopi selv. (10)
43. Du vil få svar innen utgangen av måneden. (8)
44. Undertegn her og her! (4)
45. Du kan krysse av en gang for hvert spørsmål. (9)
46. Ved dette spørsmålet kan du krysse av flere ganger. (9)
47. I dettefeltet må din overordnede undertegne. (7)
48. For et skjemavelde! (3)
49. Det verste jeg vet er å fylle ut skjemaer. (10)
50. Jeg har skjemaskrek! (3)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 18

- **Fonemladet historie - [v], [f]** (ikke tilpasset)

- **Analytiske øvelser:**

- Liste 18.1 - initial [f]
- Liste 18.2 - initial [v]
- Liste 18.3 - initial [f] vs [v]
- Liste 18.4 - medial [f] vs [v] i /a:Ka:/ (kopi fra Audit.)

(se instruksjon leksjon 7)

- Liste 18.5 - medial [f] vs [v] i u:Ku:/ (kopi fra Audit.)
- Liste 18.6 - medial [f] vs [v] i i /i:Ki:/ (kopi fra Auditr.)

- **Syntetiske øvelser:**

- **Fraser om bøker**
- **Spørsmål og svar** (ikke tilpasset)
- **Speech tracking**

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

f

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

V

Liste 18.1 - initial [f]

1. <u>FET</u>	ET
2. FAT	<u>AT</u>
3. FOR	<u>ORD</u>
4. FARM	<u>ARM</u>
5. <u>FIL</u>	IL
6. <u>FØY</u>	ØY
7. FART	<u>ART</u>
8. <u>FLEKK</u>	LEKK
9. <u>FAG</u>	AG
10. <u>FLO</u>	LO
11. <u>FINN</u>	INN
12. FAKK	<u>AKK</u>
13. FERT	<u>ERT</u>
14. <u>FJES</u>	GJES
15. FLAKK	<u>LAKK</u>
16. <u>FREKK</u>	REKK
17. FRI	<u>RI</u>
18. FØR	<u>ØR</u>
19. <u>FLIR</u>	LIR
20. <u>FLY</u>	LY

Liste 18.2 - initial [v]

1. VÆR	<u>ER</u>
2. VASK	<u>ASK</u>
3. <u>VAG</u>	AG
4. <u>VAKT</u>	AKT
5. <u>VELG</u>	ELG
6. <u>VÅR</u>	ÅR
7. VARM	<u>ARM</u>
8. <u>VANN</u>	AND
9. VATT	<u>AT</u>
10. VEI	<u>EI</u>
11. <u>VEIK</u>	EIK
12. <u>VEGG</u>	EGG
13. VENN	<u>ENN</u>
14. <u>VERG</u>	ERG
15. <u>VI</u>	I
16. VIS	<u>IS</u>
17. VILT	<u>ILT</u>
18. <u>VIND</u>	INN
19. VOM	<u>OM</u>
20. <u>VRANG</u>	RANG

Liste 18.3 - initial [f] vs [v]

1. <u>FAR</u>	VAR
2. FARM	<u>VARM</u>
3. <u>FIN</u>	VIN
4. FAG	<u>VAG</u>
5. <u>FRI</u>	VRI
6. <u>FIL</u>	HVIL
7. FES	<u>VES</u>
8. FINN	<u>VINN</u>
9. FEI	<u>VEI</u>
10. <u>FIS</u>	VIS
11. FELG	<u>VELG</u>
12. FÅR	<u>VÅR</u>
13. FAR	<u>VAR</u>
14. <u>FÅTT</u>	VÅTT
15. <u>FISK</u>	VISK
16. FEST	<u>VEST</u>
17. <u>FATT</u>	VATT
18. <u>FILT</u>	VILT
19. FALL	<u>VALD</u>
20. FONN	<u>ONN</u>

Liste 18.4

1.	a:fa:	a:va:
2.	a:fa:	a:va:
3.	a:fa:	a:va:
4.	a:fa:	a:va:
5.	a:fa:	a:va:
6.	a:fa:	a:va:
7.	a:fa:	a:va:
8.	a:fa:	a:va:
9.	a:fa:	a:va:
10.	a:fa:	a:va:
11.	a:fa:	a:va:
12.	a:fa:	a:va:
13.	a:fa:	a:va:
14.	a:fa:	a:va:
15.	a:fa:	a:va:
16.	a:fa:	a:va:
17.	a:fa:	a:va:
18.	a:fa:	a:va:
19.	a:fa:	a:va:
20.	a:fa:	a:va:

Liste 18.5

1.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
2.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
3.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
4.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
5.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
6.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
7.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
8.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
9.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
10.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
11.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
12.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
13.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
14.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
15.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
16.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
17.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
18.	u:fu:	u:v <u>u</u> :
19.	u:fu:	u:v<u>u</u>:
20.	u:fu:	u:v <u>u</u> :

Liste 18.6

1.	i:fi:	i:vi:
2.	i:fi:	i:vi:
3.	i:fi:	i:vi:
4.	i:fi:	i:vi:
5.	i:fi:	i:vi:
6.	i:fi:	i:vi:
7.	i:fi:	i:vi:
8.	i:fi:	i:vi:
9.	i:fi:	i:vi:
10.	i:fi:	i:vi:
11.	i:fi:	i:vi:
12.	i:fi:	i:vi:
13.	i:fi:	i:vi:
14.	i:fi:	i:vi:
15.	i:fi:	i:vi:
16.	i:fi:	i:vi:
17.	i:fi:	i:vi:
18.	i:fi:	i:vi:
19.	i:fi:	i:vi:
20.	i:fi:	i:vi:

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser vi bruker om bøker!

1. Det er en ny bok. (5)
2. Har du lest boken? (4)
3. Jeg bestilte boka fra bokhandelen. (5)
4. Jeg kjenner tittelen på boka, men ikke navnet på forfatteren. (10)
5. Hvem skrev den? (3)
6. Det er favorittboka mi. (4)
7. Jeg leste den som barn. (5)
8. Jeg lånte boka på biblioteket. (5)
9. Får jeg låne boka når du har lest den ut? (10)
10. Hvilken forfatter liker du best? (5)
11. Denne boka er veldig populær. (5)
12. Jeg leste den for lenge siden, men kan ikke huske slutten. (11)
13. Det er en interessant historie. (5)
14. Jeg liker å lese når jeg reiser med buss. (9)
15. Jeg får aldri tid til å lese ferdig den boka. (10)
16. Hvor mye koster boka? (4)
17. Det er salg i bokhandelen. (5)
18. Bøkene er altfor dyre. (4)
19. Husket du å levere tilbake boka på biblioteket? (8)
20. Jeg skal prøve å lese ut boka i helga. (9)
21. Vi skal gi ham ei bok i fødselsdagsgave. (8)
22. Biblioteket har mange nye bøker nå. (6)
23. Tror du jeg vil like den boka? (7)
24. Broren min sa den var god. (6)
25. Når du er ferdig med å lese boka må du sette den tilbake i bokhylla. (15)
26. Hun har skrevet mange spennende bøker, men denne er den beste. (11)
27. I avisar er det mange omtaler av bøker denne uka. (10)
28. Les den fort! (3)
29. Den er veldig spennende, men litt for lang. (8)

30. Hva leser du for tiden? (5)
31. Når jeg har lest den ut, kan du få låne den. (11)
32. Jeg leser alltid mye i sommerferien. (6)
33. Jeg liker å lese. (3)
34. Ikke glem å levere tilbake den lånte boka! (8)
35. Jeg har hatt boka en uke for lenge. (8)
36. Barna mine har lest alle bøkene i serien. (8)
37. Den nye boka hennes skal komme ut i neste uke. (10)
38. Jeg skal kjøpe den boka til deg. (7)
39. Jeg har tenkt å kjøpe den boka, men den er utsolgt.
40. Jeg har sett filmen, men jeg har ikke lest boka. (10)
41. Jeg skal lese første kapittel. (5)
42. Den var så spennende at jeg leste til langt på natt. (11)
43. Den er billigere å kjøpe i Bokklubben. (7)
44. Ikke glem boka di! (4)
45. Er du medlem av en bokklubb? (6)
46. Hvis du kan finne den boka i biblioteket, burde du låne den. (12)
47. Hvor mange ganger har du lest den boka? (8)
48. Hun er en av de mest populære forfattere i verden, men jeg har aldri lest noen av bøkene hennes. (19)
49. Har du ikke lest ut den boka ennå? (8)
50. Tror du jeg vil like den? (6)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 19

- **Fonemladet historie - [I], [J]** (ikke tilpasset)

- **Analytiske øvelser:**

- Liste 19.1 - initial [I]
- Liste 19.2 - initial [j]
- Liste 19.3 - initial [j] vs initial [I]
- Liste 19.4 - initial [t] vs initial [I]
- Liste 19.5 - initial [s] vs initial [I]
- Liste 19.6 - initial [d] vs initial [I]
- Liste 19.7 - final [d] vs final [I]
- Liste 19.8 - initial [n] vs initial [I]

- **Syntetiske øvelser:**

- **Fraser om skolen**
- **Spørsmål og svar** (ikke tilpasset)
- **Speech tracking**

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

L

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

J

Liste 19.1 - initial [l]

1. <u>LES</u>	ES
2. LØS	<u>ØS</u>
3. <u>LEK</u>	EK
4. <u>LIND</u>	INN
5. <u>LUR</u>	UR
6. LAV	<u>AV</u>
7. <u>LETT</u>	ETT
8. LAND	<u>AND</u>
9. LUND	<u>UNN</u>
10. <u>LATT</u>	AT
11. LØV	<u>ØV</u>
12. <u>LEGG</u>	EGG
13. LYR	<u>YR</u>
14. <u>LEI</u>	EI
15. LYST	<u>YST</u>
16. LUT	<u>UT</u>
17. LÅR	<u>ÅR</u>
18. <u>LOSS</u>	OSS
19. LÆR	<u>ER</u>
20. <u>LÅS</u>	ÅS

Liste 19.2 - initial [j]

1. JAG	<u>AG</u>
2. <u>JEKT</u>	EKT
3. JAKT	<u>AKT</u>
4. <u>JEG</u>	EI
5. JAKK	<u>AKK</u>
6. <u>JUR</u>	UR
7. GJETT	<u>ETT</u>
8. <u>JOD</u>	ODD
9. <u>JEVN</u>	EVN
10. <u>JORD</u>	ORD
11. JUL	<u>UL</u>
12. JÅL	<u>ÅL</u>
13. <u>GJÆR</u>	ER
14. GJØR	<u>ØR</u>
15. <u>GJENG</u>	ENG
16. GJES	<u>ES</u>
17. <u>GJØK</u>	ØK
18. GJET	<u>ET</u>
19. <u>GJALL</u>	ALL
20. <u>GI</u>	I

Liste 19.3 - initial [j] vs initial [l]

1. JAG	<u>LAG</u>
2. <u>JEKK</u>	LEKK
3. JAKT	<u>LAGT</u>
4. <u>JEG</u>	LEI
5. <u>JUR</u>	LUR
6. JOD	<u>LODD</u>
7. GJETT	<u>LETT</u>
8. JAKK	<u>LAKK</u>
9. <u>JEVN</u>	LEVN
10. JASS	<u>LASS</u>
11. <u>GJET</u>	LET
12. <u>GJELD</u>	LELL
13. GJEM	<u>LEM</u>
14. <u>GILD</u>	LILL
15. GJEST	<u>LEST</u>
16. GJETT	<u>LETT</u>
17. <u>GJÆR</u>	LÆR
18. <u>GJES</u>	LES
19. GJØK	<u>LØK</u>
20. GI	<u>LI</u>

Liste 19.4 - initial [t] vs initial [l]

1. <u>TAKT</u>	LAGT
2. TUR	<u>LUR</u>
3. TETT	<u>LETT</u>
4. <u>TAKK</u>	LAKK
5. <u>TI</u>	LI
6. TASS	<u>LASS</u>
7. <u>TET</u>	LET
8. TAR	<u>LAR</u>
9. <u>TEM</u>	LEM
10. TÆR	<u>LÆR</u>
11. <u>TEST</u>	LEST
12. <u>TAM</u>	LAM
13. <u>TÅR</u>	LÅR
14. TØFT	<u>LØFT</u>
15. TATT	<u>LATT</u>
16. <u>TE</u>	LE
17. TUT	<u>LUT</u>
18. <u>TYR</u>	LYR
19. <u>TAUS</u>	LAUS
20. TANN	<u>LAND</u>

Liste 19.5 - initial [s] vs initial [l]

1. <u>SI</u>	LI
2. <u>SUR</u>	LUR
3. <u>SÅR</u>	LÅR
4. SYR	<u>LYR</u>
5. SE	<u>LE</u>
6. SÆR	<u>LÆR</u>
7. <u>SAND</u>	LAND
8. SAUS	<u>LAUS</u>
9. <u>SANG</u>	LANG
10. SÅ	<u>LÅ</u>
11. SØNN	<u>LØNN</u>
12. SUT	<u>LUT</u>
13. <u>SETT</u>	LETT
14. <u>SØK</u>	LØK
15. SAG	<u>LAG</u>
16. <u>SIND</u>	LIND
17. SEI	<u>LEI</u>
18. <u>SATT</u>	LATT
19. <u>SUND</u>	LUND
20. SAM	<u>LAM</u>

Liste 19.6 - initial [d] vs initial [l]

1. DØV	LØV
2. DYR	LYR
3. DE	LI
4. DEG	LEI
5. DER	LÆR
6. DUR	LUR
7. DATT	LATT
8. DØS	LØS
9. DAM	LAM
10. DEM	LEM
11. DUM	LOM
12. DETT	LETT
13. DUSK	LUSK
14. DYST	LYST
15. DIN	LIN
16. DAG	LAG
17. DEKK	LEKK
18. DASS	LASS
19. DIKT	LIK
20. DOKK	LOKK

Liste 19.7 - final [d] vs final [l]

1. MIDD	MILD
2. SKADD	SKALL
3. POD	POLL
4. SPREDD	SPRELL
5. VIDD	VILL
6. FEDD	FELL
7. SPIDD	SPILL
8. LEDD	LELL
9. TYDD	TYLL
10. SPEDD	SPELL
11. ODD	OLL
12. SKJEDD	SKJELL
13. LIDD	LILL
14. SKRUDD	SKRULL
15. TIDD	TIL
16. SKUDD	SKULD
17. BYDD	BYLL
18. MØDD	MØLL
19. TRÅDD	TROLL
20. PRYD	PRYL

Liste 19.8 - initial [n] vs initial [l]

1. <u>NÆR</u>	LÆR
2. <u>NÅR</u>	LÅR
3. <u>NI</u>	LI
4. <u>NETT</u>	LETT
5. NAM	<u>LAM</u>
6. <u>NATT</u>	LATT
7. NEI	<u>LEI</u>
8. NEK	<u>LEK</u>
9. <u>NOT</u>	LOT
10. NES	<u>LES</u>
11. NEKT	<u>LEKT</u>
12. <u>NUT</u>	LUT
13. NAPP	<u>LAPP</u>
14. <u>NØS</u>	LØS
15. NEID	<u>LEID</u>
16. NØST	<u>LØST</u>
17. NED	<u>LED</u>
18. <u>NOK</u>	LOKK
19. <u>NY</u>	LY
20. NEST	<u>LEST</u>

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser om skolen!

1. Hun var læreren min i fjerde klasse.(7)
2. Hvilken barneskole gikk du på?(5)
3. Broren min går sisteåret på videregående skole.(7)
4. Husk å pusse tennene og kamme håret før du går på skolen!(12)
5. Skolen har fire nye lærere i år.(7)
6. Skolen har ny rektor i år.(6)
7. Hvor går sønnen din på skole?(6)
8. Tror du barn har det morsomt på skolen nå for tiden?(11)
9. Noen barn må ta skolebuss for å komme til skolen.(10)
10. Det er bare fem minutter å gå til skolen.(9)
11. Skolen slutter klokka 12 i dag.(6)
12. Alle lærerne skal på møte.(5)
13. Er du medlem av foreldreutvalget?(5)
14. Når slutter skolen på fredag?(5)
15. Elevene skal på leirskole neste uke.(6)
16. Min eldste datter skal begynne på skolen neste høst.(9)
17. Hvordan liker elevene den nye læreren sin?(7)
18. Den nye rektoren underviste ved skolen i fire år før hun ble rektor.(13)
19. Skoleferien starter om tre uker.(5)
20. Hvilket fag likte du best på skolen?(7)
21. Liker du den nye læreren din?(6)
22. Det er foreldremøte i morgen kveld.(6)
23. Nå for tiden heter det ikke klasseforstander, men kontaktlærer.(9)
24. Når begynner skolen om morgenen?(5)
25. Barna har en fin timeplan.(5)
26. Hvor gikk du på videregående skole (gymnaset)?(6)
27. Mange elever spiller i skolemusikkorps.(5)
28. Skolebiblioteket er godt besøkt av mange elever.(7)
29. Det er viktig at elevene leser mest mulig.(8)
30. Matematikk kan være vanskelig for noen elever. (7)

31. Noen trenger leksehjelp.(3)
32. Hva heter musikkklæreren?(3)
33. Hver vinter har elevene skidag.(5)
34. Det er viktig å bruke lokalmiljøet i undervisningen.(8)
35. Hun har undervist i skolen i tjue år.(8)
36. Læreryrket er fremdeles kvinnedominert.(4)
37. Elevene får tidlig undervisning i engelsk. (6)
38. Det er anledning til å velge og lære flere fremmedspråk på videregående skole.(13)
39. Karakterpresset kan være stort i videregående skole.(7)
40. I dag har alle rett til videregående opplæring.(8)
41. Forming og musikk har en stor plass i undervisningen. (9)
42. Datautstyr til alle elever koster mye.(6)
43. Det er litt av et ”puslespill” å legge timeplaner.(9)
44. Det er viktig med kvalifiserte lærere i skolen.(8)
45. Etter 12 års skolegang er mange elever skolelei.(8)
46. Før i tiden fikk de fleste vanligvis ikke mer skolegang enn 7 år.(13)
47. Mange ble undervist bare annenhver dag.(6)
48. Eksamensstiden er en spennende tid.(5)
49. Alle er glade når sommerferien kommer.(6)
50. Barn trenger lang sommerferie! (4)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 20

- **Fonemladet historie - [r]** (ikke tilpasset)
• (øvrige målfonemer ikke relevant for norsk)

- **Analytiske øvelser:**
- Liste 20.1 - initial [r]

- **Syntetiske øvelser:**
- **Fraser om dyr og kjæledyr**
- **Spørsmål og svar** (ikke tilpasset)
- **Speech tracking**

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

R

Liste 20.1 - initial [r]

1. <u>RA</u>	A
2. <u>RASK</u>	ASK
3. REIM	<u>EIM</u>
4. <u>ROM</u>	OM
5. RETT	<u>ETT</u>
6. REGN	<u>EGN</u>
7. <u>RAV</u>	AV
8. <u>RUTE</u>	UTE
9. <u>RENN</u>	ENN
10. RIS	<u>IS</u>
11. <u>RAK</u>	AK
12. <u>RAMME</u>	AMME
13. REI	<u>EI</u>
14. RØDE	<u>ØDE</u>
15. RYR	<u>YR</u>
16. <u>RØY</u>	ØY
17. <u>RE</u>	E
18. RI	<u>I</u>
19. <u>REM</u>	M
20. RAKE	<u>AKE</u>

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser om hva folk sier om dyr og kjæledyr!

1. Vi har nettopp kjøpt hund. (5)
2. Jeg skulle ønske de fikk stoppet den bikkja som bjeffer sånn.(11)
3. Vi tok med valpen til veterinären for å få vaksiner.(10)
4. Husket du å gi katten mat?(6)
5. Jeg hørte fuglene kvitre i treet utenfor kjøkkenvinduet.(8)
6. Gullfisken døde. (2)
7. Jeg går tur med hunden hver kveld før jeg legger meg.(11)
8. Katten lå på teppet foran peisen.(6)
9. De har tre siamesiske katter.(5)
10. Det koster mange penger å fore en slik stor hund.(10)
11. Katten jaget fuglene.(3)
12. Hunden jaget katten opp i et tre.(7)
13. Vi kan ha gullfisk i en bolle med vann.(9)
14. Gutten min ønsker seg en kattunge til fødselsdagen sin.(9)
15. På bondegården så vi sauher, griser og kyr.(8)
16. Hvem skal passe dyrene dine når du skal på ferie?(10)
17. Katten har vært savnet i flere dager.(7)
18. Har du ridd på hest noen gang?(7)
19. Bonden sanket inn sauene om høsten.(6)
20. Vi skal kjøpe en valp.(5)
21. Kyr må melkes morgen og kveld.(6)
22. Noen har slanger som kjæledyr.(5)
23. I dyrehagen kan vi se ville dyr.(7)
24. Hvis vi skynder oss kan vi få se at løvene får mat.(12)
25. Det er morsomt å betrakte apene i dyrehagen.(8)
26. Hunden gravde ned beinet sitt.(5)
27. Kattunger er blinde når de blir født.(7)
28. Hunden hennes ble 15 år gammel.(6)
29. En katt har ni liv.(5)
30. Hunden må vaskes.(3)
31. Hunden varsler når det kommer fremmede.(6)

32. Har du sett kenguru noen gang?(6)
33. Sauen får lam om våren.(5)
34. Lammene har småkrøllet ull.(4)
35. Papegøyer kan læres opp til å snakke. (7)
36. Undulater finnes i mange farger. (5)
37. Noen har eksotiske fisker i akvarium som hobby. (8)
38. Hunden er menneskets beste venn.(5)
39. Bjørn og ulv er rovdyr som får stadig større utbredelse.(10)
40. Bjørnunger ser ut som lekebamser.(5)
41. I noen områder av landet dreper bjørnen sauер.(8)
42. Rypa er hvit om vinteren.(5)
43. I skogen kan vi møte både rådyr og elg.(9)
44. Elgen er skogens konge.(4)
45. En kronhjort er et vakkert syn.(6)
46. Ekornene piler lekende oppover trestammen. (5)
47. Kråka er en åtselselfugl.(4)
48. Verdens minste fugl er en kolibri.(6)
49. Reinsdyr er flokkdyr.(3)
50. Når du kjører bil i mørket, må du passe deg for elg i veibanen.
(14)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 21

- **Fonemladet historie - [h]** (ikke tilpasset)

- **Analytiske øvelser:**

- Liste 21.1 - initial [h]
- Liste 21.2 - initial [f] vs initial [h]
- Liste 21.3 - initial [s] vs initial [h]
- Liste 21.4 - initial [sj] vs initial [h]
- Liste 21.5 - initial [t] vs initial [h]
- Liste 21.6 - initial [k] vs initial [h]

- **Syntetiske øvelser:**

- **Fraser om sport**
- **Fraser om å gå på butikken / i supermarkedet**
- **Spørsmål og svar** (ikke tilpasset)
- **Speech tracking**

FONEMLADET HISTORIE

Jeg skal lese en historie.

Du skal lytte etter en spesiell lyd.

Du har historien foran deg.

Ordene som har den lyden vi skal lytte etter er uthevet.

Prøv å følge med i teksten.

LYTT ETTER:

H

Liste 21.1 - initial [h]

1. HAN	<u>AND</u>
2. <u>HUN</u>	UNN
3. HER	<u>ER</u>
4. <u>HYR</u>	YR
5. <u>HATT</u>	AT
6. HEGG	<u>EGG</u>
7. <u>HAL</u>	AL
8. <u>HELT</u>	ELT
9. HALM	<u>ALM</u>
10. HES	<u>ES</u>
11. <u>HALV</u>	ALV
12. HØY	<u>ØY</u>
13. <u>HAV</u>	AV
14. <u>HEI</u>	EI
15. HELG	<u>ELG</u>
16. <u>HOPP</u>	OPP
17. HENDT	<u>ENDT</u>
18. HETS	<u>ETS</u>
19. <u>HUL</u>	UL
20. <u>HØR</u>	ØR

Liste 21.2 - initial [f] vs initial [h]

1. FAR	<u>HAR</u>
2. FØR	<u>HØR</u>
3. FARM	HARM
4. FERM	<u>HERM</u>
5. FAT	HAT
6. FIKK	HIKK
7. FÅR	<u>HÅR</u>
8. FELT	<u>HELT</u>
9. FUNN	HUN
10. FYR	<u>HYR</u>
11. FEI	HEI
12. FUL	HUL
13. FES	<u>HES</u>
14. FALM	<u>HALM</u>
15. FELG	HELG
16. FØY	<u>HØY</u>
17. FALL	HALL
18. FEI	HEI
19. FART	<u>HARDT</u>
20. FAST	HAST

Liste 21.3 - initial [s] vs initial [h]

1. <u>SANN</u>	HAN
2. SUND	<u>HUND</u>
3. <u>SATT</u>	HATT
4. SØK	<u>HØK</u>
5. <u>SULL</u>	HULL
6. SEKK	<u>HEKK</u>
7. SØR	<u>HØR</u>
8. SÅR	<u>HÅR</u>
9. <u>SYR</u>	HYR
10. <u>SEI</u>	HEI
11. <u>SULL</u>	HULL
12. SELG	<u>HELG</u>
13. <u>SAL</u>	HAL
14. SÆR	<u>HER</u>
15. SOPP	<u>HOPP</u>
16. <u>SENDT</u>	HENDT
17. SÅNN	<u>HÅND</u>
18. SI	<u>HI</u>
19. <u>SETT</u>	HETT
20. <u>SA</u>	HA

Liste 21.4 - initial [sj] vs initial [h]

1. SKI	<u>HI</u>
2. <u>SJAL</u>	HAL
3. SKJUL	<u>HUL</u>
4. SKJELL	<u>HELL</u>
5. <u>SKJÆR</u>	HER
6. SKJØR	<u>HØR</u>
7. <u>SKJEGG</u>	HEGG
8. SKJEMS	<u>HEMS</u>
9. SJEL	<u>HEL</u>
10. <u>SJØL</u>	HØL
11. <u>SJAKK</u>	HAKK
12. SJARM	<u>HARM</u>
13. <u>SJEKK</u>	HEKK
14. SKEI	<u>HEI</u>
15. <u>SJUK</u>	HUK
16. <u>SKJEV</u>	HEV
17. SJUSK	<u>HUSK</u>
18. <u>SKILL</u>	HILD
19. SKINN	<u>HIND</u>
20. <u>SKJOLD</u>	HOLD

Liste 21.5 - initial [t] vs initial [h]

1. <u>TOPP</u>	HOPP
2. <u>TAL</u>	HAL
3. TULL	<u>HULL</u>
4. TEKK	<u>HEKK</u>
5. <u>TYLL</u>	HYLL
6. TÆR	<u>HER</u>
7. <u>TI</u>	HI
8. TELL	<u>HELL</u>
9. TAKK	<u>HAKK</u>
10. <u>TUSK</u>	HUSK
11. TIL	<u>HLD</u>
12. <u>TARM</u>	HARM
13. <u>TIND</u>	HIND
14. <u>TETT</u>	HETT
15. TANN	<u>HAN</u>
16. <u>TÅR</u>	HÅR
17. TAST	<u>HAST</u>
18. TENT	<u>HENDT</u>
19. <u>TAR</u>	HAR
20. TYR	<u>HYR</u>

Liste 21.6 - initial [k] vs initial [h]

1. <u>KOPP</u>	HOPP
2. <u>KATT</u>	HATT
3. <u>KULL</u>	HULL
4. KAKK	<u>HAKK</u>
5. KUSK	<u>HUSK</u>
6. <u>KAST</u>	HAST
7. KORN	<u>HORN</u>
8. <u>KARM</u>	HARM
9. KAN	<u>HAN</u>
10. KÅR	<u>HÅR</u>
11. <u>KAR</u>	HAR
12. <u>KUN</u>	HUN
13. KALD	<u>HALL</u>
14. <u>KØY</u>	HØY
15. KAM	<u>HAM</u>
16. KURV	<u>HURV</u>
17. <u>KAV</u>	HAV
18. <u>KART</u>	HARDT
19. KOST	<u>HOST</u>
20. <u>KAI</u>	HAI

Setninger om forskjellige tema.

Du skal få høre setninger om et tema, for eksempel; ”hva man sier om været”.

Din oppgave er å gjenta så mye av setningen som du kan.

Oppfatter du bare ett eller to ord, gjenta disse.

Gjenta alt det du oppfatter.

Hvis det er vanskelig, prøv å bruke noe av hjelpestrategiene som for eksempel:

- Si det om igjen
- Si det om igjen sakte og tydelig
- Si det på en annen måte
- Gi meg et nøkkelord/ viktig ord
- Gi meg en ledetråd
- Skriv (fingerbokstaver) et nøkkelord
- Snakker du om?
- Sa du.....?

Fraser om sport!

1. Vi så fotballkamp på TV i går. (7)
2. Sønnen min skal på fotballtrening både fredag og lørdag. (9)
3. Vi skal kjøpe billetter til kampen på søndag. (9)
4. Fotballkampen begynner klokka to. (4)
5. Liker du volleyball? (3)
6. Vet du hva stillingen er? (5)
7. Jeg leser alltid sportssidene i avisens først. (7)
8. Så du kampen i går? (5)
9. Vi gikk glipp av begynnelsen av kampen. (7)
10. OL arrangeres hvert fjerde år. (5)
11. I 1994 arrangerte Norge De Olympiske Leker på Lillehammer. (9)
12. Vinteridretten står sterkt i Norge. (5)
13. Nasjonalsangen ble spilt før kampen. (5)
14. I slalåm og utfør er det hundredels sekunder som teller. (10)
15. Skøytesporten har færre tilhengere nå enn i 60-årene. (8)
16. Nordmenn er født med ski på beina! (7)
17. Langrennsløpere trener hele året. (4)
18. Landslaget bør ha en dyktig trener. (6)
19. Å løpe maraton er krevende. (5)
20. Vi så kunstløp på TV i går. (7)
21. I håndball skåres det flere mål enn i fotball. (9)
22. Damehåndball er populært. (3)
23. Golf er en kostbar sport. (5)
24. Kampen er over! (3)
25. Vi går for gull! (4)
26. Noen av verdens beste løpere kommer fra Kenya og Etiopia. (10)
27. Han skal delta i Norgesmesterskapet. (5)
28. Vi vatn! (2)
29. Norge ble blant de to beste. (6)
30. Fjellklatrere bestiger de brattest fjell. (5)
31. Å klatre i isfosser er en farlig sport. (8)

32. Norge har gjort det godt i curling. (7)
33. Jeg liker å svømme! (4)
34. Bordtennis krever rask reaksjonsevne. (4)
35. Hvem er verdensmester i ishockey? (5)
36. Jeg trenger nye ski! (4)
37. Det er vanskelig å smøre ski. (6)
38. Dykkere bør ha dykkersertifikat.(4)
39. Kongen liker å seile. (4)
40. Kong Olav vant OL i seiling. (6)
41. Cricket er en engelsk sport. (5)
42. Birkebeiner-rennet går fra Rena til Lillehammer. (6)
43. Sykkelrittet går i Frankrike. (4)
44. Kulekjøring er en ganske ny idrettsgren. (6)
45. Spydkasting krever stor styrke. (4)
46. Roing er en lagssport. (4)
47. Landslaget i hopp gjord det godt sist vinter. (8)
48. Sportskommentatorer er rappkjefte. (3)
49. Skiskyting er en flott idrettsgren. (5)
50. Hvor var du da Oddvar Brå brakk staven? (8)

Fraser om å gå på butikken / i supermarketet!

1. Vi handler vanligvis fredag ettermiddag. (5)
2. Butikken er åpen til klokken 22 på hverdager. (7)
3. Noen butikker har søndagsåpent. (4)
4. Det er på tilbud denne uka. (6)
5. Det er lang kø ved kassen, (6)
6. Skal du betale med kort eller kontant? (7)
7. Parkeringsplassen er full! (3)
8. Jeg må ha en handlevogn. (5)
9. Skal du ha bæreposer? (4)
10. Ikke glem vekslepengene! (3)
11. Bananer og appelsiner er på tilbud.(6)
12. Når åpner butikken? (3)
13. Det er tomt for handlevogner. (5)
14. Jeg skal kjøpe grillkjøtt. (4)
15. Jeg skal bare ha melk og brød. (7)
16. Vil du ha en smaksprøve?)5)
17. Jeg har en lang huskeliste. (5)
18. Hva skal vi kjøpe til middag?(6)
19. Grønnsaksavdelingen er full av fargerike grønnsaker. (7)
20. Jeg kjøpte fersk fisk i fiskediskken. (6)
21. Vær så god! (3)
22. Kaffen finner du i øverste hylle! (6)
23. Hvor mange hektoskal du ha? (6)
24. Det ble litt over 200 gram. (6)
25. Vil du ha kvitteringen? (4)
26. Hvor mange bæreposer vil du ha? (6)
27. Prisene er høye i denne butikken. (6)
28. Du kan få stå foran meg i køen. (8)
29. Jeg kjøpte to pakker til prisen for en. (8)
30. Det er tomt for sjokoladeis i fryseren. (7)
31. Hvis du skynder deg rekker du å handle før det stenger. (11)

32. Jeg så tilbudet i annonsen. (5)
33. Grillet kylling er på tilbud. (5)
34. Rekene er billige denne uka. (5)
35. Butikken er kjent for sine delikatesser. (6)
36. jeg ønsker meg biff! (4)
37. Vi må kjøpe mer pålegg. (5)
38. Jeg har deltidsjobb. (3)
39. Jeg fant ikke alt som sto på listen. (8)
40. Det var ingen ansatte å spørre. (6)
41. I middagstiden er det mange som handler. (7)
42. Har du medlemskort? (3)
43. Trenger du hjelp? (3)
44. Vi handler hver dag. (4)
45. Hvilken pizza skal vi kjøpe? (5)
46. Kjøttdeigen er for fet! (4)
47. Pakken er gått ut på dato. (6)
48. Butikken fører mange frosne produkter. (5)
49. Det lukter godt av ferske bakervarer. (6)
50. Fisken er ikke alltid fersk nok. (6)

Speech tracking

Jeg leser en setning.

Du skal prøve å gjenta så riktig som mulig.

Dersom du sier ett eller flere ord feil, vil jeg gjenta ordet en gang til,
slik at du får en ny sjanse.

Vi holder på til alle ord blir riktige.

Leksjon 1 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [s]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 1.1 - initial [s]						
• Liste 1.2 - final [s]						
• Liste 1.3 - initial [s] vs [l]						
• Liste 1.4 - initial [sp] vs [p]						
• Liste 1.5 - initial [sk] vs [k]						
• Liste 1.6 - initial [st] vs [t]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Synex 1 - Tall 1 - 10						
• Synex 2 - Tall 1 - 20						
• Synex 3 - Tall 1 - 100						
• Synex 4 - Tallrekker						
• Synex 5 - Kjente datoer						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 2 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [n]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 2.1 - initial [n]						
• Liste 2.2 - final [n]						
• Liste 2.3 - initial [s] vs [n]						
• Liste 2.4 - final [s] vs [n]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Synex 6 - Kjente datoer						
• Synex 7 - Kjente datoer						
• Synex 8 - Kjente datoer						
• The Barrier Game						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 3 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [t]						
• Analytiske øvelser:						
• Liste 3.1 - initial [t]						
• Liste 3.2 - final [t]						
• Liste 3.3 - final [t] vs final [n]						
• Liste 3.4 - initial [t] vs initial [n]						
• Liste 3.5 - final [s] vs final [t]						
• Liste 3.6 - initial [s] vs initial [t]						
• Syntetiske øvelser:						
• Synex 9 - Navn og årstall - Del 1						
• Synex 10 - Navn og årstall - Del 2						
• Synex 11 - Spille kort						
• The Barrier Game						
• Speech tracking						

Leksjon 4 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [d]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 4.1 - initial [d]						
• Liste 4.2 - final [d]						
• Liste 4.3 - initial [d] vs initial [s]						
• Liste 4.4 - final [d] vs final [s]						
• Liste 4.5 - final [d] vs final [n]						
• Liste 4.6 - initial [d] vs initial [n]						
• Liste 4.7 - final [d] vs final [t]						
• Liste 4.8 - initial [d] vs initial [t]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Synex 12 - Spille kort - Del 1						
• Synex 13 - Spille kor - Del 2						
• The Barrier Game						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 5 - Navn:.....

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [a:]						
• Analytiske øvelser:						
• Mediale konsonanter:						
• Liste 5.1 - 2 alternativer /a: na:/ vs /a:sa:/						
• Liste 5.2 - 3 alt. /a: na:/ vs /a:sa:/ vs /a:da:/						
• Liste 5.3 - 4 alt. /a: na:/ vs /a:sa:/ vs /a:da:/ vs /a:ta:/						
• Finale konsonanter:						
• Liste 5.4 - 2 alt. /a:n/ vs /a:s/						
• Liste 5.5 - 3 alt. /a:n/ vs /a:s/ vs /a:d/						
• Liste 5.6 - 4 alt. /a:n/ vs /a:s/ vs/a:d/ vs /a:t/						
• Syntetiske øvelser:						
• Spørsmål og svar						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 6 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [i:]						
• Analytiske øvelser:						
• Liste 6.1 - [i:] vs [a:]						
• Liste 6.2 - analyse a/i [a:] vs [i:]						
• Mediale konsonanter:						
• Liste 6.3 - 2 alternativer /i: ni:/ vs /i: si/						
• Liste 6.4 - 3 alt. /i: ni:/ vs /i:si:/ vs /i: di:/ vs /i:ti:/						
• Liste 6.5 - 4 alt /i: ni:/ vs /i:si:/ vs /i: di:/ vs /i:ti:/						
• Finale konsonanter						
• Liste 6.6 - 2 alt./i: n/ vs /i:s/						
• Liste 6.7 - 3 alt./i: n/ vs /i:s/ vs /i:d/						
• Liste 6.8 - 4 alt./i: n/ vs /i:s/ vs /i:d/ vs /i:t/						
• Syntetiske øvelser:						
• Spørsmål og svar						
• Speech tracking						

Leksjon 7 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [å:]						
• Analytiske øvelser:						
• Liste 7.1 [i:] vs [å:]						
• Liste 7.2 [a:] vs [å:]						
• Mediale konsonanter:						
• Liste 7.3 - 2 alternativer /å: nå:/ vs /å: så:/						
• Liste 7.4 - 3 alt. /å: nå:/ vs /å:så:/ vs /å:då						
• Liste 7.5 - 4 alt. /å: nå:/ vs /å:så:/ vs /å:då:/ vs /å:tå:/						
• Finale konsonanter						
• Liste 7.6 - 2alt. /å: n/ vs /å:s						
• Liste 7.7 - 3alt - /å: n/ vs /å:s/ vs /å:d/ vs /å:t/						
• Syntetiske øvelser:						
• Spørsmål og svar						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 8 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [a]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 8.1 - [i:] vs [a]						
• Liste 8.2 - [å:] vs [a]						
• Liste 8.3 - [a:] vs [a]						
• Liste 8.4 - [a] vs [a:], [i:] og [o:]						
• 8.5 Test fravær/tilstedeværelse av [s]? - initial &/or final [s]?						
• 8.6 Test har ordet [a:], [o:], [i:] i seg ?						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Spørsmål og svar						
• Speech tracking						

Leksjon 9 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [i]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 9.1 - [a:] vs [i]						
• Liste 9.2 - [å] vs [i]						
• Liste 9.3 - [i:] vs [i]						
• Liste 9.4 - [i] vs [a:], [i:], [å:] - hvor er kort i?						
• Setningsmatriser						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser vi bruker om været • Fraser vi bruker om dager, måneder og datoer • Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 10 - Navn:

Dato	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [å]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 10.1 - [a:] vs [å:]						
• Liste 10.2 - [i:] vs [å]						
• Liste 10.3 - [å:] vs [å]						
• Liste 10.4 - [å] vs [a:], [i:], [å:] - hvor er kort å?						
• Setningsmatriser						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser vi bruker om ferie						
• Fraser vi bruker om penger						
• Speech tracking						

Leksjon 11 - Navn:.....

Dato	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [m]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 11.1 - final [m]						
• Liste 11.2 - initial [m]						
• Liste 11.3 - final [p]						
• Liste 11.4 - initial [p]						
• Liste 11.5 - final [p] vs [m]						
• Liste 11.6 - initial [p] vs [m]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser om vi bruker om tid						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset)						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 12 - Navn:.....

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [b]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 12.1 - initial [b]						
• Liste 12.2 - final [b] vs [m]						
• Liste 12.3 - initial [b] vs [m]						
• Liste 12.4 - initial [b] vs [p]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser om mat						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset)						
• Speech tracking						

Leksjon 13 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [sj]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 13.1 - initial [sj]						
• Liste 13.2 - final [n] vs [sj]						
• Liste 13.3 - initial [n] vs [sj]						
• Liste 13.4 - final [d] vs [sj] - (lydkombinasjonen ikke relevant for norsk)						
• Liste 13.5 - initial [d] vs [sj]						
• Liste 13.6 - final [t] vs [sj]						
• Liste 13.7 - initial [t] vs [sj]						
• Liste 13.8 - final [s] vs [sj]						
• Liste 13.9 - initial [s] vs [sj]						
• Liste 13.10 - initial [t] vs [s] vs [sj]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser vi bruker om lesing						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset)						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 14-15-16 er uaktuelle da de inneholder stemt [z]

- Navn:.....

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [s]						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
•						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser vi bruker om reising						
• Fraser vi bruker om å gå på						
• kino						
• Fraser om klær						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset)						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved

Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 17 - Navn:

Fonemladet historie - [k], [g], [ng]- (ikke tilpasset)	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 17.1 - final [k], [g], [ng] i /a:K/ (kopi fra Auditrain)						
• Liste 17.2 - final [k], [g], [ng] i /u:K/ (kopi fra Auditrain)						
• Liste 17.3 - final [k], [g], [ng] i /i:K/ (kopi fra A)						
• Liste 17.4 - medial [k], [g], [ng] i /a: Ka:/ (kopi fra A)						
• Liste 17.5 - medial [k], [g], [ng] i /u: Ku:/ (kopi fra A)						
• Liste 17.6 - medial [k], [g], [ng] i /i: Ki:/ (kopi fra A)						
• Liste 17.7 - final [k] vs [g]						
• Liste 17.8 - final [k] vs [g] vs [ng]						
• Liste 17.9 - initial [k] vs [g]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser om utfylling av skjema						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset)						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 18 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [v], [f] (ikke tilpasset)						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 18.1 - initial [f]						
• Liste 18.2 - initial [v]						
• Liste 18.3 - initial [f] vs [v]						
• Liste 18.4 - medial [f] vs [v] i /a.Ka:/ (kopi fra Audit.)						
• Liste 18.5 - medial [f] vs [v] i u.Ku:/ (kopi fra Audit.)						
• Liste 18.6 - medial [f] vs [v] i /i.Ki:/ (kopi fra Audit.)						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser om bøker						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset)						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 19 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [ɪ], [j] (ikke tilpasset)						
• Analytiske øvelser:						
• Liste 19.1 - initial [ɪ]						
• Liste 19.2 - initial [j]						
• Liste 19.3 - initial [j] vs initial [ɪ]						
• Liste 19.4 - initial [t] vs initial [ɪ]						
• Liste 19.5 - initial [s] vs initial [ɪ]						
• Liste 19.6 - initial [d] vs initial [ɪ]						
• Liste 19.7 - final [d] vs final [ɪ]						
• Liste 19.8 - initial [n] vs initial [ɪ]						
• Syntetiske øvelser:						
• Fraser om skolen						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset)						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

Leksjon 20 - Navn:

**Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter**

Leksjon 21 - Navn:

	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar	Dato	Kommentar
• Fonemladet historie - [h]						
• (ikke tilpasset)						
• <u>Analytiske øvelser:</u>						
• Liste 21.1 - initial [h]						
• Liste 21.2 - initial [f] vs initial [h]						
• Liste 21.3 - initial [s] vs initial [h]						
• Liste 21.4 - initial [sj] vs initial [h]						
• Liste 21.5 - initial [t] vs initial [h]						
• Liste 21.6 - initial [k] vs initial [h]						
• <u>Syntetiske øvelser:</u>						
• Fraser om sport						
• Fraser om å gå på butikken/ i supermarketdet						
• Spørsmål og svar (ikke tilpasset						
• Speech tracking						

Geoff Plant: "Auditrain" tilpasset til norsk ved
Kari E. Neeb, Møller kompetansesenter og Marion I. Eriksen. Logopedisk senter

[B] vs [D]

1. bur	dur
2. bær	dær
3. bra	dra
4. busk	dusk
5. bann	dann
6. bunk	dunk
7. bill	dill
8. ball	dall
9. bytt	dytt
10. bau	dau
11. ber	der
12. besk	desk
13. bin	din
14. bæ	dæ
15. bår	dår
16. byr	dyr
17. bækk	dækk
18. bar	dar
19. bord	dor
20. band	dann

[B] vs [G]

1. be	ge
2. bast	gast
3. bang	gang
4. bla	glad
5. ble	gle
6. blod	glo
7. bli	gli
8. ba	ga
9. blø	glø
10. bra	gra
11. bo	god
12. brøt	grøt
13. bre	gre
14. brann	grann
15. bom	gom
16. bru	gru
17. bass	gass
18. bår	går
19. bakk	gakk
20. bal	gal

[B] vs [V]

1. be	ved
2. bil	hvil
3. bill	vill
4. bar	var
5. båt	våt
6. bekk	vekk
7. band	vann
8. batt	vatt
9. båss	vooss
10. bær	vær
11. ball	vald
12. ber	ver
13. bin	vin
14. bård	vår
15. bækk	vække
16. bask	vask
17. best	vest
18. by	vy
19. belg	velg
20. bisk	visk

[D] vs [G]

1. dal	gal
2. drønn	grønn
3. datt	gatt
4. dra	gra
5. vått	gått
6. dram	gram
7. ditt	ritt
8. där	går
9. dass	gass
10. där	går
11. dull	gull
12. det	ge
13. diss	giss
14. dokk	gokk
15. dasse	gasse
16. dane	gane
17. domme	gomme
18. dreie	greie
19. drue	grue
20. disse	gisse

[d] vs [n]

1. di	ni
2. dam	nam
3. do	no
4. du	nu
5. dæ	næ
6. då	nå
7. det	ned
8. dass	nass
9. datt	natt
10. dill	nill
11. dær	nær
12. dusk	nusk
13. dytt	nytt
14. der	ner
15. där	når
16. dor	nord
17. dal	nal
18. dett	nett
19. dull	null
20. dokk	nok

[e] vs [ø]

1. selv	sølv
2. fler	flør
3. kjel	kjøl
4. send	sønn
5. ber	bør
6. lev	løv
7. kler	klør
8. lek	løk
9. med	mø
10. merke	mørke
11. neste	nøste
12. rester	røster
13. renne	rønne
14. tenne	tønne
15. gler	glør
16. mer	mør
17. stev	støv
18. ble	blø
19. spre	sprø
20. ser	sør

[e] vs [ø]

1. est	øst
2. el	øl
3. eks	øks
4. ev	øv
5. ek	øk
6. era	øra

[F] vs [B]

1. far	bar
2. fly	bly
3. fra	bra
4. fusk	busk
5. fårr	bårr
6. flikk	blikk
7. fast	bast
8. fort	bort
9. fang	bang
10. fær	bær
11. fest	best
12. fin	bin
13. fått	bått
14. fisk	bisk
15. fill	bill
16. fot	bot
17. får	bår
18. fli	bli
19. flo	blo
20. fred	bre

[F] vs [S]

1. fang	sang
2. fin	sin
3. får	sår
4. flott	slott
5. fill	sild
6. falt	salt
7. fli	sli
8. fatt	satt
9. fått	sått
10. filt	silt
11. felt	selt
12. fei	sei
13. fot	sot
14. fånn	sånn
15. flett	slett
16. flikk	slikk
17. fort	sort
18. fær	sær
19. flo	slo
20. flakk	slakk

[F] vs [T]

1. fær	tær
2. først	tørst
3. fang	tang
4. frykt	trykt
5. far	tar
6. fatt	tatt
7. fast	tast
8. fest	test
9. finn	tinn
10. får	tår
11. fatt	tatt
12. fått	tått
13. filt	tilt
14. felt	telt
15. fånn	tånn
16. frill	trill
17. fru	tru
18. fyn	tyn
19. fyr	tyr
20. fyll	tyll

[K] vs [G]

1. kå	gå
2. kram	gram
3. kurr	gurr
4. kår	går
5. kir	gir
6. kull	gull
7. kakk	gakk
8. kiss	giss
9. katt	gatt
10. kran	gran
11. kast	gast
12. kent	gent
13. kitt	gitt
14. ko	go
15. kom	gom
16. kold	gold
17. kamme	gamme
18. kasse	gasse
19. kisse	gisse
20. komme	gomme

[K] vs [P]

1. kål	pål
2. kant	pant
3. kram	pram
4. kurr	purr
5. kir	pir
6. kald	pall
7. kå	på
8. kung	pung
9. kull	pull
10. kåpp	påpp
11. kakk	pakk
12. kam	pam
13. kar	par
14. kilt	pilt
15. kor	por
16. katt	patt
17. kiss	piss
18. kur	pur
19. king	ping
20. kåst	post

[k] vs [t]

1. kom	tom
2. kull	tull
3. kran	tran
4. kopp	topp
5. kakk	takk
6. kam	tam
7. kar	tar
8. kilt	tilt
9. kor	tor
10. kø	tøh
11. kald	tall
12. katt	tatt
13. kår	tår
14. kim	tim
15. kiss	tiss
16. kur	tur
17. kan	tann
18. kusk	tusk
19. kone	tone
20. kamme	tamme

[k] vs [t] finalt

1. rakk	ratt
2. takk	tatt
3. tikk	titt
4. tok	tot
5. sakk	satt
6. sækk	sætt
7. råkk	rått
8. rekk	rett
9. lek	let
10. sekk	sett
11. vækk	vætt
12. makk	matt
13. hakk	hatt
14. såkk	sått
15. bok	bot
16. drakk	dratt
17. sprakk	spratt
18. lakk	latt
19. pakk	patt
20. skakk	skatt

[L] vs [N]

1. lei	nei
2. lam	nam
3. lag	nag
4. li	ni
5. latt	natt
6. lå	nå
7. lot	not
8. ler	ner
9. led	ned
10. lest	nest
11. ly	ny
12. lær	nær
13. låv	nåv
14. lett	nett
15. lell	nell
16. lår	når
17. lem	nem
18. lup	nup
19. lea	nea
20. les	nes

[l] vs [v]

1. lin	vin
2. låss	våss
3. land	vann
4. linn	vinn
5. løs	vås
6. lår	vår
7. lev	vev
8. lønn	vønn
9. liv	viv
10. lass	vass
11. lek	vek
12. lakk	våk
13. låve	våve

[M] vs [N]

1. mi	ni
2. mor	nord
3. matt	natt
4. må	nå
5. mot	not
6. mal	nal
7. mil	nil
8. mål	nål
9. mer	ner
10. med	ned
11. mest	nest
12. my	ny
13. miks	niks
14. maske	naske
15. matte	natte
16. myse	nyse
17. miste	niste
18. meie	neie
19. møye	nøye
20. melde	nelle

[s] vs [skj/sj]

1.	sy	sky
2.	se	skje
3.	sal	sjal
4.	søt	skjøt
5.	sild	skill
6.	sel	sjel
7.	sekk	sjekk
8.	sau	sjau
9.	sikk	skikk
10.	sagt	sjakt
11.	sønn	skjønn
12.	sinn	skinn
13.	ser	skjer
14.	sø	sjø
15.	sold	skjold
16.	sakk	sjakk
17.	sip	skip
18.	sikt	skikt
19.	sinke	skinke
20.	sorte	skjorte

[sj] vs [kj]

1. skjær	kjær
2. skjør	kjør
3. ski	ki
4. sjøl	kjøl
5. sjel	kjel
6. skill	kill
7. skje	kje
8. skinn	kinn
9. skjenn	kjenn
10. skikk	kikk
11. skjerv	kjerv
12. sjekk	kjekk
13. skitt	kitt
14. skjønn	kjønn
15. skilt	kilt
16. skip	kip
17. skjede	kjede
18. skille	kille
19. skjenne	kjenne
20. skjøre	kjøre

Initial [kj]

1. kjær	er
2. kjør	ør
3. ki	i
4. kjøl	øl
5. kjel	el
6. kill	ill
7. kje	e
8. kinn	inn
9. kjenn	enn
10. kjake	ake
11. kjeks	eks
12. kjake	ake
13. kikke	ikke
14. kjem	m
15. kjærr	r
16. Kiel	il
17. kjød	ød
18. kjøtt	ødt
19. kile	ile
20. kis	is

[T] vs [P]

1. tå	på
2. trikk	prikk
3. tung	pung
4. tang	pang
5. tull	pull
6. topp	popp
7. takk	pakk
8. tam	pam
9. tar	par
10. tilt	pilt
11. tor	por
12. tøh	pø
13. tall	pall
14. tatt	patt
15. tiss	piss
16. tur	pur
17. tirr	pirr
18. ting	ping
19. tank	pank
20. tass	pass

[V] vs [M]

1. vi	mi
2. vett	mett
3. wok	måkk
4. viss	miss
5. vask	mask
6. vest	mest
7. vår	mår
8. vatt	matt
9. vær	mær
10. wap	mapp
11. vætt	mætt
12. ved	med
13. vaske	maske
14. ville	mille
15. vasse	masse
16. ville	mille
17. være	mære
18. visse	misse
19. vaken	maken
20. vette	mette

[V] vs [N]

1. vi	ni
2. vett	nett
3. wok	nok
4. viss	niss
5. vask	nask
6. vest	nest
7. vår	når
8. vatt	natt
9. vær	nær
10. wap	napp
11. vætt	nætt
12. ved	ned
13. vaske	naske
14. vise	nise
15. vasse	nasse
16. ville	nille
17. være	nære
18. visse	nisse
19. vaken	naken
20. vette	nette

[æ] vs [ø]

1. æl	øl
2. æks	øks
3. æv	øv
4. æra	øra
5. ære	øre
6. æst	øst
7. æse	øse
8. ærk	ørk
9. ægle	øgle

Småord

1. for	21. mørk
2. til	22. sterk
3. av	23. kamp
4. sol	24. kom
5. på	25. ramp
6. vil	26. hit
7. må	27. dit
8. skal	28. der
9. dit	29. dill
10. rop	30. da
11. mål	31. den
12. sil	32. bar
13. rask	33. knopp
14. sur	34. dur
15. blid	35. bil
16. sild	36. moms
17. svak	37. lytt
18. salg	38. svik
19. salt	39. litt
20. lys	40. mer

Den er laget til de gode som mestrer mye. Den er uten logikk og system og består av småord, hvor de må bruke sin analytiske evne for virkelig å oppfatte ordet.

Bruk: Brukeren skal bare lytte og gjenta. Ikke ha tilgang på lista for visuell støtte.

Lytt ut om to ord er; Like eller forskjellige.

Svar lik eller forskjellig.

		Riktig
Mil	Mål	
Mil	Mil	
Pære	Pore	
Pil	Pål	
Tær	Tor	
Bil	Bål	
Nord	Nær	
Nær	Nær	
Vik	Våk	
Blå	Bly	
Stor	Stær	
Råk	Rik	
Råk	Råk	
Pol	Pæl	
Is	Ås	
Til	Tolv	
Hvor	Hvor	
Ri	Rov	
Bor	Bær	

Lytt ut om to ord er; Like eller forskjellige.

Jeg skal si to ord. Fortell meg om det er samme ord to ganger eller to forskjellige ord.

Svar lik/forskjellig eller gjenta ordene om du kan.

		Riktig
Elg	Lundefugl	
Flodhest	Prestekrager	
Tekanne	Tekanne	
Ost	Tulipaner	
Speilegg	Julenisse	
Tog	Tog	
Nesehorn	Lekebutikk	
Båt	Paraply	
Tran	Tran	
Snøball	Spekeskinke	
Leopardunge	Leopardunge	
Bil	Lenestol	
Mat	Bokhylle	
Bokfink	Filmfremviser	
Kaktus	Badekar	

Skjelne ord av forskjellig lengde.

Jeg sier to ord, du skal si hvilket ord som er lengst. Første eller andre, eller pek under.

Dersom du greier det kan du gjenta det lengste ordet.

		Riktig
Leopardunge	Lov 4 stavelsr	
Fotoapparat	Gris	
Feil	Solformørkelse	
Stjernehimmelen	Bok	
Mest	Gymnastikktimen	
Bord	Prestekrager 3 stavelsr	
Julenisse	Menn	
Tøy	Perlekjeder	
Lekebutikk	Del	
Svak	Spekeskinke	
Kjær	Lundefugl 2 stavelsr	
Konfekteske	Tiltak	
Elefant	Frisk	
Dugnad	Filmfremviser	
Paraply	Ovn	
Storseilet	Stolben 1 stavelse	
Tynn	Lintråd	
Femkant	Grusomhet	
Munnsår	Hav	
Streng	Rådhus	

Identifisere ord etter stavelser

Jeg skal lese tre ord for deg, så sier jeg et av de, hvilket?

Svar med å gjenta ordet dersom du får det til, hvis ikke, pek:

			Riktig
Tog	<u>Magasin</u>	Flyktningestatus	
Natt	Ukeblad	Uomgjengelig	
Kurv	Politi	<u>Fotoapparat</u>	
<u>Tid</u>	Telefon	Intelligenstest	
Dag	<u>Tulipan</u>	Kvalitetskontroll	
Egg	Regjering	<u>Argumentasjon</u>	
Gård	<u>Favoritt</u>	Organisasjon	
Foss	årsoppgjør	<u>Anbefalingsbrev</u>	
Sand	<u>Sommertid</u>	Partifunksjonær	
<u>Plan</u>	Posisjon	Komposisjon	
Lås	<u>Permisjon</u>	Forutsetningen	
Båt	Konklusjon	<u>Forskningsdirektør</u>	
Venn	<u>General</u>	Vårkatalogen	
<u>Fin</u>	Kontrollør	Pressefotograf	
Ovn	<u>Kvalitet</u>	overproduksjon	

Høre kontrasten mellom vokalene, /i/, /å/, /o/.

Jeg leser begge setningene først, deretter gjentar jeg den ene, hvilken?
Svar med første/siste, eller pek.

	Riktig
<u>Mona blåser på såret.</u>	
Iver fisker hvitting.	
<u>Tove så en frosk som hoppet.</u>	
Simen rister sinte Ingvild.	
Store Bård hopper på bordet.	
<u>Lille Lise sitter stille.</u>	
Tor bråker på loftet.	
<u>Ingrid lister seg inn.</u>	
<u>Åsta går på tå over golvet.</u>	
Ida spikker fliser til ilden.	
<u>Pål sover godt på låven.</u>	
Iver liker sild i dill.	
Tom roter i bøttekottet.	
<u>Siri gir fisken til Ida.</u>	
<u>Ola låner båt på Lophavet.</u>	
Inge triller piller i Berlin.	
<u>Tåka lå grå over vågen.</u>	
Liv finner vill rips i Ribe.	

Konsonantanalyse /s/, /n/

Du har en liste med ordpar forran deg. Jeg leser begge ordene og gjentar så et av dem.

Hvilket ord sier jeg - gjenta ordet om du kan eller pek:

		Riktig
<u>Søk</u>	Øk	
<u>Sånn</u>	Ånd	
Si	I	
<u>Sagn</u>	Agn	
Sår	År	
Nett	Ett	
<u>Nikke</u>	Ikke	
<u>Neie</u>	Eie	
Nord	Ord	
Narr	arr	

Konsonantanalyse /d/, /t/

Du har en liste med ordpar foran deg. Jeg leser begge ordene og gjentar så et av dem.

Hvilket ord sier jeg - gjenta ordet om du kan eller pek:

		Riktig
<u>Døv</u>	Øv	
<u>Der</u>	Er	
Dorm	<u>Orm</u>	
Dør	<u>Ør</u>	
<u>Deg</u>	Ei	
Tett	<u>Ett</u>	
Tikke	<u>Ikke</u>	
<u>Tog</u>	Og	
<u>Trist</u>	Rist	
<u>Tung</u>	ung	

Konsonantanalyse /g/, /p/

Du har en liste med ordpar forran deg. Jeg leser begge ordene og gjentar så et av dem.

Hvilket ord sier jeg - gjenta ordet om du kan eller pek:

		Riktig
Gås	<u>Å</u> s	
<u>Grei</u>	Rei	
Gunn	<u>U</u> nn	
Gå	<u>Å</u>	
<u>Gul</u>	Ul	
Pil	Il	
Pål	<u>Å</u> l	
Panne	<u>An</u> ne	
<u>Pek</u>	Ek	
Potte	<u>å</u> tte	

Hvilket bilde passer til setningen

Jeg leser en setning, du peker på rett bilde

	Bilde 1	Bilde 2
Damen ligger og leser		
Legen lytter på mannen		
Kaffen er varm		
Kattene er i kurven		
Jenta fyller bensin		

Forstår du hva jeg spør om?

Jeg sier en setning, du skal svare på det jeg spør om:

Eksempel: Heter du Ola?

Svar: ”nei”

	Rett	Feil
Hvilken farge har rødvin?		
Er blåbær blå?		
Hva er $2+2$?		
Hvilken dag er det i dag?		
Hva er hovedstaden i Norge?		

Skjelne ord med trykk på.

Ett eller flere ord er betont/har et ekstra trykk, hvilke?
Sett strek eller pek.

	Riktig
<u>Hvordan</u> visste du svaret?	
Du må <u>høre</u> på meg	
<u>Jeg</u> vil gå på kino	
Jeg er så trett om <u>kvelden</u>	
<u>Jeg</u> liker våren best	
Vær så snill å bli med <u>meg</u>	
Har <u>du</u> noen gang drukket <u>iskaffe</u> ?	
Ta den med til <u>meg</u> i morgen	
<u>Den</u> mannen er <u>underlig</u>	
<u>Hvorfor</u> er du så <u>urolig</u>	

Spørsmål eller fortellende setning?

Sier jeg setningen som et spørsmål eller en fortellende setning?

Svar spørsmål eller fortelling.

Ved spørsmål vil tonefallet mitt gå oppover mot slutten.

Eksempel : "borte"

	Riktig
Fotografen er der borte.	
Han er ikke alene?	
Han tror det ikke lar seg gjøre.	
Du venter på hjørnet?	
Det er TV i kveld?	
Du kommer til å sovne.	
Han forstod foredraget?	
Sola skinner hos dere.	
Han hadde satt opp farten før ulykken skjedde.	
Det er hans dokumentmappe?	
Den er til meg?	
Det er ikke mer melk.	
Det er jeg som skal gjøre det?	
Den er ikke farlig.	
Du kommer i kveld?	

Navn.....	Dato	Kommentar
	Lytt ut om to ord er like/forskjellige N=19	
Høre forskjell på lange og korte ord N=15		
Skjelne ord av forskjellig lengde N20		
Identifisere ord etter stavelses N=15		
Høre kontrasten mellom vokalene i/o/å N=9		
Konsonantanalyse s/n N=10		
Konsonantanalyse d/t N=10		
Konsonantanalyse g/p N=10		
Hvilket bilde passer til setningen N=5		
Forstår du hva jeg spør om N=5		
Skjelne ord med trykk på N=10		
Spørsmål eller fortellende setning N=15		
Setningsmatriser N=4+4		
Lingslyder		

Lytt ut om to ord er; Like eller forskjellige.

Jeg skal si to ord. Fortell meg om det er samme ord to ganger eller to forskjellige ord.

Svar; lik / forskjellig, eller
gjenta ordene om du kan.

Lytt ut om to ord er; Like eller forskjellige.

Jeg skal si to ord. Fortell meg om det er samme ord to ganger eller to forskjellige ord.

Svar; lik / forskjellig, eller
gjenta ordene om du kan.

Skjelne ord av forskjellig lengde.

Jeg sier to ord, du skal si hvilket ord som er lengst. Første eller andre, eller pek under.

Dersom du greier det kan du gjenta det lengste ordet.

1.

2.

Identifisere ord etter stavelser

Jeg skal lese tre ord for deg, så sier jeg et av de, hvilket?

Svar med å gjenta ordet dersom du får det til, hvis ikke, pek:

1. 2. 3.

Høre kontrasten mellom vokalene, /i/, /å/, /o/.

Jeg leser begge setningene først, deretter gjentar jeg den ene, hvilken?
Svar med første/siste, eller pek.

Mona blåser på såret.
Iver fisker hvitting.
Tove så en frosk som hoppet.
Simen rister sinte Ingvild.
Store Bård hopper på bordet.
Lille Lise sitter stille.
Tor bråker på loftet.
Ingrid lister seg inn.
Åsta går på tå over golvet.
Ida spikker fliser til ilden.
Pål sover godt på låven.
Iver liker sild i dill.
Tom roter i bøttekottet.
Siri gir fisken til Ida.
Ola låner båt på Lophavet.
Inge triller piller i Berlin.
Tåka lå grå over vågen.
Liv finner villrips i Ribe.

Konsonantanalyse /s/, /n/

Du har en liste med ordpar foran deg. Jeg leser begge ordene og gjentar så et av dem. Eksempel: samme - amme - amme

Hvilket ord sier jeg - gjenta ordet om du kan eller pek:

Søk	Øk
Sånn <u>_</u>	Ånd
Si	I
Sagn	Agn
Sår	År
Nett	Ett
Nikke	Ikke
Neie	Eie
Nord	Ord
Narr	arr

Konsonantanalyse /d/, /t/

Du har en liste med ordpar foran deg. Jeg leser begge ordene og gjentar så et av de.

Hvilket ord sier jeg - gjenta ordet om du kan eller pek:

Døv	Øv
Der	Er
Dorm	Orm
Dør	Ør
Deg	Ei
Tett	Ett
Tikke	Ikke
Tog	Og
Trist	Rist
Tung	ung

Konsonantanalyse /g/, /p/

Du har en liste med ordpar foran deg. Jeg leser begge ordene og gjentar så et av de.

Hvilket ord sier jeg - gjenta ordet om du kan eller pek:

Gås	Ås
Grei	Rei
Gunn	Unn
Gå	Å
Gul	Ul
Pil	Il
Pål	Ål
Panne	Anne
Pek	Ek
Potte	åtte

Hvilket bilde passer til setningen

Jeg leser en setning, du peker på rett bilde
Gjenta setningen om du kan.

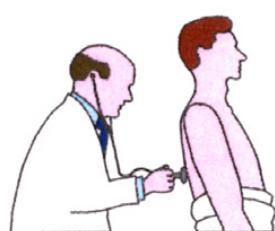
1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Forstår du hva jeg spør om?

Jeg sier en setning, du skal svare på det jeg spør om:

Eksempel: Heter du Ola?

Svar: ”nei”

Du skal nå skjelne ord med trykk på.

Ett ord er betont/har et ekstra trykk, hvilket?
Pek eller gjenta ordet.

Hvordan visste du svaret?
Du må høre på meg
Jeg vil gå på kino
Jeg er så trett om kvelden
Jeg liker våren best
Vær så snill å bli med meg
Har du noen gang drukket iskaffe?
Ta den med til meg i morgen
Den mannen er underlig
Hvorfor er du så urolig

Spørsmål eller fortellende setning?

Sier jeg setningen som et spørsmål eller en fortellende setning? Svar spørsmål eller fortelling.

Ved spørsmål vil tonefallet mitt gå oppover mot slutten.

Eksempel : "borte"

Fotografen er der borte
Han er ikke alene
Han tror det ikke lar seg gjøre
Du venter på hjørnet
Det er TV i kveld
Du kommer til å sovne
Han forstod foredraget
Sola skinner hos dere
Han hadde satt opp farten før ulykken skjedde
Det er hans dokumentmappe
Den er til meg
Det er ikke mer melk
Det er jeg som skal gjøre det
Den er ikke farlig
Du kommer i kveld

Øvelser ved bruk av cochlea implantat, CI

Lett	Forhold	Sitasjoner	Aktiviteter/eksempler
	<ul style="list-style-type: none"> • Lytte i stille omgivelser 	Et stille rom.	Lese høyt. Samtale med en person. Lytte til tv/radio eller musikk. Identifisere lyder rundt deg.
	<ul style="list-style-type: none"> • Lytte med påsatt bakgrunnsstøy. 	Et rom hvor en lydkilde kan settes på. Ex. En støvsuger, radio/tv.	Samtale med en annen person. Lytte til tv/radio.
	<ul style="list-style-type: none"> • Lytte med vanlig bakgrunnsstøy. 	Ute i trafikken, i bilen, i små grupper som samtaler, på butikken, på bussen.	Samtale med personer i små grupper. Prøve å identifisere hvor lydene kommer fra. Flytt deg rundt i ”rommet” og observer hvor lyden oppfattes best.
	<ul style="list-style-type: none"> • Lytte i støy. 	Rom med mange personer. Større møter. Kafeer. Selskap.	Samtale med en eller to personer. Prøve å følge en samtale mellom andre.

Vansklig

Lytte = å lytte i denne sammenhengen betyr at du skal konsentrere deg om å fange opp en lyd , og identifisere hva det er, og hvor den kommer fra. Det er ikke sikkert at du forstår hvilken lyd det er, da må du spørre noen rundt deg. Hvis det ikke er noen å spørre, prøv å skriv ned hvordan lyden høres ut for deg, når hørte den og hvor du var, så kan vi sammen prøve å finne ut av lyden.

Lyder å lytte etter:

Å lytte i denne sammenhengen betyr at du skal konsentrere deg om å fange opp en lyd , og identifisere hva det er, og hvor den kommer fra. Det er ikke sikkert at du forstår hvilken lyd det er, da må du spørre noen rundt deg. Hvis det ikke er noen å spørre, prøv å skriv ned hvordan lyden høres ut for deg, når hørte den og hvor du var, så kan vi sammen prøve å finne ut av lyden.

Lytt til :

- Rennende vann fra krana, dusjen, do, kaffetrakteren.
 - Lytt på dine egne lyder når du spiser.
 - Ulike maskiner i heimen. Støvsuger, vaskemaskin, tørketrommel, ulike matlagingslyder, bruk av redskaper i matlagingen.
 - Egne toalettlyder, tannpuss, dobesøk, hårføring, barbering
 - Radio eller tv. Når du skal trenere lytting foran tv, er det lurt å begynne med et norsk program med norsk tekst.
 - Hør på musikk, dann deg en mening om du hører noe eller om det er bare bråk.
 - Les høyt for deg selv fra avisens eller annet. Lytt til stemmen din. Prøv gjerne ut forskjellige stemmekvaliteter, høyde og lignende.
-
- Gå ut på et stille sted. Prøv å høre vinden, og lyden av fugler.
 - Lytt etter billyder.
 - Legg merke til alle de lydene rundt deg. Kan du skille mellom for eksempel buss og bil.
 - Hører du barn?
 - Hører du dyr, hunder, katter?
 - Når du kjører bil, lytt til motorlyden.
 - Når du tar buss prøv å fang opp samtaler rundt deg, eller bare skill de forskjellige lydene.

Samtaletrening:

Et stille rom er et godt sted å begynne. En samtalepartner kan snakke om kjente dagligdagsetninger. Øv på å lytte ved å oppholde deg i forskjellig avstand fra samtalepartneren. Bli kjent med hvor du opplever det best å være i forhold til lydkilden. Dette kan du benytte av i alle andre sammenhenger. Ex er det best å sitte foran, slik at du kan lese på munne samtidig, eller er det lurt å ha mikrofonen nærmest den du snakker med.

Lyttetips:

1. Aktiv lytting krever oppmerksomhet og konsentrasjon.
2. Ikke lat som om du har forstått det som er sagt, det kan skape forvirring senere i samtalen.
3. Ikke vær redd for å spørre om gjentagelser, omformuleringer eller be samtalepartneren om å snakke tydeligere.
4. Informer alltid samtalepartneren om at du har en hørselshemmning, og gi tips om hva han/hun kan gjøre for å hjelpe deg til å oppfatte bedre.
5. Be folk snakke direkte til deg, og se på deg når de snakker.
6. Se på samtalepartneren, på leppene, ansiktsuttrykk, gester og kroppsspråk.
7. Sørg for god belysning. Samtalepartnerens ansikt bør ha best belysning. Du bør alltid ha den viktigste lyskilden for eks. sola/vinduet i ryggen.
8. I begynnelsen bør du begrense antall personer du snakker med på engang. Samtale 1-1 er lettere enn samtale i gruppe.
9. Å lytte i bakgrunnsstøy er et problem for alle. Øv deg på å skille tale fra bakgrunnsstøy.
10. Konsentrer deg for å fange opp temaet i samtalen.
11. Finn ut i hvilken avstand til samtalepartner du oppfatter best. Endrer denne seg i forhold til ulike stemmer?

Lyttetrening med lydbok!

Mange med CI har opplevd at lytteferdigheten går lettere framover ved å lytte til lydbøker, mens man følger teksten i boka.

Lydbøker kan lånes på biblioteket. Du bør velge bøker beregnet på eldre barn/ungdom, da språket i disse bøkene er lettere å oppfatte enn i voksenlitteraturen. Det finns mange gode og morsomme bøker til dette formålet. Barne/ungdomsbøker er ofte også morsomme for voksne. Eksempel på morsomme og motiverende forfattere; Roald Dahl, Ole Lund Kirkegaard, Astrid Lindgren.

Noen stemmer kan være bedre for deg å lytte til enn andre. Prøv både kvinne og mannsstemmer, samt forskjellige dialekter. Dersom den første boka ikke passer, prøv en ny. Vær oppmerksom på at det kan kreve noe trening før du får ”tak på” stemmen som leser. Ikke gi opp før etter ett kapittel.

Lyttetrening med walkman/discman kan gjøre det lettere å oppfatte det som blir lest. Du unngår da bakgrunnsstøy. Husk å plassere øretelefonen over mikrofonen og ikke over øret!

Etter hvert som du blir mer vant med å lytte til lydbøker, prøv deg frem med lyttetrening i bil. Når du gjør noe i huset, går tur eller lignende. Prøv å øve 15 min. flere ganger i uka. Det er bedre med mange korte treningsøkter enn en lang!

Lyttetips;

- Lytt og følg med i boka.
- Vær oppmerksom overfor rytmen i ordene.
- Lytt etter de enkelte ord, fraser og uttalen.
- Lytt til båndet flere ganger. Oppfattelsen din vil øke med øvelse.
- Prøv å lytt til båndet uten teksten foran deg. Til å begynne med vil du kanskje bare oppfatte deler av historien, men ved gjentatte øvelser vil du oppfatte mer! Ikke gi opp!

Lytte til TV/radio:

Når du lytter til TV eller radio, vil du kanskje oppleve at noen er lettere å forstå enn andre.

Prøv å finn ut hva dette består av.

Hjelpestørsmål her kan være:

- Stemmestyrke: snakker han/hun lavt eller høyt?
- Tydelighet, snakker han/hun tydelig eller utsydelig. Hører du de enkelte ord eventuelt enkelte lydsammensetninger, eller oppfatter du alt som en sammenhengende frase?
- Hva oppfatter du best? Dype eller lyse stemmer, mann eller dame?
- Hva er best for deg, et hurtig eller et sakte tempo?
- Dersom du er informert om temaet er det alltid lettere å følge med i en samtale. Bruk tv-guiden.
- Ved lytting til radio, få eventuelt andre i rommet til å hjelpe deg å fange opp hovedtema i samtalen.

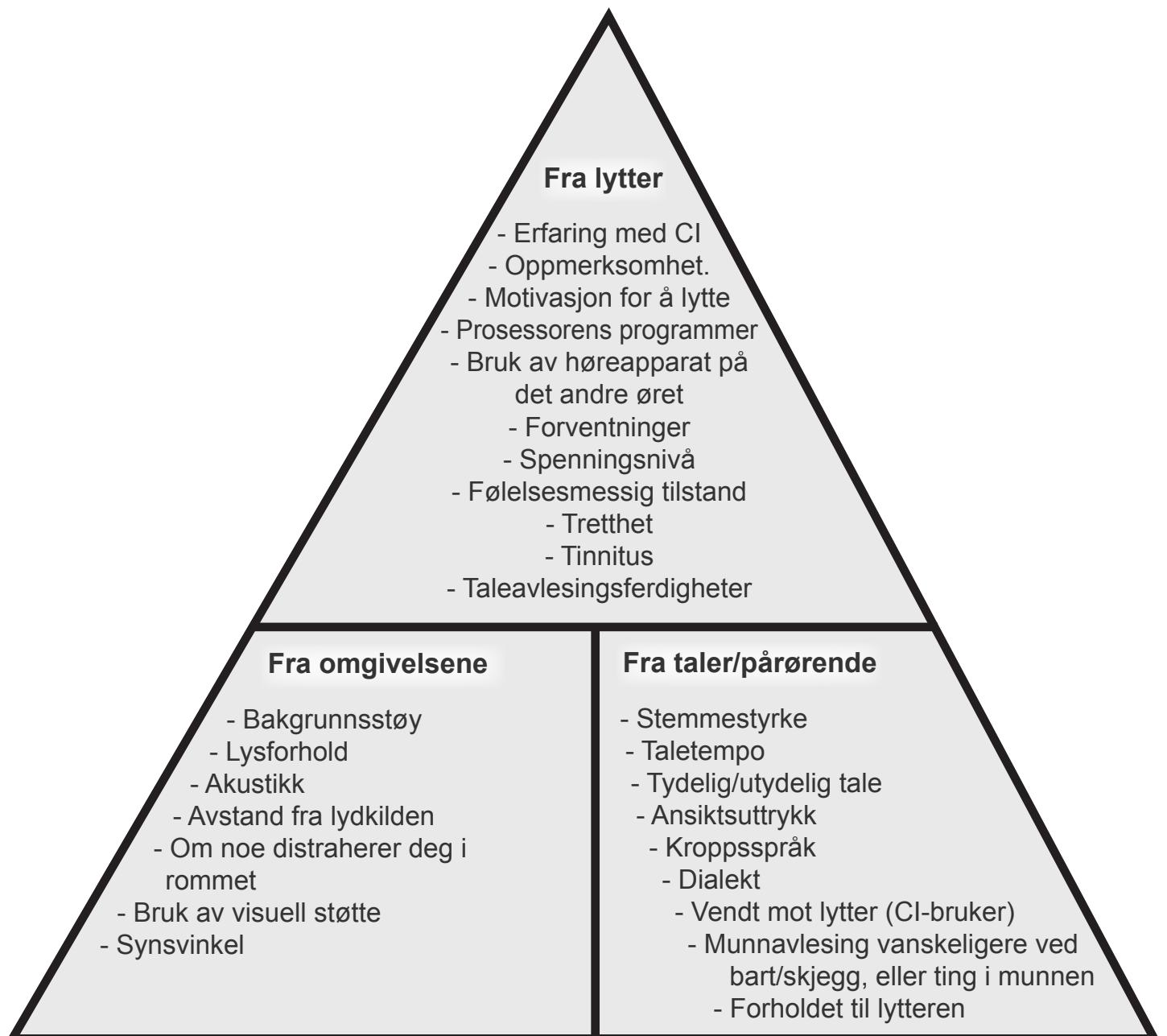
Lytte til musikk:

Cochlea implantat er først og fremst konstruert for oppfattelse av tale! Oppfattelse av musikk vil derfor for mange bli en bonus.

Opplevelsen vil også avhenge mye av hvilke tidligere erfaringer du har med musikk, samt hvilke forventninger du har.

Oppfattelse av musikk varierer mye blant personer med CI. Erfaringene med å lytte til musikk vil trolig bli bedre og bedre ettersom tiden går og du har fått øvelse med ditt CI. Vi poengterer likevel at det krever egentrening. Du må øve deg for å oppfatte musikk.

- Begynn med å lytte til musikk som du eventuelt hørte på før du mistet hørselen. Det er best å begynne med musikk som du har et lydminne av. Det er også lurt å lytte på sanger som ofte synes. Slik som fader Jakob, bæ bæ lille lam, Lisa gikk til skolen.
- Lytt til musikk hvor det er en eller få instrumenter til å begynne med. Prøv å fang opp rytmen, hold gjerne på høytaleren for å få rytmefølelsen.
- Gå videre med å høre på både instrument og vokal. Ved sang prøv om du kan oppfatte ett eller flere ord. Les gjerne teksten først eller samtidig. Etter å ha lyttet gjentatte ganger vil du oppfatte flere og flere av ordene.

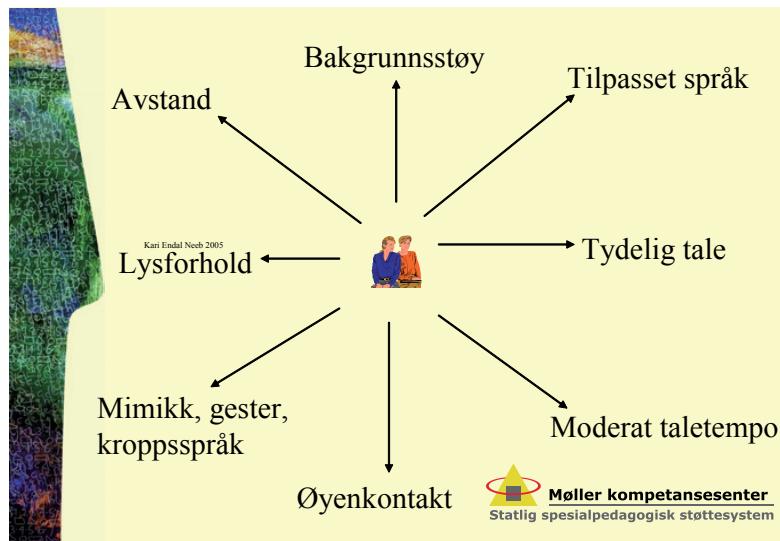
Strategier for bedre kommunikasjon:

- Se alltid på den som snakker.
- Ikke analyser hver lyd, lytt etter fraser, ikke enkeltord.
- Avbryt ikke samtalepartner, før han/hun har fullført setningen. Kanskje forstår du ikke begynnelsen, men oppfatter helheten på slutten av setningen.
- Når du ikke oppfatter; be om gjentagelse eller omformulering.
- Oppsummer hva du hørte, slik at samtalepartneren kan fylle ut det du mistet.
- Vær oppmerksom overfor nøkkelord/viktige ord i setningen.
- Ikke vær redd for å gjette.
- Dersom du er oppdatert i nyhetsbildet vil det ofte være lettere å fange opp nøkkelordene. ”Folk” prater gjerne om det som har skjedd i verden i det siste.
- Be gjerne venner og familie om hjelp til å holde deg oppdatert om det som skjer i nærmiljøet/vennereflokkene og som du kanskje ikke kan lese i avisene.
- Behold humøret!
- Dersom du blir oppmerksom på at du endrer strategier, skriv de ned, slik at vi kan diskutere de.

Oppgaver for pårørende!

Din hovedoppgave er i begynnelsen å hjelpe CI-brukeren og bli oppmerksom på lyder! Det betyr at du til stadighet må være oppmerksom selv, og henvise til lydkilden, samt sørge for at lyden blir gjentatt mange ganger dersom du kan dette. Dersom CI-brukeren ikke oppfatter lyden, må du prøve å beskrive lyden slik den høres ut i dine ører. Si også ; ”nå kommer lyden igjen....” der det er mulig.

Talerens tilrettelegging

Lytting til lyder i omgivelsene!

Taleoppfattelse 1 mnd. etter lydpåsetting.

Dato:.....

Gjør deg opp en formening om hvor god talespråkkoppfattelse du har i forskjellige situasjoner. Det vil si hvor mye av tale du oppfatter og forstår.

Taleoppfattelse 2 mnd. etter lydpåsetting.

Dato:.....

Gjør deg opp en formening om hvor god talespråkkoppfattelse du har i forskjellige situasjoner. Det vil si hvor mye av tale du oppfatter og forstår.

Taleoppfattelse 3 mnd. etter lydpåsetting.

Dato:.....

Gjør deg opp en formening om hvor god talespråkoppfattelse du har i forskjellige situasjoner. Det vil si hvor mye av tale du oppfatter og forstår.

Velkommen til opptrenings med CI.

Hei!

Når du har fått lyd på ditt CI begynner den virkelige utfordringen! Du skal nå trenes opp til å lytte og forstå tale. Dette regnes som et logopedisk fagområde. Din tidligere kontakt og erfaring med logopeder har kanskje gått i retning av tale og uttaletrening. Dette vil nå ikke være i fokus.

Når du kommer til Logopedisk senter skal vi begynne en kartlegging for å se hvor mye du oppfatter og hører.

På bakgrunn av disse resultatene skal vi lage et treningsprogram som er tilpasset deg.

Det blir derfor meget viktig at du er ørlig på hva du får til og hva som er vanskelig.

Du vil få en tilbakemelding etter hver oppgave slik at du selv hele tiden vet hvor mye du mestrer.

Det du ikke mestrer, går ikke på at du ikke er "flink", men dette er den viktigste informasjonen for oss, da det er her vi må ha fokus på videre i din trening. Du må trenere på det som er vanskelig, så vær ørlig både mot deg selv og mot oss!

Vær ikke redd for å be om gjentagelser, vær ørlig, si hva du mener, vi er her for å gjøre deg til en bedre lytter!

Hovedfokus i all denne treningen er;

"hvordan lytte og forstå tale best mulig!"

Vi gløder oss til å komme i gang!

Med hilsen